

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ГР.СТАРА ЗАГОРА

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

2021 г.
гр. Стара Загора

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Обслужвана територия. Общи демографски показатели. стр. 3
2. Структура на РЗИ – Стара Загора стр. 4
3. Стратегически цели стр. 4
4. Основни насоки в дейността на РЗИ – Стара Загора стр. 5
5. Щатна и кадрова осигуреност стр. 6
6. Квалификация на кадрите стр. 7
7. Организация на дейността стр. 10
8. Информационна система стр. 15
9. Сигнали стр. 16
10. Финансови резултати на РЗИ – Стара Загора стр. 17
11. Дейност на Дирекция „Медицински дейности” стр. 19
12. Дейност на Дирекция „Надзор на заразните болести” стр. 25
13. Дейност на Дирекция „Обществено здраве” стр. 72
14. Дейност на Дирекция „Лабораторни изследвания” стр. 103

ОБСЛУЖВАНА ТЕРИТОРИЯ, ОБЩИ ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Регионална здравна инспекция - Стара Загора извършва своята дейност на територията на област Стара Загора.

Област Стара Загора е разположена в Централна Южна България на площ от 5 151.1 км^2, което представлява 4.64% от територията на страната. Териториално-селищната основа на областта включва 206 населени места, от които 10 града и 196 села. В състава на областта са структурирани 11 общини (Стара Загора, Опан, Казанлък, Мъглиж, Павел баня, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово, Гурково и Николаево), със специфични икономически, екологични и здравно-демографски характеристики.

Област Стара Загора е динамично развиваща се област, чиято политика е насочена към постигане на ефективна и конкурентоспособна икономика и висок жизнен стандарт за населението на областта като цяло, както и на населените места поотделно. По основните параметри, с които се характеризират областите в страната: площ, население, осигуреност с природни ресурси, икономически потенциал, инфраструктурна изграденост и др., Старозагорска област попада в групата на първите пет области в страната, които са с относително най-добри възможности за бъдещо развитие. По брой население областта се нарежда на пето място в страната. В областта има и високо развита и многообразна структура на здравни и лечебни заведения.

Към 31.12.2021 г. населението на областта е 307 140 души. В градовете живеят 214 540 – 69,85 % (при 73,1% за страната), а в селата 92 600 души – 30,15 % (при 26,89% за страната). В състава на населението по пол, числеността и относителният дял на мъжете е по-малък от този на жените – 48,3% мъже и 51,7% жени (при същото съотношение за страната).

Процесът на "демографско остаряване" на населението продължава, като относителният дял на хората над 65 годишна възраст е 25,4 %, при 24,45% за страната. Остаряването на населението е по-силно изразено в селата отколкото в градовете. Относителният дял на възрастното население над 65 годишна възраст в селата е по-голям, в сравнение с градовете (27,9% в селата, при 26,6% средно за страната) и 23,2% в градовете (22,63% средно за страната). Неблагоприятните демографски изменения се дължат на намалената раждаемост, високата обща смъртност и отрицателен естествен прираст, както и на различията в социално-икономическите условия в градовете и селата.

През 2021 г. в областта са живородени 2 726 деца (8,87‰), без промяна от 2020 г., което е съизмеримо със средното за страната (8,57‰).

През 2021 г. за селата раждаемостта е 8,57‰, в градовете 8,6‰. Най-висока раждаемост има в общини Николаево (19,7‰) Гурково (11,9), и Чирпан (10.25‰). Най-ниска е раждаемостта в община Опан (5,85‰).

През 2021 г. са починали 7 083 жители на областта (23,06‰), при средно за страната 21,78‰. От тях 3617 мъже (51,1 %) и 3466 жени (48,9 %). През последните 8 години смъртността в област Стара Загора трайно е над средната за страната.

Основна причина за умиранията през 2020 г. са болестите на органите на кръвообращението – 1 174,8‰‰, на второ място са новообразуванията – 752 (246‰‰) .Трето и четвърто място заемат болестите на дихателната система с 100,5‰‰ и храносмилателната система 81‰‰.

Подобна структура на причините за умиранията се наблюдава и в предходните години. Големият относителен дял на тези болести показва, че тежестта им за обществото е огромна. Тази структура на смъртността е обусловена от нездравословния начин на живот на значителна част от популацията – тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска физическа

активност и други.

Естественият прираст за областта през 2021 г. отново е с отрицателна стойност - минус 14,1 на хиляда души.

През 2021 г. в областта са починали 27 деца до 1-годишна възраст (9,9 ‰), при средно за страната 5,55‰.

Детската смъртност в област Стара Загора през 2001 г. достига максимум - 17,5 ‰, при средно за страната 14.4 ‰. През следващите години детската смъртност за областта варира спрямо средната за страната, но поддържа високи нива. През 2020 г. **детската смъртност** в областта е **5,04‰** (14 починали деца до 1 година) **при 10,6 ‰** (29 починали деца до 1 година) за предходната година и средна за страната **5,1** ‰.

Високи стойности на показателя се отчитат традиционно в общините с голям процент ромско население с лош битов статус.

Структурата на смъртността по причини при децата е различна в различните възрастови периоди и традиционно има следните водещи причини:

- Респираторните нарушения, разстройствата, свързани с къс срок на бременността (високи степени недоносеност и незрялост на плода), както и някои други специфични състояния в перинаталния период
- Вродени аномалии
- Пневмонии

СТРУКТУРА НА РЗИ-СТАРА ЗАГОРА

Организацията на администрацията на РЗИ - Стара Загора на базата на съгласуваната от Министъра на здравеопазването и утвърдена от Директора на РЗИ структура включва:

- Обща администрация - Дирекция "Административно-правно, финансово и стопанско обслужване" с два отдела: отдел „Административно-правен" и отдел „Финансово-стопански дейности".
- Специализирана администрация, организирана в 4 дирекции и 8 отдела, както следва:
  - Дирекция "Медицински дейности" с два отдела „Контрол на медицинските дейности и здравна информация", „ Извънболнична помощ и медицинска експертиза"
  - Дирекция "Обществено здраве" с два отдела: отдел „Държавен здравен контрол" , " и отдел „Здравно-техническа експертиза"
  - Дирекция "Надзор на заразните болести" с два отдела: отдел „Противоепидемичен контрол" и отдел „Медицински изследвания"
  - Дирекция "Лабораторни изследвания" с два отдела:отдел „Санитарна микробиология" и отдел" Химико-физични изследвания"

Те осъществяват своята дейност комплексно и на функционален принцип съобразно характера на всяка конкретна задача. Голяма част от дейностите изискват и налагат участието и взаимодействието на служители съвместно от различните дирекции. В зависимост от всеки конкретен случай, функционалните екипи и обхвата на задачите, както сроковете за отчитането им и отговорностите, се определят с вътрешен разпоредителен акт.

От общата численост на персонала 82 служители са по служебно правоотношение и 30 служители по трудово правоотношение.

През 2021 г. РЗИ – Стара Загора си постави следните **СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ**:

- Опазване и подобряване здравето на населението, относно социално-значимите незаразни болести. Поставяне на акцент върху здравето на децата, бъдещите майки и рискови групи .

- Оптимизиране на здравната система на областно ниво в съответствие с потребностите на населението, въз основа на оценка на здравно- статистически данни, с цел осигуряване на адекватни и качествени здравни услуги и подобрен достъп на населението до тях
- Ограничаване възникването, разпространението, заболеваемостта и смъртността от инфекциозни заболявания, чрез осъществяване на ефективен епидемиологичен надзор. Справяне с пандемията от COVOD-19
- Осигуряване на здравословна жизнена среда, чрез осъществяване на ефективен държавен здравен контрол върху обектите с обществено предназначение, дейностите, продуктите и стоките със значение за здравето на човека и мониторинг на факторите на жизнената среда по Закона за здравето.
- Включване на РЗИ- Стара Загора в електронното правителство, чрез въвеждане на електронни услуги
- Подобряване на стратегическото управление, обществената осведоменост а РЗИ –Стара Загора и управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни
- Подобряване управлението на човешките ресурси в РЗИ- Стара Загора
- Подобряване управлението на знанията и информацията в РЗИ- Стара Загора
- Подобряване обслужването на гражданите и потребителите на услуги на РЗИ- Стара Загора- основен приоритет на Инспекцията

ОСНОВНИ НАСОКИ В ДЕЙНОСТТА НА РЗИ - СТАРА ЗАГОРА

Основните дейности на РЗИ - Стара Загора през 2021 г. бяха насочени към:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020.

5. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

6. Провеждане на систематичен контрол върху регистрацията на лечебните заведения.

7. Планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза.

8. Продължаване на дейностите по приети национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

9. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

10. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на

информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

11. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

12. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над СПИН, туберкулозата и сексуално предавани инфекции (СПИ). Активно участие в съществуващите специализирани информационни мрежи за заразните заболявания в Европейския съюз и СЗО.

13. Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на взискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функциониращa „хладилна верига".

14. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по обществено здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на СПИН, туберкулоза и СПИ.

15. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

16. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

17. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

18 Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ

Щатната численост на персонала на РЗИ - Стара Загора към 31.12.2021 г. е ***112*** щатни бройки, от които ***82*** (73.21%) по служебно правоотношение и ***30*** (26,79%) по трудово правоотношение.

Щатната кадрова осигуреност е 3.54 на 10000 души обслужвано население.

Ръководните длъжности са ***16*** (14.28%), експертните длъжности с *аналитични и контролни* функции - 66 (58,93%), експертните длъжности със *спомагателни* функции - ***25*** (22.72%) и *технически* длъжности - 3 (2,73%).

Към 31.12.2021 г. ***незаетите щатни бройки са 11,*** което представлява 9,82% от общата численост на персонала.

От общо заети 101 ***длъжности 72*** служители са по служебно правоотношение и 29 служители по трудово правоотношение.

Структура на заетите служители по образователна степен: магистър - 51 бр./45,54%/, бакалавър -23 бр./23.47%/, професионален бакалавър-13 бр./13.26%/, средно образование - 14 бр./12,5 %/.

От ***18*** заети длъжности магистри по медицина, ***13*** са със специалност /72,22%/. От заетите длъжности с висше образование (магистър) шест служители са с повече от една магистратура.

През 2021г. 17 служители са повишени в ранг.

Със заповед на Директора на РЗИ е определен размера на платения годишен отпуск.

Изплатени са суми за представително облекло на служителите по служебно правоотношение. Изплатени са и суми за работно облекло на служителите по трудово правоотношение. Осигурени бяха магазини за закупуване на работно облекло на служителите

по трудово правоотношение.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавя и сумата от СБКО.

Съгласно Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители през 2021г. бяха обявени **14** конкурсни процедури за назначаване на държавен служител, като 11 от тях са приключили с назначение, една е приключила без назначение, а две продължиха да са в процедура към края на годината.

През периода бяха обявени и проведени **6** процедури за конкурентен подбор съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, които приключиха с назначение.

Във връзка със задължението за подаване на декларации по чл. 35, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество почти всички служители в РЗИ подадоха декларациите си в определения срок, което е отразено в публичния регистър на интернет страницата на РЗИ - Стара Загора. Регистърът се актуализира периодично. На основание заповед № РД - № 01 – 65/10.03.2021г.на директора на РЗИ - Стара Загора е сформирана комисия за проверка на декларациите по ЗПКОНПИ.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавяше и сумата от СБКО.

Изготвени бяха заповеди за повишаване в ранг на служители от РЗИ – Стара Загора.

Във връзка със задължението за подаване на декларации по чл. 35, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество всички служители от Д АПФСО подадоха декларациите си в определения срок. В изпълнение на чл. 41, ал. 1 от ЗПКОНПИ е създаден публичен регистър на интернет страницата на РЗИ – Стара Загора с информация за подадените декларации по чл. 35, ал. от ЗПКОНПИ. Регистърът се актуализира периодично. На основание заповед № РД - № 01 – 65/10.03.2021г. на директора на РЗИ – Стара Загора служители на Д АПФСО участват в комисия за проверка на декларациите по ЗПКОНПИ. Извършва се периодичен анализ на декларациите за несъвместимост, както и анализ на подаденети декларации за имуществото и интересите на служителите на РЗИ Стара Загора, и свързаните с тях лица. За 2021г. по реда на ЗПКОНПИ е съставен 1 акт за установяване на административни нарушения на служители на РЗИ поради неподаване на декларация или подаването ѝ след изтичане на установения срок.

В указания срок беше попълнен годишният доклад за състоянието на администрацията.

През 2021г. бяха изготвени и утвърдени от директора на РЗИ – Стара Загора:

- Политики и процедури за управление на човешките ресурси в РЗИ – Стара Загора
- Процедура за оценка на интегритета на служителите в РЗИ – Стара Загора
- Вътрешни правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в РЗИ – Стара Загора
- Вътрешни правила за приемане и изпращане на документи и съобщения чрез Системата за сигурно електронно връчване в РЗИ – Стара Загора
- Вътрешни правила за организация на административното обслужване в РЗИ – Стара Загора
- Харта на клиента на РЗИ – Стара Загора,

През 2021г. се запази работата в реална среда в ЕИСУЧРДА.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавяше и сумата от СБКО. Осигурени бяха магазини за закупуване на работно облекло на служителите по трудово правоотношение. Изплатени са суми за представително облекло на служителите по служебно правоотношение.

Създадена е комисия по трудоустрояване. В РЗИ – Стара Загора са определени четири места за трудоустроениСъздадена е комисия по трудоустрояване. В РЗИ – Стара Загора са определени четири места за трудоустроени.

КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИТЕ

Квалификацията на кадрите в РЗИ-Стара Загора е приоритет в управленската политика на инспекцията и се осъществява в съответствие с изготвен годишен план.

Прилагат се Вътрешни правила за условията и реда за обучение и следдипломна квалификация на служителите.

През 2021 година, с цел повишаване знанията на служителите във всяка дирекция е изготвена Програма за вътрешно обучение, която е утвърдена от Главния секретар.

Цели на обучението: Създаване на административен капацитет за пълноценно изпълнение на задълженията ни и изграждане на компетентни и мотивирани служители.

Планираните теми на обучения са изпълнени. За всяко проведено обучение е изготвен протокол. В обученията са участвали всички служители от съответните дирекции.

Вътрешни обучителни мероприятия по дирекции:

В Дирекция „Медицински дейности” са проведени обучения на следните теми:

- Работа в ИСКМЕ – ръководство 2021 – проведено обучение на служителите в РКМЕ – м. март
- Акценти в новоутвърдени медицински стандарти по специалности – обучение за лекарите в дирекцията м. юни – 6 новоутвърдени стандарта, м. октомври 8 нови стандарт
- Кодиране на причини за смърт по МКБ Х - обучение за лекарите по указания НСИ за нови правила на Евростат – м. ноември
- Електронни годишни МС отчети – обучение за специалисти, гл. специалисти КМДЗИ

Външни обучения:

- Алгоритъм на действие на органите и РЗИ при радиационни инциденти и аварии

В Дирекция „Надзор на заразните болести” са проведени обучения на следните теми:

- Ваксини срещу COVID 19 в Република България – видове, кратка характеристика на продуктите, показания и противопоказания за извършване на имунизацията. Интервали на поставяне. Регистрация в единния информационен портал.
- Вирусни хепатити – етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището
- COVID 19 - етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището, потвърдени случаи на COVID 19, карантиниране на контактни, на лица положителни за COVID 19.
- Варицела - етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището
- Запознаване и обсъждане на нови нормативни документни или настъпили промени в тях.
- Запознаване със Заповедите на министъра на здравеопазването, относно COVID 19

Процедури за извършване на проверки в лечебни заведения. Спазване на медицинския стандарт по ВБИ. Преглед на СОП. /Стандартна оперативна процедура за осъществяване на държавен здравен контрол на лечебни, здравни, детски и социални заведения, ДДД фирми и други. Работна инструкция за проверка на здравния кабинет на детско и учебно заведение; Стандартна оперативна процедура за осъществяване на държавен здравен контрол на лечебни, здравни, детски и социални заведения, ДДД фирми и други. Работна инструкция за извършване на проверка в медико-диагностична лаборатория за осъществяване на държавен здравен контрол/

- Вътрешни антикорупционни процедури;
- Участие в електронни обучения, проведени чрез видео срещи организирани от МЗ относно COVID 19, извършване и регистрация на имунизация срещу COVID 19, издаване на сертификати на ваксинирани лица.

„КОВИД-19-клинични, образни, лабораторни и епидемиологични критерии. Протокол за поставяне на ЛПС“

„Видове серологични реакции - най-широко прилагани за диагностика в рутинната лабораторна практика“

- "Обсъждане на програмата за превенция и контрол на антибиотичната резистентност BulSTAR 2021"
- „Лабораторни методи за диагностика на паразитозоонозите".

Външни форми на квалификация:

- Надграждащо обучение на здравните инспектори от РЗИ за провеждане на изследване и консултиране за ХИВ, хепатит В и С в Кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване за СПИН;
- Повишаване на знанията на експертите от РЗИ за превенция и контрола на туберкулозата в отделните области на страната и организиране на информационни кампании в „Седмиците на отворените врати";
- Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора живеещи с ХИВ/СПИН и уязвими групи;
- Обучения за обучители от РЗИ на медицински персонал за постекспозиционна профилактика и рискови фактори при обслужване на пациенти с ХИВ/СПИН и вирусен хепатит Б и С;

В Дирекция „Обществено здраве" са проведени вътрешни обучения на следните теми:

- Промяна в нормативната база, свързана с контролната дейност на отдел ДЗК;
- Запознаване на служителите със заповеди на Директора на РЗИ – Стара Загора, касаещи аспекти от цялостната дейност на отдел ДЗК;
- Запознаване на служителите със заповеди на Министерство на здравеопазването, касаещи аспекти от цялостната дейност на отдел ДЗК;
- Съвместни обучения с участие на служители от други дирекции и отдели, касаещи съвместна контролна дейност;
- Вътрешни антикорупционни процедури и Етичен кодекс;
- Обсъждане на докладите – мониторинг на шум и електромагнитни полета в урбанизираните територии;
- Промени в нормативната уредба;
- Обсъждане на постъпили сигнали от граждане и/или органите на местното самоуправление;
- Нормативни документи и СОП, свързани с административна услуга по регистрация на обекти с обществено предназначение в РЗИ;
- Нормативни документи и СОП, свързани с административна услуга по заличаване на регистрация на обекти с обществено предназначение в РЗИ;
- Вътрешни административни актове в РЗИ – Стара Загора

Политики и процедури за управление на човешките ресурси в РЗИ – Стара Загора;

- Закон за устройство на територията – изменения и допълнения;
- Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания – изменения и допълнения;
- Законодателство, свързано с процедурите по извършване на ОВОС и ЕО;
- Конфликти и конфликтни ситуации;

Външни форми на квалификация:

-Оценка на риска за непрекъснато осигуряване безопасността на системата за питейно водоснабдяване;

- Практики при провеждането на държавен здравен контрол върху класифициране, опаковане и етикетиране на химичните вещества и смеси, текущ контрол върху предоставянето и употребата на биоциди;

-Прилагане на най-добри практики при провеждането на официален контрол на обекти за производството на бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води и прилагане на стандартни оперативни процедури. Повишаване на ефективността при предоставянето на административни услуги в областта на минералните води и провеждането на мониторинг;

-Практическо обучение за контрол на козметични продукти при прилагането на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на ЕП и на Съвета от 30 ноември 2009г. относно козметичните продукти. Използването на CPNP при осъществяваната контролна дейност на пуснатите на пазара козметични продукти;

- Система за контрол, дейност и проверка на обекти и продукти;
- Физични фактори на околната и работната среда. Общи понятия по измерване и оценка. Запознаване

с нормативните документи;
- Повишаване на знанията на експертите от РЗИ за превенцията и контрола на туберкулозата в отделните области на страната и организиране на информационни кампании в „Седмиците на отворените врати;
- Добри практики в консултирането и отказването от тютюнопушенето. Практическо обучение по консултиране и отказване от тютюнопушенето;
- Обучение та експерти от РЗИ за провеждане на информационни кампании на тема „Ограничаване на здравния риск от злоупотреба с алкохол;

В Дирекция „Лабораторни изследвания" са проведени обучителни мероприятия по следните теми:

-Запознаване с актуализирани и променени документи от СУ на ЛИК и ОК А.
- Запознаване с Указание за планиране на дейността на РЗИ за 2020г.
- Резултати от проведен Преглед от ръководството. Доклад и анализ на взетите решения;
- Периодичен инструктаж на служителите по безопасност и здраве
- Вътрешни антикорупционни правила
- Обсъждане на резултати от проведен вътрешен одит.
- Конфликт на интереси;
- Разглеждане на теми от участие във външни обучения и междулабораторни сравнения за пригодност;

Външните форми за квалификация:

-Метрологично осигуряване и проследимост на измерванията в изпитвателни и калибровъчни лаборатории съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2018/2006. Оценка на риска. Стратегия на измерванията, бюджети на неопределеността, калибриране, разработване на методики за вътрешно калибриране, валидиране. Техническа компетентност при химични и физични изпитвания и калибрирания – **спектрофотометри, атомно-абсорбционни спектрометри, атомно-емисионни спектрометри с индуктивно-свързана плазма, оптико-емисионни спектрометри, други спектрометри**. Изисквания за изчисляване и заявяване на неопределеността при калибриране съгласно ILAC P14:09/2020

- **Микробиологичните лаборатории** - актуални тенденции при изпитване на води, храни от растителен и животински произход, козметични и битови химични продукти съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2018/2006. Оценка на риска. Метрологична просле-димост, стратегия на измерванията, бюджети на неопределеността, валидиране. Техническа компетентност при аналитичните процедури, методи и средства за измерване. Насоки относно правилата за вземане на решения и докладване на съответствие, съгласно Ръководство ILAC-G8:09/2019. Гъвкав обхват при акредитиране - възможности, изисквания.
- Метрологично осигуряване и проследимост на измерванията в изпитвателни и калибровъчни лаборатории съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2018/2006. Оценка на риска. Стратегия на измерванията, бюджети на неопределеността, калибриране, разработване на методики за вътрешно калибриране, валидиране. Техническа компетентност при механични, физикохимични и оптични изпитвания и калибрирания – **аналитични везни, спектрофотометри, pH-метри, кондуктометри, турбидиметри, рефрактометри, поляриметри, други**. Изисквания за изчисляване и заявяване на неопределеността при калибриране съгласно ILAC P14:09/2020.

В Дирекция "Административно-правно, финансово и стопанско обслужване" са проведени обучения на следните теми:

- Запознаване с вътрешни индивидуални административни актове на директора на РЗИ – всички отговорни служители в Д АПФСО са запознати в определения срок след издаване
- Административно обслужване – вътрешни нормативни актове и правила – проведено обучение на 02.06.2021г. и при назначаване на служители в ЦАО.
- Пожарна безопасност. Правила за действие при сигнал за пожар в сградата на РЗИ – провеждане на текущи тренировъчни обучения от инж. Антония Коева.
- Управление на конфликти и способи за решаването им –проведено на 04.10.2021г.
- Система за финансово управление и контрол. Спазване на принципите за законосъбразност, добро финансово управление и прозрачност при изпълнение на дейностите – обучението не е проведено поради натовареност на служителя.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА

Вътрешната организация на дейността на РЗИ се осъществява, съгласно Закона за здравето, Устройствения правилник на РЗИ и утвърдените вътрешни актове, разработени на база действаща нормативна база и собствен административен опит.

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на РЗИ - Стара Загора и осъществяван от ръководството и всички служители.

За неговото осъществяване е въведена Система за финансово управление и контрол (СФУК), включваща политики и процедури, въведени и адаптирани към дейността на РЗИ - Стара Загора.

На основание Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, със заповед на Директора на РЗИ е определено длъжностно лице по изпълнение на задълженията по предварителен контрол за законосъобразност.

Изготвен е доклад за състоянието на СФУК и е попълнен Въпросник за състоянието на СФУК през 2021 г. и е изпратен в срок в МЗ.

Във връзка с влизането в сила на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество бяха подадени декларации по чл. 35 от служителите в указания срок. Регистърът на декларациите е публикуван на интернет страницата на инспекцията. Със Заповед на Директора на РЗИ – Стара Загора са въведени Вътрешни правила за прилагане на антикорупционните процедури в РЗИ – Стара Загора и Инструкция за подаване на сигнали за коррупция и/или конфликт на интереси в РЗИ – Стара Загора. Утвърдени са и Вътрешни правила за организацията при изпълнение на Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси, обн. ДВ бр. 81 от 02.10.2018г., приета с ПМС № 209 от 26.09.2018 г., за работата на комисиите, за водене на Регистъра на декларациите, за съхранението и унищожаването на декларациите и за обработването на данните от тях в РЗИ – Стара Загора.

Няма установени конфликт на интереси и не са постъпвали сигнали за наличие на корупционни практики през 2021 г. в РЗИ – Стара Загора.

Провеждане на обучения, подготовка и прилагане на изискванията по защита на личните данни, във връзка с РЕГЛАМЕНТ 679/2016г.

Изготвен Годишен доклад за управление на риска за 2021г. Изготвен е Риск-регистър и План за управление на риска на инспекцията за 2022г.

През 2021г. Регионална здравна инспекция – Стара Загора осъществяваше дейността си по **годишен план**, разчетен по тримесечия и разработен на базата на дадените от Министерство на здравеопазването указания за дейността на РЗИ през 2021г.

В РЗИ - Стара Загора функционира **Директорски съвет** в състав: директор, заместник-директор, главен секретар, директори на дирекции, Главен счетоводител. Заседанията му се провеждат в съответствие с годишен план, приет на първото му заседание. На всяко заседание присъстват представители на синдикалните организации в инспекцията.

През 2021 г. са проведени **5 заседания на Директорски съвет** при РЗИ – Стара Загора (при план 4), на които са приети тримесечни, шестмесечни и годишните отчети и годишните планове за дейността на дирекциите и инспекцията; План за работа на Директорски съвет; Анализ на постъпилити сигнали в РЗИ; Съставени актове за административни нарушения, издадени наказателни постановления за налагане на глоби, дейности по национални профилактични програми за тримесечие, шестмесечие и деветмесечие и годишно; Анализ на разходите за персонал на тримесечие, шестмесечие и деветмесечие на 2021г. и обсъждане на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати от служителите на РЗИ- Стара Загора за тримесечие. Определяне на нов размер на идивидуалните месечни заплати на служителите в РЗИ- Стара Загора, съгласно Наредба за заплатите на служителите в държавната администрация, Вътрешните правила за заплатите на служителите на РЗИ- Стара Загора, средствата за Персонал по бюджетна сметка на РЗИ – Стара Загора за 2021г., и Доклад на комисия в изпълнение на заповед № РД-01-97 от 22.03.2021г. на Директора на РЗИ- Стара Загора

За всяко от заседанията на Директорски съвет при РЗИ – Стара Загора има изготвен протокол.

Провеждаха **работни съвещания** с директорите на дирекции, на които се докладва за изпълнените задачи и възникнали трудности през изтеклата седмица; обсъжда се получена информация, текущо резюлирана до съответния ресорен директор на дирекция през предходната седмица, набелязват се необходимите мерки и срокове за изпълнението на свързаните с тази информация задачи; набелязват се и се координират предстоящите за изпълнение задачи между дирекциите в инспекцията.

Поставените задачи се свеждат до знанието на служителите чрез провеждане на последващи съвещания в дирекциите/отделите или се възлагат чрез деловодна система АИС Eventis R7 .

Утвърдена форма на добра работа в инспекцията са както взаимодействието между дирекциите, така и с други държавни и обществени органи и организации – ОДБХ, РИОСВ, РУО, РД СП, Областна дирекция „Земеделие", ОИТ, Областна дирекция на МВР, РЗОК, ВиК, НАП, Комисия за защита на потребителите, БЧК, неправителствени организации и други.

Традиционно добри са взаимоотношенията с областната и общинските администрации.

Директорът на РЗИ – Стара Загора, Главният секретар и експерти от Инспекцията участват в следните междуведомствени комисии:

Към Областен управител – Стара Загора:

1. Областен съвет по сигурността – Стара Загора
2. Щаб на Областния управител за координация на спасителните и неотложни аварийно-възстановителни работи
3. Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Работна група за разработване на Областна стратегия и Общински планове за действие в изпълнение на целите на Национална стратегия на Р България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.
4. Областна комисия по безопасност на движението по пътищата на област Стара Загора.
5. Областна епизоотична комисия

Към Община Стара Загора:

1. Щаб на кмета при БАК – община Стара Загора
2. Общински съвет по наркотични вещества

На основание чл. 116 от Закона за здравето за осъществяване на медицинското осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи, към Директора на РЗИ със Заповед е създаден **Съвет за медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи**. Членове на съвета са директорите на общинските МБАЛ, УМБАЛ и ЦСМП, както и представители на общини.

АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ В РЗИ – СТАРА ЗАГОРА се осъществява при спазване на принципите, установени в Административно процесуалния кодекс, Наредбата за административно обслужване и актуализираните през 2021 г., утвърдени и въведени Вътрешни правила за организация на административното обслужване в РЗИ – Стара Загора, Вътрешните правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в РЗИ – Стара Загора, Вътрешни правила за приемане и изпращане на документи и съобщения чрез Системата за сигурно електронно връчване в РЗИ – Стара Загора и Харта на клиента на РЗИ – Стара Загора.

С цел облекчаване и оптимизиране на предоставените от РЗИ услуги дейността се организира по начин, с който осигуряваме обслужване на потребителите на едно място, лесно за намиране и достъп.

Предоставена е възможност на потребителите да извършват плащане не само по банков път и в брой на касата на инспекцията, но и посредством пос–терминал.

През четвъртото тримесечие на 2021 г. РЗИ – Стара Загора подаде към ДА „Електронно

управление“: Заявление за присъединяване към Системата за сигурно електронно връчване на лице /администратор/ по чл. 1, ал. 1 и ал. 2 от Закона за електронното управление; Заявление за присъединяване към Средата за електронни плащания - Електронна форма за присъединяване към средата чрез Централен виртуален ПОС терминал /ЦВПОС/, чрез който могат да се заплащат таксите на предоставяните от РЗИ – Стара Загора електронни административни услуги.

Предвид вменените задължения на административните органи по чл. 11 и чл. 26, ал. 5 от Закона за електронно управление, РЗИ – Стара Загора, с всички предоставяни от нея услуги, е присъединена към „Единен модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги“, разработен от ДАЕУ. Основната цел на Единния модел е да се предостави възможност на гражданите и бизнеса за централизирано заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги и информация, свързана с тях.

Заявления за извършване на административни услуги се подават в центъра за административно обслужване, където се проверява пълнотата на документацията за всяка услуга по предварително изготвен контролен списък.

В центъра за административно обслужване потребителите получават пълна информация за административните услуги на достъпен и разбираем език, както и за хода на работата по преписката. Служителите на центъра отговарят на запитвания от общ характер или насочват въпросите по компетентност до звената в инспекцията.

Запази се преструктурирането на работата на центъра за административно обслужване в следните направления:

- Работа с потребители на административни услуги на инспекцията /външни за инспекцията лица/
- Работа с вътрешни документи на инспекцията и изходяща поща

В центъра за административно обслужване своевременно се приема, регистрира, разпределя и насочва входящата служебна кореспонденция, извежда и изпраща по предназначение изходящата кореспонденция, съгласно Вътрешните правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в РЗИ – Стара Загора.

Документооборотът в РЗИ – Стара Загора се осъществяваше единствено чрез АИС Eventis R7 - Система за управление на документооборота и работния поток.

През 2021 г. от служителите в ЦАО са регистрирани и обработени в АИС Eventis R7:

- *Входящи документи: 17 724 бр.*
- *Изходящи документи: 4 738 бр.*

В АИС Eventis R7 чрез Автоматичен обмен се обработва междуведомствената кореспонденция на РЗИ – Стара Загора. Регистрирани са **2 786 броя** документа. От които 1942 бр. входящи и 844 бр. изходящи.

През посочения период в ЦАО на РЗИ – Стара Загора са ***издадени/преиздадени*** общо **4 291 бр.** ***Сертификати за успешно преминал ваксинационен цикъл*** срещу COVID-19 на физически лица. Създадена бе организация и бе осигурено деловодното обслужване и в почивни и празнични дни при необходимост.

Непрекъснатото работно време на центъра за административно обслужване удовлетворява нуждите на потребителите. Установен е различен ред за ползване на почивките от служителите в него. В случаите, когато в служебните помещения има потребители на услуги в края на обявеното работно време, работата на центъра за административно обслужване продължава до приключване на тяхното обслужване, но не повече от два астрономически часа.

През 2021 година в РЗИ – Стара Загора са постъпили общо 28 заявления за достъп до обществена информация като за всички са спазени изискванията на ЗДОИ, както по отношение на срока за предоставяне, така и по отношение на исканата информация. Изготвен и публикуван беше на интернет страницата на РЗИ годишен отчет за постъпили заявления за достъп до обществена информация, на основание чл. 15, ал. 2, във връзка с чл. 15а, ал. 2 от

Закона за достъп до обществена информация.

За 2021 г. в РЗИ – Стара Загора са постъпили общо 283 сигнала, които са заведени в регистър, воден от юрисконсулт/специалист в отдел АП, Д АПФСО.

Издадени са 27 наказателни постановления за нарушения, свързани с неспазване на противоепидемичните мерки, неспазване на хигиена в лечебни заведения и други на обща стойност 9230. Регистърът на актовете и наказателните постановления в РЗИ се поддържа актуален.

Създадените регистри за заповеди и договори се подържат актуални.

За осъществяване на дейностите по организирането, съхраняването и използването на документите в РЗИ е създаден учрежденски архив и постоянно действаща експертна комисия. Със заповед на Директора е определено лице, изпълняващо функциите на завеждащ учрежденския архив.

През 2021 г. бяха унищожени документите от Архивохранилище АПФСО съгласно изготвения Протокол и Акт за унищожаване на неценни документи с изтекъл срок на съхранение за периода 1996 г. – 2015 г. от постоянно действащата експертна комисия, назначена със Заповед № РД-01-375/ 17.09.2021г. на Директора на РЗИ – Стара Загора и след получено Становище от отдел "Държавен архив" – Стара Загора.

Информация за административните услуги, административното звено, обслужващо издаването на индивидуалния административен акт, адрес и телефони за връзка, таксите е поставена на видно място.

На видно място са поставени пощенски кутии за подаване на „Писмени сигнали и предложения", „Сигнали за корупция" и „Анкетни карти за изследване на удовлетвореността на потребителя на административни услуги.

Ежегодно дейността за състоянието на администрацията и административното обслужване се отчита в Администрацията на Министерски съвет чрез попълване на данни в Информационната система за попълване на отчетните доклади за състоянието на администрациите и в Системата за самооценка на административното обслужване.

През 2021г.. структурата на РЗИ – Стара Загора е както следва:

I. Директор	**1**
II. Заместник-директор	**1**
III. Главен секретар	**1**
Обща администрация	***20***
IV. Дирекция „Административно-правно, финансово и стопанско обслужване"	**20**
Директор дирекция АПФСО	1
IV. 1. Отдел „Административно-правен"	9
IV. 2. Отдел „Финансово – стопански дейности"	10
Специализирана администрация	***89***
V. Дирекция „Медицински дейности"	**18**
Директор дирекция МД	1
V. 1. Отдел „Контрол на медицинските дейности и здравна информация"	8
V. 2. Отдел „Извънболнична помощ и медицинска експертиза"	9
VI. Дирекция „Надзор на заразните болести"	29
Директор дирекция	1
VI. 1. Отдел „Противоепидемичен контрол"	19

VI. 2. Отдел „Медицински изследвания”	9
VII. Дирекция „Обществено здраве”	28
Директор дирекция	1
VII. 1. Отдел „Държавен здравен контрол”	17
VII. 2. Отдел „Здравно – техническа експертиза”	10
VIII. Дирекция „Лабораторни изследвания”	14
Директор дирекция	1
VIII. 1. Отдел „Химико – физични изследвания”	7
VIII. 2. Отдел „Санитарна микробиология”	6
Всичко длъжности в РЗИ – Стара Загора:	***112***

От общата численост на персонала 82 служители са по служебно правоотношение и 30 служители по трудово правоотношение.

Извършени са актуализации на поименното разписание на длъжностите и на щатно – длъжностното разписание на РЗИ.

В указания срок беше попълнен годишният доклад за състоянието на администрацията.

ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Информационната система на РЗИ – Стара Загора отговаря на изискванията за мрежова и информационна сигурност. С утвърдени Вътрешни правила са уредени общите изисквания за мрежовата и информационна сигурност. Главен експерт, отдел АП следи за прилагането на стандартите и правилата за информационна сигурност и управление на риска в инспекцията, анализират се заплахи за сигурността и се предприемат действия за коригиране и възстановяване до нормалното ниво.

Изградената и разширена локална компютърна мрежа към момента има над 90 точки на достъп със скорост 100 MBits/sec. Всеки акаунт за даден компютър е с индивидуална парола, въведени са също и ограничения за потребителите с цел предотвратяване на инсталиране и деинсталиране на софтуер, драйвери и други компоненти, които биха предизвикали срив, нестабилност на системата или възможност за създаване на уязвимост.

Инспекцията е защитена от външен достъп до мрежата ни – чрез Router, като настройките са с парола и са направени така че да се елиминира възможността за неоторизиран достъп до нашите ресурси.

Сканират се и всички добавени към компютрите USB устройства и Flash Memory Sticks.

Изграден е сайт на РЗИ - Стара Загора, в който се публикуват важни документи, регистри, информация от обществено значим порядък за дейността на институцията. Сайтът се актуализира ежеседмично от Началник на отдел АП, Д АПФСО, а за цялостната му поддръжка отговаря фирма, с която РЗИ – Стара Загора има сключен договор.

През 2021г. от главен експерт, отдел АП се осъществи:

- Инсталиране, настройка, конфигуриране и тестване на новодоставена техника – лаптопи – 8 бр., съгласно договор между Министерство на здравеопазването и „Информационно обслужване“ АД и скенери – 5 бр, лаптоп – 1 бр. във връзка с Договор № РД-11-642/11.12.2020 г., с предмет „Доставка на преносими компютри за нуждите на Министерство на здравеопазването и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра за изпълнение на функциите по здравен контрол“ и Договор № РД-06-31/09.03.2021 г., с предмет „Осигуряване на доставка на документни скенера за обезпечаване на работата на Регионалните картотеки на медицинската експертиза“.
- Инсталиране, настройка, конфигуриране и тестване на новодоставена техника –

настолни бизнес компютърни конфигурации – 44 бр., съгласно договор между Министерство на здравеопазването и „Информационно обслужване“ АД за доставка на компютърни работни станции и преносими компютри за нуждите на Министерство на здравеопазването и второстепенните разпоредители с бюджет - Договор № РД-06-49/02.04.2021 г.

Продължи и поетапното инсталиране на системен и приложен софтуер, електронни подписи и COVID портал във всички дирекции на РЗИ – Стара Загора във връзка с възникналата противоепидемична обстановка. Със съдействието на главен експерт в отдел АП, се осъществяваха видеообучения и видеосрещи с клиенти на РЗИ – Стара Загора и МЗ.

Поддържане на актуални регистри:

- Регистър „Техника”, свързан с движението и осъществяваните ремонти и настройки на компютърните конфигурации.
- Регистър „Инциденти”, отразяващ възникнали проблеми и причините за тяхното възникване, както и разрешаването на проблема.
- Регистър на актуализациите

СИГНАЛИ

В РЗИ – Стара Загора е организирано постъпването на сигнали и жалби от физически и юридически лица по всички възможни комуникационни канали: по пощата, по електронен път, включително и чрез уеб-страницата на инспекцията, на която е създадена специална бланка за това. На уеб- страницата на инспекцията има и връзка към националната страница за подаване на сигнали за корупция. Сигнали се подават и на „горещия” телефон и на всеки телефонен номер в РЗИ, при посещение на място, чрез пощенска кутия и на телефонен секретар. В хартата на клиента, публикувана на уеб-страницата на РЗИ има включена процедура за получаване на жалби, сигнали и предложения от граждани.

В РЗИ – Стара Загора се води единен регистър на всички постъпили жалби и сигнали и се контролира навременното и адекватно предприемане на мерки в правомощията на инспекцията самостоятелно от една или няколко дирекции, съвместно с други институции, изискване на предприемане на мерки от институции, подлежащи на контрол от инспекцията или пренасочване на сигнала за решаване по компетентност.

Всеки сигнал се проучва задълбочено и професионално, когато е необходимо се обективизира с лабораторен контрол.

При постъпване на анономни сигнали и съмнение за наличие на предпоставка за риск за здравето, се разпорежда извършване на проверка, предприемане на необходимите мерки и доклад до директора на инспекцията.

За недопускане на формален, повърхностен и пристрастен отговор на сигналите, при необходимост те се възлагат за проверка на комисия от специалисти на различни отдели/дирекции.

За 2021 година в РЗИ – Стара Загора са постъпили общо 322 сигнала, които се разпределят както следва:

1. **Дирекция „Обществено здраве“:**

179 сигнала за 2021г., от тях:

- За неспазване на противоепидемични мерки-116
- Сигнали за тютюнопушене в затворени пространства- 11
- Сигнали свързани с лоша хигиена в ООП- 8
- Сигнали свързани с училища и детски заведения- 6
- Сигнали свързани с дейности с обществено предназначение- 15
- Сигнали препратени по компетентност на други институции- 10
- Други- 13

2. **Дирекция „Надзор на заразните болести“**:

53 сигнала за 2021г., от тях:

- Неспазване на карантина- 23
- Сигнали за неспазване на здравни изисквания от Лечебни заведения- 6
- Сигнали относно организация на мерките в епидемична обстановка- 6
- Сигнали, касаещи процеса на ваксинация срещу SARS CoV-2- 14
- Други- 3
- Препратени по компетентност- 1

3. **Дирекция „ Медицински дейности“:**

59 сигнала за 2021г., от тях:

- Неадекватно лечение- 7
- Сигнали относно обслужване в лечебно заведение- 27
- Сигнали относно дейността на аптеки- 3
- Сигнали относно дейността на ТЕЛК- 6
- Сигнали насочени към ОМП-11
- Други- 5

4. Повече от една дирекция е ангажирана в 20 сигнала за завишени нива на шум / Д ОЗ и Д ЛИ/ и 8 други;
5. Три сигнала са насочени към Главен секретар на РЗИ Стара Загора- относно затруднения при подаване на документи в РЕКМЕ при РЗИ – Стара Загора, един за грубо отношение от страна на служители на РЗИ и един за злоупотреба от страна на служители на РЗИ- Стара

Актове за административни нарушения: 15

Наказателни постановления: 27

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ

Отдел ФСД осигурява **транспортното обслужване** на РЗИ, поддържане на автомобилния парк в добро техническо състояние. Осъществява контрол на изминатите километри на служебните автомобили и на изгразходваното гориво, като се изготвя отчет. Всички автомобили на РЗИ – Стара Загора са преминали ГТП и имат сключена гражданска отговорност. Технически се обслужват, съгласно сключен договор за абонаментно обслужване.

Дирекция АПФСО осигурява **стопанисване и съхраняване на сградния фонд** и **стоково-материалните ценности.** Организира и осигурява снабдяването на администрацията с материали, консумативи, канцеларски материали, бланки, химикали, диагностични медицински изделия, дълготрайни материални активи, горива и смазочни материали:

- извършва се обобщаване на предложения за поемане на финансово задължение
- заявяване и снабдяване с материали, консумативи, химикали и медикаменти, канцеларски материали, бланки
- раздаване на материали
- Монтиран генератор за захранване на хладилна камера съхраняваща ваксини.
- Изградена е ауспухна система към генератора за отвеждане на изгорелите газове.

Дирекция АПФСО отговаря за **организирането на правилната експлоатация на техническите системи в инспекцията**:

- извършва се проверка на техническото състояние на асансьора от сертифицирана фирма, с която РЗИ – Стара Загора има сключен договор
- извършва се проверка на техническото състояние на парните и водогрейни котли – протокол на тримесечие
- проверка на СОТ – всеки месец
-проверка на видеонаблюдение – всеки месец
- профилактика и проверка на пожароизвестителна инсталация – всеки месец.

Разработени са схеми за евакуация отговарящи на изискванията на Приложение 2 към чл.11, ал.1 от Наредба № 8121з-647.

- пддържане и ремонт на ел. уреди,
- ремонт на ПВЦ тръба за отпадна вода
- подмяна на щрангове за топла и студена вода
- осигурява текущ ремонт на ел. уреди, ВиК инсталация.

Дирекция АПФСО осигурява пропускателния режим в сградата на РЗИ. За целта има разработена инструкция. Има създаден регистър, в който всички посетители на РЗИ се записват и им се осигурява бадж и чип за придвижване. Служителят на пропуска на РЗИ предоставя необходимата на потребителите информация и ги насочва. Разполага и с паник бутон при необходимост. Изграденото видео-наблюдение на сградата се поддържа винаги изправно.

Ежемесечно се анализира изпълнението на бюджета и се предоставя информация за вземане на управленски решения от ръководството.

Извършено е счетоводно приключване за 2021 г. и срочно предаване на отчетите за МЗ. Изготвена е Бюджетната прогноза за периода 2022 - 2024 г. в програмен формат за РЗИ.

Изготвена е справка за МЗ във връзка с очаквано изпълнение на бюджета по месеци.

Приходите на регионалните здравни инспекции се формират от:

1. субсидия от републиканския бюджет;
2. собствена дейност.

Регионалните здравни инспекции са администратори на приходите по т. 2, които се формират от:

1. държавни такси;
2. глоби и имуществени санкции, наложени с влезли в сила наказателни постановления, издадени от директорите на регионалните здравни инспекции, постъпили по сметката им;
3. други източници.

Реализирани приходи

Всички приходи са трансферирани към Министерство на здравеопазването.

Приходи от:	***ПЛАН***	***ОТЧЕТ***	***% изпълнение***
държавни такси	***165000***	***112403***	***68,12%***
Приходи от продажба на стоки			
от наказателната дейност	***30000***	***2000***	***6,7%***
вторични суровини			
РБНВ		***144***	
Застрахователни обезщетения		***3767***	
Лихви			
Всичко	***195000***	***118314***	***60,67***

Средствата по бюджета на РЗИ – Стара Загора са изразходвани по направления, както следва:

Възнаграждения на служителите, включително за поставяне на ваксини и ДВПР – Ковид	*1902757*
Обезщетения, граждански договори, представително облекло, СБКО	*138512*
Осигурителни вноски	*478657*

Размерът на средствата за материална издръжка е:	*618257*
• *Медикаменти*	*100499*
• *Работно облекло*	*28364*
• *Материали*	*66162*
• *Енергия, горива, вода*	*131504*
• *Външни услуги*	*116754*
• *Текущ ремонт*	*4404*
• *Данъци*	*6642*
• *Командировки*	*1638*
• *Застраховки*	*4103*
• *Глоби, съдебни разноски*	*907*

За реализация на национална програма за превенция на хроничните незаразни болести са усвоени 2800 лв.

За реализация на национална програма за намаляване на въздействието от радон в сгради върху здравето на българското население са усвоени 1089 лв.

За реализация на национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в България 2017-2021 – 178 лв.

За реализация на национална програма ваксинопрафилактика са усвоени 642 лв.

За реализация на национална програма морбили и рубеола са усвоени 892 лв.

Информацията за състоянието на активите, пасивите, приходите, разходите е представена в срок и съгласно изискванията на Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите.

Отчетността е приведена в съответствие с програмния бюджет: планиране, разпределение и отчитане на финансовите и материални активи е отразено по четирите програми, в които са обособени дейностите.

За обработка на счетоводните данни се използват два програмни продукта: за изчисляване на работните заплати и счетоводна програма “КОНТО”.

Ежемесечно се анализира изпълнението на бюджета и се предоставя информация за вземане на управленски решения от ръководството.

През 2021г. дирекция АПФСО изпълни всички планирани задачи и мероприятия и достигна поставените цели.

Усъвършенстване на системата на финансово управление и контрол и повишаване ефективността и ефикасността на администрацията:

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на РЗИ - Стара Загора и осъществяван от ръководството и всички служители.

За неговото осъществяване е въведена Система за финансово управление и контрол (СФУК), включваща политики и процедури, въведени и адаптирани към дейността на РЗИ - Стара Загора.

На основание чл. 9, ал.1 и чл. 13, ал.3, т. 5 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, със заповед на Директора на РЗИ е определено длъжностно лице по изпълнение на задълженията по предварителен контрол за законосъобразност.

- През 2021 г. са извършени проверки по прилагане на СФУК, както следва:
- Извършени текущи вътрешни проверки за наличността на паричните средства в касата на РЗИ – Стара Загора.
- Извършени месечни проверки на изразходвано гориво на МПС за изминати километри и налично количество в резервоара на автомобила.

- Проверка на процедура за командироване на служители на РЗИ за второ тримесечие на 2021г.
- Проверка за съответствие между каса и банка за първо и второ тримесечие на 2021г.
- Проверка за съответствие между постъпили приходи в РЗИ и трансферирани към МЗ за първото шестмесечие на 2021г.
- Проверка на складови наличности.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ "МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ"

В изпълнение на поставената през 2021г. **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ** „Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението" основните дейности на Дирекция Медицински дейности бяха насочени към:

I. Извършени административни услуги – общо **1786, т . ч. 1602 кочана специални рецептурни бланки и 57 специални формуляри**

II. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза:

1. Експертиза на временната нетрудоспособност:

1.1. Издаване на Заповеди за определяне / закриване на състава на Лекарска консултативна комисия / ЛКК / **- 71**;

1.2. Извършване от регионалните съвети към РЗИ проверки на дейностите по експертиза на временната неработоспособност, осъществявани от лекуващите лекари, ЛКК и ТЕЛК на съответната територия – **5417**

2. Организация по експертизата на трайната неработоспособност:

2.1. Приети и обработени документи за явяване на ТЕЛК – **7590**

2.2. Проверени, заверени експертни решения **- 20 075**

2.3. Изпратени експертни решения на заинтересованите страни – 32 220

2.4. Преписки по обжалвани болнични листове и експертни решения – **1034**

2.5. Преписки с ТЕЛК и НЕЛК, НОИ, Регионална дирекция социално подпомагане /РДСП/ **- 7 036**

2.6. Извършени справки и заверени копия на документи – **16 756**

III. Проверки

1. Проверки по медицински стандарти във връзка с регистрация/преregистрация на ЛЗИБПХ **– 42**

2. Извършване на проверки на лечебни заведения, които временно са прекратили дейност във връзка с изтичане на сроковете по чл. 45, ал. 1, т. 5 от Закона за лечебните заведения **– 4**

3. Проверки по медицински стандарти във връзка с подадено заявление за промяна в разрешение за осъществяване на лечебна дейност от ЛЗБП – **31** стандарта

4. Проверка за спазване изискванията на Наредба № 49/2010 г. – **3** бр.

5. Извършване на проверки жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване – **39**

6. Извършени проверки на аптеки по сигнал – **11**

7. Проверки по Наредба № 3/05 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения – **26**

8. Проверки по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти – **9**

9. Проверки на отчетната документация на обекти за търговия на дребно с лекарствени продукти, извършващи дейности с наркотични вещества – **720**

10. Проверки по извършените дейности по програма „Подобряване на майчиното и детско здраве“ **– 7**

11. Проверка на медицинското обслужване на починала родилка **- 1**

12. Извършени проверки за регистрация на дрогерия – **2**

13. Проверки на ЛЗ с действащи метадонови програми – 3

14. Проверка на болнична аптека, относно издаване лицензия за извършване на дейности с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – **1**

15. Проверка на аптека, относно подновяване лицензия за извършване на дейности с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества –**1**

16. Тематична проверка по стандарт „Спешна медицина“ в 2 лечебни заведения

17. Тематична проверка на „МБАЛ Д-р Д. Чакмаков – Раднево“ ЕООД и „МЦ – Раднево“ ЕООД във връзка с откриване на процедура по приватизация и преустановяване на приема в болницата.

18. Проверка по информация за он-лайн търговия с хранителни добавки, съдържащи канабиол

19. Тематична проверка на „МБАЛ Д-р Д. Чакмаков – Раднево“ ЕООД във връзка с преустановяване на дейността за повече от 3 месеца.

20. Мониторинг на лечебни заведения и лаборатории, контрагенти по сключени договори в изпълнение на проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19”, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. – **13**

IV. Финансово-икономическа, статистическа и друга информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона**:**

1. Събиране, обработване, контрол и предоставяне в МЗ на справка за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване – 4 обобщени от **44 справки.**

2. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация – **356 сведения**;

3. Събрани, проверени и обработени годишни отчети с приложения: 4 ДКЦ, 42 МЦ, 1 МДЦ, 1 ДЦ, 19 МДБ, 32МТЛ, ЛЗ за ПИМП – 172, ЛЗ за СИМП – 169, ЛЗ за дентална помощ -244, ЛЗБП и хосписи и др. – 18

4. Проверка на отчет за персонал в уеб-базирано приложение на НСИ – 123 ЛЗ

5. Събиране и проверка на формуляри за бюджетни прогнози от ЛЗБП с държавна и общинска собственост – 8 бр.

6. Събиране и проверка на формуляри разделно отчитане на разходите ЛЗБП с държавна и общинска собственост – 8 бр.

7. Събиране на информация и изготвяне на информационна карта за починалите деца на територията на областта – **на шестмесечие**;

8. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация за извършени плащания по чл. 24а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ – **4 обобщени от 48 справки**

9. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация за преминали пациенти по ПМС № 17 – **12 обобщени от 144 справки**

10. Събиране, обработка въвеждане на съобщения за суицидно действие в уеб базирания портал за мониторинг на суицидните действия в Република България **– 43.**

11. Събиране, обобщаване и изпращане в ИА „Медицински надзор“ на информация за броя на починалите пациенти, съгласно чл. 17, ал. 1 и 2 от Наредба № 14 за медицинските критерии за установяване на смърт – **168 приложения**

12. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация от електронните дневници на лечебните заведения, за осъществения в тях избор на лекар/екип - 20

13. Събиране и кодиране на съобщения за смърт **– 1486;**

14. Кодиране на съобщения за перинатална смърт – 28 бр.

15. Приемане и проверка на отчет за дейността на отделение по съдебна медицина – 2021 г.

16. Събиране и обобщаване на информация и списъци на отопляваните и/или охлаждани сгради от лечебните заведения по Закона за енергийната ефективност

17. Събиране на актуална информация за модул „Детски ясли“ във връзка с предстоящата отчетна кампания на НСИ 2021 г.

18. Събиране, проверка на електронни отчети за 1-во, 2-ро и 3-то тримесечие по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве (2021-2030) – 15 бр.

V. **Дейности свързани с детското здравеопазване:**

1. Участие в Съвета по осиновяване – 19.

2. Изготвяне на становище по проект на Областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на деца и ученици в област Стара Загора

3. Участие в он-лайн-среща по пилотен проект на Областна администрация „Европейска гаранция за детето“

4. Изготвяне на информация за деца в ДМСГД с постоянна назогастрална стома и хидроцефалия и информация за здравословното състояние на децата в ДМСГД, брой настанени за тригодишен период, извършени проверки в ДМСГД

5. Участие в обучение „Базово обучение за прилагане на системата за проследяване на дете в риск“

6. Участие в онлайн проучване по проект „Европейска гаранция за детето“

7. Осигуряване подписването на договорите на ЛЗ с МЗ по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030 г.

8. Събиране, проверка и изпращане на нови форми на електронни отчети за 1, 2 и 3-то тримесечие на 2021 г. по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030 г.

9. Съдействие на ДСП Казанлък по отношение осигуряване на консултация от кардиолог на дете настанено с майка си в Кризисен център Стара Загора

10. Съдействие на ДСП Стара Загора по отношение възможности за психиатрична помощ на непълнолетно лице

VI. Други:

1. Актуализиране на база данни на лечебните заведения в областта във връзка с ИС модул „Медицинска експертиза“.

2. Проверка на актуализирани ПУДВР на ЛЗБП и изготвяне на анализ на използваемостта за 2020 г.

3. Изготвяне на информация за РЗОК относно оборудването на отделенията по АИЛ

4. Изготвяне на информация за издирвани лица до Военна прокуратура

5. Изготвяне и предоставяне на информация на ЛЗ относно: електронна рецепта, попълване на съобщение за смърт, обявяване на бройки за специализанти, договори със студенти, мрежова и информационна сигурност, обучени на специалисти от АГО по въпросите на ранното детско развитие, бази за специализация, изготвяне на писма до ЛЗБП за предложения за лекарствения списък, процедури в областта на естетичнака дерматология, извършвани от лекари по дентална медицина, предоставяне на апаратура за физикална рефабилитация от ДМСГД, обявяване на бройки за специализанти, договори със студенти, бази за специализация, освидетелстване на лица с увреден слух за правоспособност за управление на МПС, интерактивен справочник за лечение, промени в нормативната уредба, възможности за разкривена на ковид-зони, възможности кандидатстване за получаване на медицинска апаратура по европейски проект, относно извършването на процедури в областта на естетичната дерматология от лекари по дентална медицина, координатор по донорство, задължения при преброяване на населението, указания до ТЕЛК по МЕ, заличаване на практики по ОМ, информация за здравно-неосигурени бременни, предоставяне на пулсоксиметри

6. Изготвяне на годишни отчети за нуждите на други институции и

междуинституционални органи: превенция на престъпността, изпълнение на Програма за детето на Общини Стара Загора и Казанлък, ПИЦ по зависимости и др.

7. Изготвяне на годишен отчет и анализ на изпълнените дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве

8. Участие в проверка съгласно заповед на Министъра на здравеопазването на Национални пациентски организации

9. Събиране и предоставяне на МЗ информация за лицата притежаващи разрешителни за добив на лечебна кал

10. Изготвяне на информация за практикуващите специалисти по очни болести и психиатрия във връзка с дейността на ТЕЛК

11. Анализ на потребностите от болнична помощ по медицински специалности по искане на ИАМН

12. Изготвяне на анализ и Карта на здравната инфраструктура на област Стара Загора

13. Събиране и обобщаване на заявки на ЛЗ относно потреблението на противозмийски серум

14. Проверка на качеството на кодиране на причините за смърт по искане на НСИ

15. Събиране, обработка и изпращане на заявки за участие в курсове и индивидуални обучение за СДО към МУ София – 34 бр.

16. Разпределяне на карти за постъпване курс или индивидуално обучение за следдипломно обучение към МУ София за 2021 г. – 6

17. Проучване на потребностите и анализ на броя и възрастовата структура на специалистите в област Стара Загора, предложение за броя на местата финансирани от държавата за ЛЗ – бази за специализация и по чл. 13 от Наредба №1

18. Събиране и обобщаване на информация от лечебни заведения, акредитирани за обучение на студенти за договори за преддипломен стаж или обучение

19. Изготвяне на информация до ЛЗ относно промените в Наредба № 1 /2015 г. Събиране, обработка, изготвяне на информация за електронния сайт на РЗИ относно заявени бройки за специализация – държавна поръчка от ЛЗ. Изготвяне на обобщени приложения за заявения брой места за държавна поръчка за ЛЗ – бази и по чл. 13 от Наредбата

20. Изготвяне на справка за работещите в структури по Съдебна медицина на лечебни заведения за болнична медицинска помощ. Изготвяне на писмо относно промените в Наредба №2 /2011 г.

21. Изготвяне на становище относно осигуреността на ТЕЛК във връзка с изискванията на наредба №3/2019 г.

22. Изготвяне на информация за областна управа във връзка с Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите

23. Изготвяне на писма до ЦСМП и други дейности по организацията на спешна помощ във връзка с дефектирала апаратура, структурни или кадрови проблеми в ЛЗБП

24. Изготвяне на анализ за ИАМН относно потребностите от болнична помощ по специалност ортопедия и травматология

25. Изготвяне на информация за психично болен пациент по искане на Министерство на външните работи

26. Изготвяне и предоставяне на информация на ЛЗ относно: Предоставяне на телефонен регистър на ЛЗ в МЗ

27. Приемане на архив – ИЗ от ДМСГД Бузовград (трансформирано в ЦКОД)

28. Участие в комисия по приемане на материални средства в СПО към УМБАЛ „Проф. Д-р Стоян Киркович” АД Стара Загора, осигурени по проект от МЗ.

29. Изготвяне на информация, подадена от лечебните заведения в РЗИ – Стара Загора, относно брой на лицата, хоспитализирани в лечебни заведения, със загуба на слуха и потребност от жестомимичен превод, през 2020 г. и 2021 г. към настоящия момент.

30. По изпълнение Заповедите на министъра на здравеопазването и писма на МЗ във връзка с разпространението на Sars-CoV-2 и лечението и наблюдение на пациенти с COVID –

19:

31. По изпълнение Заповедите на министъра на здравеопазването и писма на МЗ във връзка с разпространението на Sars-CoV-2 и лечението и наблюдение на пациенти с COVID – 19

- Събиране и обобщаване на отчети за изразходваните количества Veklury и на заявки за нови количества – ежеседмично. Разпределяне и предаване на доставените количества по ЛЗ – 2746 флакона за периода
- Преразпределение на Veklury в ЛЗ от областта
- Разпространение на указания за прилагане на комбиниран препарат моноклонални антитела Casirivimab и Imdevimab (REGN-COV2). Разпределяне и предаване на доставените количества по ЛЗ – 45 флакона за периода
- Разпространение на указания за прилагане на Regkirona 60 mg/ml concentrate for solution for infusion 16 ml, 1 vial (INN Regdanvimab). Разпределяне и предаване на доставените количества по ЛЗ – 50 флакона за периода
- Събиране на информация относно готовността за прилагане на терапия с Kineret 100 mg/0,67 ml инжекционен разтвор в предварително напълнена спринцовка (INN Anakinra)
- Събиране на информация относно пациенти лекувани с Veklury за целите на анализ
- Получени и проверени индивидуални протоколи Veclury – 144 бр.
- Получени и проверени индивидуални протоколи REGN-Cov 2 – 20 бр.
- Събиране и обобщаване на информация за налични количества на лекарствени продукти съдържащи хидроксихлорокин
- Събиране и обобщаване на информация за заетите легла за лечение на пациенти с Ковид – двукратно на ден
- Събиране и обобщаване на информация за бременни, родилки и новородени с Ковид инфекция - ежеседмично
- Актуализиране на модул „Болнични легла“ в Ковид –системата
- Ежедневна обработка на информация получавана от ЦСМП относно транспортирани пациенти (ковид положителни) до ЛЗ.
- Събиране и обобщаване на информация за кислородните инсталации, налични респиратори и интензивни легла с възможности за кислородолечение
- Събиране и обобщаване на информация за налични и изразходите количества кислород в ЛЗБП – ежедневно
- Изготвяне на седмична прогностична справка на лечебни заведения за болнична помощ в областта за необходимостта на кислород за обдишване на пациенти.
- Събиране на информация от ЛЗ на наличие и потребности от кислородни концентратори, брой легла с достъп за кислородолечение
- Изготвяне на информация до ЛЗБП относно готовност за 24 часови доставки на кислород
- Извършване на епидемиологични проучвания на лица с положителен резултат от лабораторно изследване за Ковид - по разпределение от Д НЗБ, издаване на предписания за изолация на лица с положителен резултат и контактните им лица, отразяване в системата
- Участие в поставяне на ваксини срещу COVID-19 на лица от целеви групи, определени с фази I-IV на Националния план за ваксиниране в Република България, в имунизационния кабинет на Регионална здравна инспекция гр. Стара Загора и мобилни кабинети
- Изготвяне на ежеседмичен обобщен отчет за дейността на Ковид – зоните в областта – от м. ноември
- Изготвяне на месечна информация за електронния сайт на РЗИ за работното време на Ковид –зоните

- Изготвяне на справка относно лечебни заведения, в които са открити временни имунизационни пунктове за осъществяването на имунизационната кампания срещу COVID-19, но не са договорни партньори на НЗОК.
- Изготвяне на проекти за заповеди за промяна в броя на леглата за лечение на пациенти с ковид инфекция – 102 бр.
- Изготвяне на проект на заповед, касаеща общия леглови фонд на ЛЗ и организацията за осигуряване на пълен достъп на спешни пациенти с Ковид – 2 бр.
- Изготвяне на проект на заповед за организация на приема на бременни/родилки с ковид инфекция
- Изготвяне на информация за броя на разкритите легла по ИЛ и АИЛ в ЛЗБП
- Изготвяне на информация до общините относно командироване на медицински специалисти в структури за лечение на Ковид
- Участие на представители на РЗИ Стара Загора в приемателни комисии в обхвата на проект BG16RF0P001-4.003-0001 „Борба с COVID 19“, за приемане на медицинска и друга апаратура – 2 доставки

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

В изпълнение на стратегическите цели на РЗИ **основните дейности** на дирекцията бяха насочени към:

- провеждане на активен епидемиологичен надзор на заразните заболявания и вътреболничните инфекции;
- организация и контрол по имунопрофилактиката по Националния имунизационен календар;
- контрол по спазване на хладилната верига в лечебните заведения
- провеждане на контрол върху качеството на провежданите дезинфекции и стерилизации в ЛЗБП и ЛЗИБП;
- контрол по управлението на отпадъците с характер на опасни в лечебните заведения;
- провеждане на профилактични изследвания, микробиологична, вирусологична и паразитологична диагностика на заразни заболявания като част от надзора на заразните болести.

Реализирани основни дейности на отдел Противоепидемичен контрол:

ДЕЙНОСТ ПО ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Проведен бе контрол на **1170 лечебни, здравни и др. заведения** с **1968 обекта,** от които: **1488 обекта в ЛЗИБП, 142 обекта в ЛЗБП, 37 други ЛЗ, 271 здравни кабинети в детски и учебни заведения и специализирани институции за предоставяне на социални услуги по смисъла на чл. 36, ал. 3 от Правилника за прилагане на закона за социалното подпомагане и 26 други обекти.**

Служителите на отдел ПЕК при РЗИ Стара Загора извършиха общо **6348 проверки** по имунизационната и противоепидемичната работа на лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, домовете за медико-социални грижи, диспансери и ДДД фирми, от които:

- 1317 текущи проверки (*табл.3.1., фиг.3.1.)*, при план 2228, както следва:
  - 1077 текущи епидемиологични
  - 225 планови по паразитологичен контрол
  - 15 по спазване на Закона за управление на отпадъците
- 5061 тематични проверки при план 2183, както следва:

1. Общо планирани 1020, общо извършени 2183 проверки

2. Други тематични проверки- планирани 1163, извършени 2878

В резултат на провеждания ДЗК и във връзка с констатирани пропуски и нарушения на противоепидемичния режим, както и за създаване на по-добра организация на работа са издадени, с които са обхванати 726 обекта; връчени са 909 предписания за дехоспитализация на хоспитализирани пациенти с COVID 19; връчените предписания са основно за спазване на противоепидемичен режим в организирани колективи с регистрирани случаи на COVID 19**.**

Съставени са 4 акта, издадени са 3 наказателни постановления на стойност 500 лв.

През 2021 г. са извършени са общо 27 049 епидемични проучвания на заразни заболявания (при 9065 за 2020 г.), , от които 26 457 са COVID 19 (98 %) и 592 на други заразни заболявания.

Административни услуги изпълнени в срок:

- Издадени становища за класификация на отпадъците – 34
- Издадени имунизационни сертификати – 26
- Изготвени доклади за рагистрация на ЛЗ – 42
- Постъпили и отговорено на жалби и сигнали в срок –110
- Отговорено на достъп до обществена информация – 11

За **контрол на провежданите дезинфекции и стерилизации в лечебните заведения** са взети общо **4548 проби**, от които **3,19% с отклонение (145), както следва:**

- От външна среда **11** проби с отклонение.
- От кухненски офис – **с отклонение 3**
- От взети проби за стерилност – **с отклонение 2**
- Проби по метода на Келси – **1 проби с отклонение**;
- Контрол на въздух – **без отклонение**
- Диализни течности – **без отклонение**
- Дезинфекционни разтвори – **128 с отклонение**
- Биоциди – **без отклонение**

Проконтролирани са стерилизационни апарати – **306;** с отклонение – 2.

Регистрирани са 7 автоматични стерилизационни уредби, 266 автоклава, 3 сухи стерилизатора (използват се за стерилизация на стъклария), 5 газови стерилизатора и 25 сушилни.

ДЕЙНОСТ ПО КОНТРОЛ НА ДЕЗИНСЕКЦИЯ И ДЕРАТИЗАЦИЯ

През февруари 2021 г. бяха връчени предписания на фирмите за ДДД (Предписание № НЗБ-15/22.02.2021 г.) и общините в област Стара Загора (Предписание № НЗБ-16/22.02.2021 г.) за своевременно сключване на договори с лицензирани фирми за ДДД и планиране на мероприятията, относно дезакаризация, дезинсекция и дератизация.

Акцент в дейностите през 2021 г. е мониторинг на водните биотопи, диагностика на динамиката на популациите комари; ларвицидна обработка (Насоки от МЗ).

4.1. ДДД дейности в общините

До края на месец март всички общини в областта сключиха договори с лицензирани фирми за извършване на дейности по ДДД:

Планираните и провеждани дейностите по ДДД напълно съответстват на указанията на МЗ за целенасочени профилактични, противоепидемични и противоепизоотични мерки за намаляване на числеността на кръвосмучещите членестоноги, вектори на опасни за човека трансмисивни инфекции.

4.2. Дезакаризация.

В областта беше извършена двукратна дезакаризация (април – юни, август - октомври).

Обработени общо 3 212,3 дка тревни площи в детски и социални заведения, паркове, детски площадки, междублокови пространства. Дезакаризациите се извършиха чрез

използване на разрешени от МЗ биоциди с генератори за мащабна обработка и гръбни моторни пръскачки.

4.3. Дезинсекция.

Дейностите по дезинсекция са насочени към извършване на обработки на водоеми, заблатени терени и паркови зони в населените места.

С ларвициди срещу ларви на комари са обработени **1881 дка** (от които 835 дка, обработени по програма от МЗ и 1046 – от фирми за ДДД, с договор към съответната община). Обработени са канали, захранващи оризови полета (община Раднево), водоеми в гр. Стара Загора, рискови зони по поречието на р. Тунджа в община Мъглиж, микроязовири в община Казанлък, Павел баня, Бр.Даскалови, Раднево, Гълъбово, Николаево и община Опан. Освен широко разпространени биоциди (Димилин) се използваха и екологични – Вектобак 12АС и Акватен.

Обработка срещу комари-имаго беше извършени в общините Стара Загора, Мъглиж, Гълъбово, Павел баня, Опан, Братя Даскалови. Обработени **1603,4 дка** площи в населените места (предимно паркови зони, около водните басейни – езера, микроязовири, реки).

В детските, социалните заведения и ЛЗ се извършва мониторинг и обработка срещу хлебарки и др. вредни за здравето на хората организми.

4.4. Дератизация.

Дератизационните мероприятия се осъществяват чрез обработки на канални шахти и мониторинг и обработки на детски и социални заведения и ЛЗ.

Общо обработени 1800 канални шахти и над 40 000 m2 помещения.

Преди започване на заниманията в ДГ и ДЯ беше извършена и обработка (дезинсекция и дезакаризация) на пясъчниците срещу кърлежи и срещу яйца и цисти от чревни паразити.

4.5. Проверки по качеството на ДДД обработките.

Качеството на извършените ДДД обработки е обективизирано с 351 проверки:

- Качество на дезакаризацията – 186
- Качество на дезинсекция – 165
- Извършване на теренни изследвания за наличие на кърлежи в детски и социални заведения и паркове по метода на „белия флаг“ – 27

Обобщение: в общините на област Стара Загора се извършиха всички необходими дейности по предписание на РЗИ с № НЗБ-15/22.02.2021 г. за планиране, подготовка и извършване на ДДД. След всяка извършена обработка съответната община изпраща информация според изискванията на предписанието за извършените обработки.

4.6. Проверки на фирмите изпълнители на дейности по ДДД

Инспектирана беше дейността на две фирми изпълнители на дейности по ДДД – „СДД Експерт“ ЕООД в гр. Стара Загора и „ПЕСТ КОРЕКТ“ ООД в гр. Раднево по следните показатели:

- Приготвяне на работен разтвор
- Биоцид – срок на годност, приложимост, концентрация на работния разтвор
- Състояние на техниката на обработка
- Индивидуални предпазни средства на изпълнители на ДДД дейностите
- Подготовка на терена

За установени несъответствия с Наредба № 1/05.01.2018 г. за реда за извършване на ДДД на МЗ и МХЗГ относно извършването на имагоцидна обработка в гр. Стара Загора, беше сезирана община Стара Загора и беше връчено предписание до фирмата-изпълнител – „СДД Контрол“ ЕООД за извършване на повторна обработка.

4.7. Изследване на водни биотопи за наличие на ларви на маларийни комари

През май започнаха изследванията на водни биотопи за наличие на ларви на маларийни комари. Като начало изследванията обхванаха районите с висок риск – водните зони в гр. Стара Загора и поречието на р. Тунджа. Поради все още ниските температури на водата (под 15°C) не беше установено наличие на ларви на комари.

През месец юли бяха регистрирани първите водни биотопи с наличие на ларви на

маларийни комари – локви от разлив на р. Тунджа при с. Юлиево, с. Зимница, а през м. август – при гр. Николаево, както и в каналите захранващи оризовите полета край с. Землен. Установена беше ниска степен на заселеност – под 5 бр/m2. При някои временни биотопи беше установено наличие на ларви от немаларийни комари.

Изследвани общо 143 постоянни и 43 временни водни биотопи; събрани и микроскопирани 757 водни проби.

Обща констатация при изследване на водните биотопи:

- Ниска степен на заселеност с ларви на комари (маларийни и немаларийни) в постоянните биотопи
- Масово пресъхване на временните биотопи, особено през август-септември

4.8. Мероприятия по изпълнение на възложителна Заповед № РД-01-176 от 22.03.2021 г. на Министъра на здравеопазването

Във връзка с възложителна Заповед № РД-01-176 от 22.03.2021 г. на Министъра на здравеопазването, за организиране навременно прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации през 2021 г., с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване рисковете за общественото здраве, беше извършено следното:

1. На 27.04.2021 г. беше извършена първична инспекция на наблюдаваните биотопи в област Стара Загора, съгласно договор сключен между РЗИ – Стара Загора и фирма „ Пест Протект Про“ ООД.
2. Извършен редовен мониторинг върху цитираните в договора водни биотопи на 13.05.2021 г.; 26.05.2021 г.; 03.06.2021 г.; 17-18.06.2021 г.
3. Обработките стартираха на 31.05.2021 г. от фирма „ ПЕСТ ПРОТЕКТ ПРО“ ООД. Мероприятията за контрол на комарните популации се осъществиха чрез ларвицидна обработка върху 14 биотопа с обща площ от 835 дка на територията на област Стара Загора (Старозагорски минерални бани – езеро; с. Асен – мочурище; с.Габарево – микроязовир; разливи на р. Тунджа при с. Юлиево и с. Зимница; изкуствено езеро на р. Тунджа при гр. Николаево, Рибарници край гр. Николаево; с. Верен – микроязовир; с. Опан – микроязовир; езеро парк „Загорка“ – Стара Загора; оризови полета край с. Землен; с. Тракия - микроязовир; микроязовир – Раднево; с. Мирово - мочурища).
4. Дезинсекцията се извърши с биоциди, разрешени от МЗ – Вектобак 12 АС (съдържащ активно вещество *Bacillus thurengiensis ssp. Israelensis* Serotype H14 (BTI) и Димилин 2ТБ (с активно вещество дифлуорбензамид).
5. Ефективността от извършените ларвицидни обработки е констатирана в протокол.
6. Дейността от ДДД обработка от фирма „ПЕСТ ПРОТЕКТ ПРО“ ООД е удостоверена с протокол.

4.9. Курс за подготовка на изпълнители на ДДД

През октомври 2021 г. в РЗИ – Стара Загора беше организиран и проведен присъствен курс за изпълнители на дейности по ДДД, при спазване на необходимите противоепидемични мерки за безопасност, с участието на 11 курсисти.

5. АНАЛИЗ НА ЗАРАЗНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

Общата заразна заболеваемост (без грип и ОРЗ и COVID-19), регистрирана през 2021 г. е 182,72$^{0}/_{0000}$ (569 случая), при 245,70$^{0}/_{0000}$ (770 случая) за 2020 г.

Смъртност от остри заразни болести – 1,61$^{0}/_{0000,}$ с леталитет – 0,88% (*прил.2*).

Разпределението по групи нозологични единици е представено на ***фиг.5.1.А.*** и ***прил.1.***

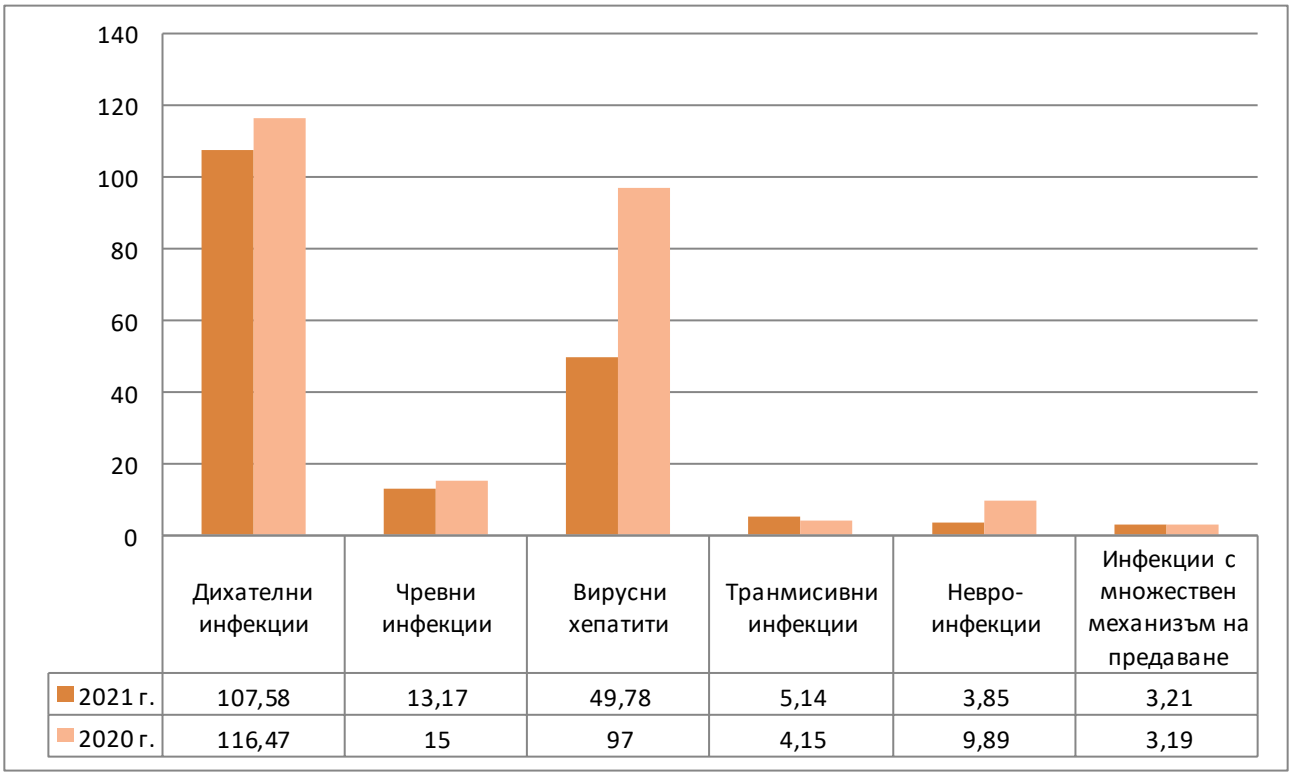

Фиг.5.1.А. Заболеваемост [$^0/_{0000}$] по нозологични единици (сравнителни данни) за 2021 г.

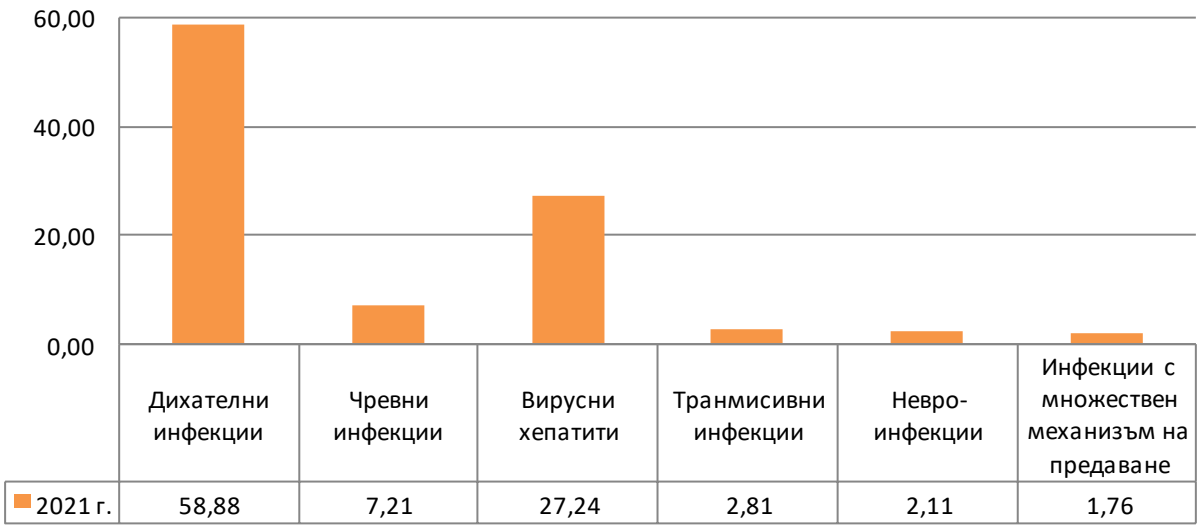

Фиг.5.1.Б. Относителен дял на групите инфекции спрямо общия брой заболели [%] за 2021 г.

От данните представени на фиг. 5.1.А и фиг. 5.1.Б се вижда, че и през 2021 г. относителният дял на дихателните инфекции е най-висок

5.1. ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ *(прил.5).*
Заболеваемост през 2021 г. е 107,58$^0/_{0000}$, при 116,47 $^0/_{0000}$. за 2020 г.
Относителният дял спрямо заболелите за 2021 г. - 58,88%

	бр.	**заболеваемост 2020 г.**	**бр.**	**заболеваемост 2021 г.**
Коклюш	**0**	**0**	**0**	**0,00**
Морбили	**0**	**0**	**0**	**0,00**
Рубеола	**0**	**0**	**0**	**0,00**
Паротит	**3**	**0,96**	**6**	**1,93**
Варицела	**284**	**90,62**	**300**	**96,34**
Скарлатина	**58**	**18,51**	**8**	**2,57**
Менингококова инфекция	**0**	**0**	**0**	**0**
ТБЦ	**20**	**6,38**	**21**	**6,74**
Общо	**365**	**116,47**	**335**	**107,58**

Анализът на възрастовата структура на капковите инфекции показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 1- 4 г. и 5-9 г.

С най-висок относителен дял остава варицелата, която заема 89,55% от всички регистрирани капкови инфекции, следвана от туберкулозата с 6.26%. Заболеваемостта при варицелата и скарлатината през 2021 г. показва есенно – зимно разпространение.

5.1.1. Дихателни инфекции без масова имунопрофилактика

1) Варицела.

Варицелата заема водещо място в структурата на капковите инфекции (89,55%). Регистрирани са 300 случая за 2021 год.

Заболеваемост 96,34$^{0}/_{0000}$ за 2021г., при 90,62$^{0}/_{0000}$ за 2020 г

39,66 % заболели са регистрирани през периода месец ноември – месец декември – 119 бр (***фиг.5.2.; прил.5.***).

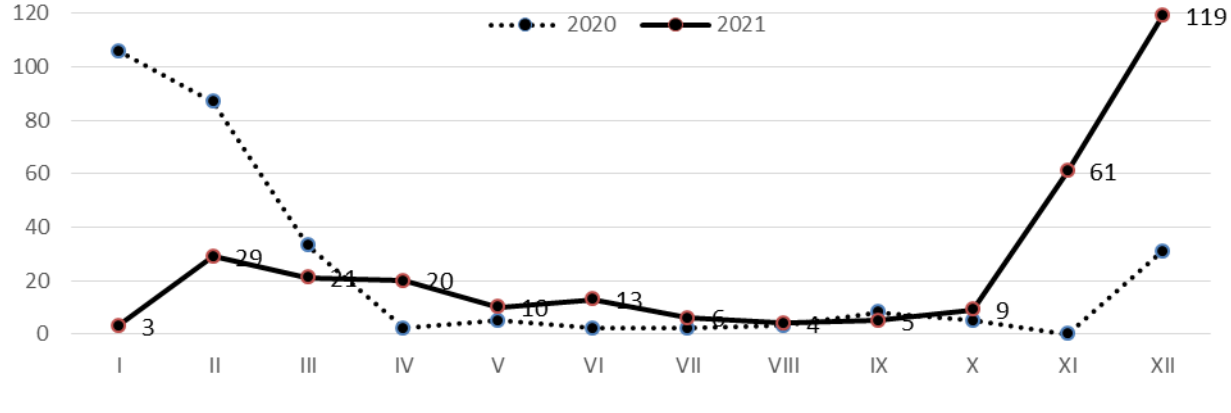

Фиг. 5.2. Брой заболели от Варицела по месеци – сравнителни данни

Типично детско - юношеска инфекция с висок контагиозен индекс. Най-засегната е възрастовата група от 1- 4 год.,следвана от 5-9 г., видно от (***фиг.5.3.***).

Разпределение на регистрираните случаи на варицела по общини:

Най-висока заболеваемост от варицела се наблюдава в общ. Стара Загора – 72,25$^{0}/_{0000}$ следвана от общ. Казанлък – 21,51$^{0}/_{0000}$

Ниска заболеваемост и единични случаи се отчитат в общините – Гурково, Мъглиж,

Опан, Раднево и Павел баня.

С нулева заболеваемост са общ. Братя Даскалови, общ. Гълъбово, общ. Николаево и общ. Чирпан.

Засегнати от заболяването са 47 детски и учебни заведения, като най-много заболели са регистрирани в гр. Стара Загора.

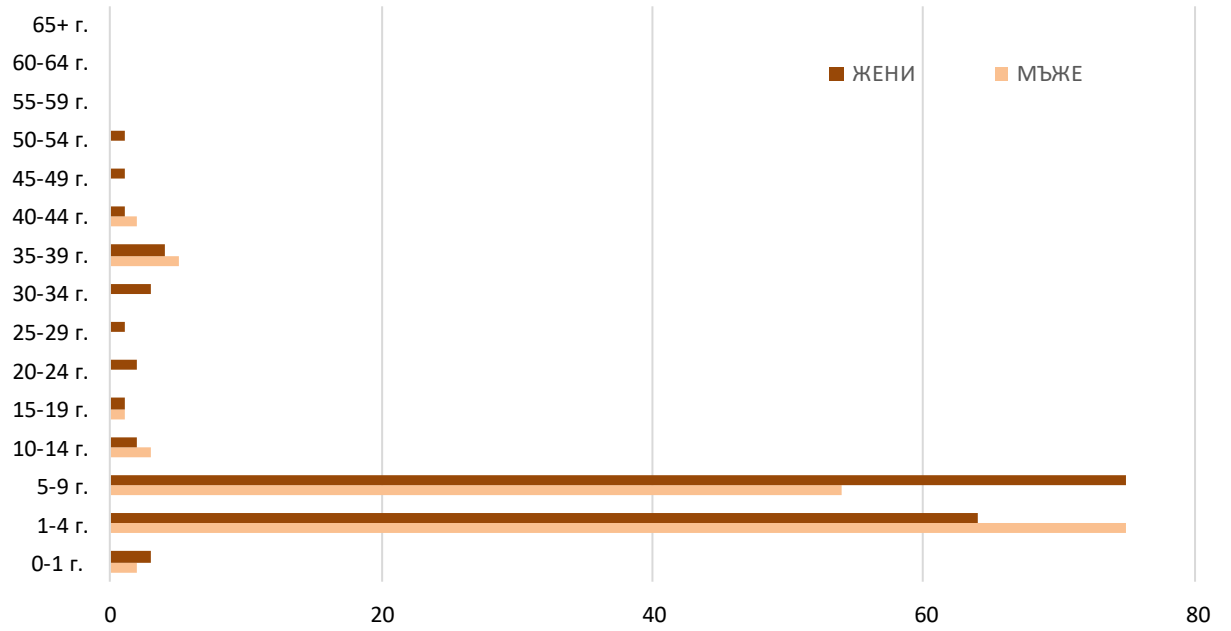

Фиг. 5.3. Брой заболели от Варицела по възрастови групи (2021 г.)

2) Скарлатина

Относителен дял в групата на капковите инфекции – 2,38 %

Заболеваемостта за 2021г. е 2,57%$_{000}$, при заболяемост за 2020г. е 18,51%000, .

50 % от заболелите са регистрирани в периода месец октомври - месец ноември.

Най-засегната е възрастовата група от 1 – 4 г.

Всички регистрирани случаи са в гр. Стара Загора.

Засегнати са 3 детски заведения, като две заболелите деца са посещавали една и съща детска градина.

Взети са всички необходими противоепидемични мерки в огнищата.

5.1.2. Дихателни инфекции с масова имунопрофилактика.

1) Коклюш

За 2021 год. няма регистрирани случаи на коколюш.

2) Епидемичен паротит

Заболеваемост 1,93%$_{000}$ за 2021 г., при 0,96$^{0}/_{0000}$ за 2020г.

Абсолютен брой заболели 6 за 2021 г. , при 3 за 2020 г. (*прил.5).*

Регистрирани са 6 случая на заболели от епидемичен паротит, като всички от тях са на територията на гр. Стара Загора.

През месец юни е регистриран 1 случай, през месец юли са регистрирани 3 случая, а през месец август –2 случая.

Възрастовата характеристика показва:

- от 1-4 г.- 2 случая
- от 5-9 г. – 3 случая

- от 10-14 г.-1 случая

Всички са лабораторно потвърдени.

100% от заболелите деца са имунизирани против морбили, паротит и рубеола.

През годината са засегнати 3 детски и 1 учебно заведение на територията на гр. Стара Загора. Две от децата са посещавали една и съща детска градина и вторият случай заболява като контактен на първия.

3) Морбили

През 2021 г. не са регистрирани случаи на морбили в област Стара Загора

4) Грип

През есенно-зимния сезон **2020г. – 2021г.,** заболяемостта от ОРЗ и Грип за област Стара Загора бе с много ниски стойности под средните за страната и през целият период регистрираната заболяемост не достигна 50-ти персентил.

Заболеваемост от грип и ОРЗ по възрастови групи, Стара Загора за периода от 28.09.2020 г. до 30.05.2021 г. (седмици от 40 до 21)

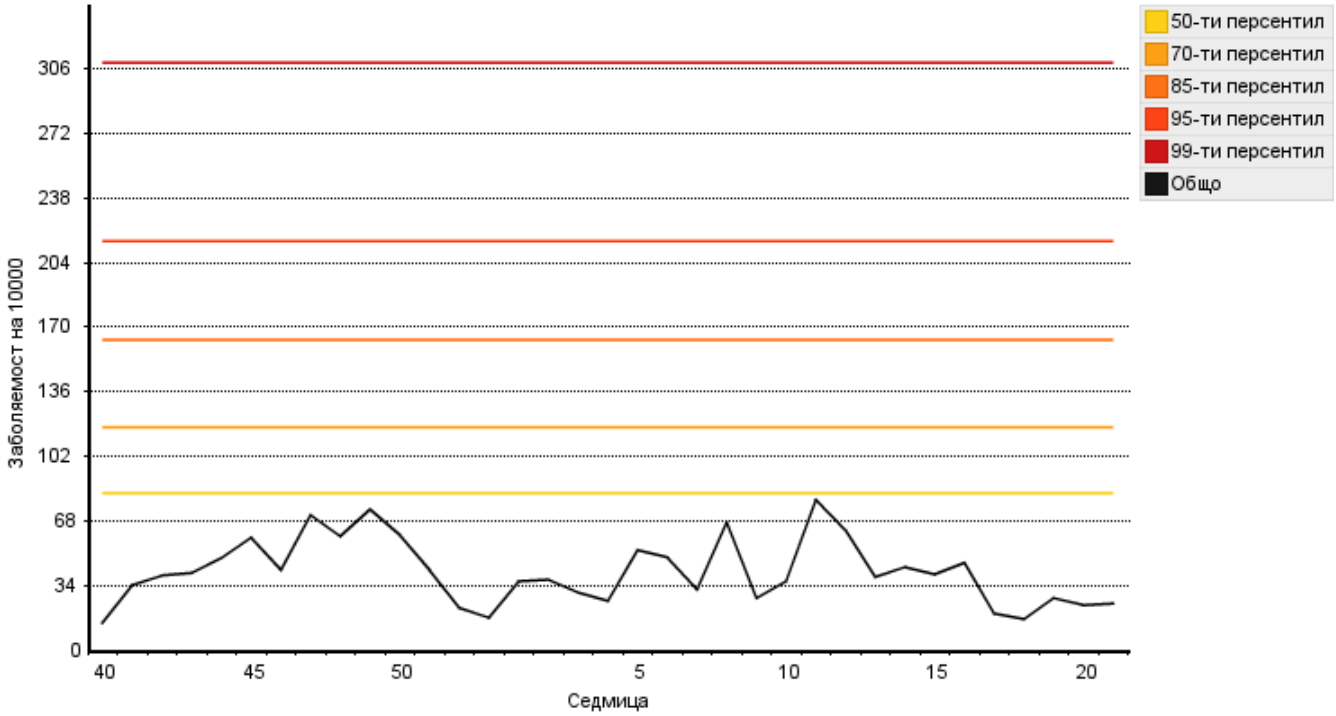

През есенно зимния сезон **2020 г. – 2021 г.** в Националната референтната лаборатория за изследване на Грип и ОРЗ гр. София няма доказани циркулиращи грипни щамове за област Стара Загора.

За горепосочения период от инспекторите на отдел „ПЕК" дирекция „НЗБ" бяха извършени общо **20** тематични проверки по ОРЗ за осъществяване на активен контрол по спазване на разпоредените противоепидемични мерки. Проверките бяха извършени в ЛЗБП, ЛЗИБП, детски и учебни заведения разположени на територията на град Стара Загора. При проверките нарушения не бяха констатирани.

За **2021г**. с противогрипна ваксина от ОПЛ са обхванати общо **8548,** от които **8266** лица по Националната програма за обхващане на лица над 65г. възраст и **282** лица извън програмата.

5) Туберкулоза

За отчетния период регистрираните случаи на белодробна туберкулоза са 21.

Заболеваемост - 6,74$^{0}/_{0000}$ за 2021 г., при 6,38$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

С най-висока заболеваемост е община Николаево – 22,03$^{0}/_{0000}$ (1 сл.), следвана от община Чирпан – 15,56$^{0}/_{0000}$ (3 сл.), община Бр.Даскалови– 12,66^{0}/0000 (1 сл.), община Раднево
–11,35 $^{0}/_{0000}$(2 сл.), община Стара Загора -8,50^{0}/0000 (13 сл.) и община Казанлък – 4,48$^{0}/_{0000}$ (3

сл.) – ***фиг.5.5.***

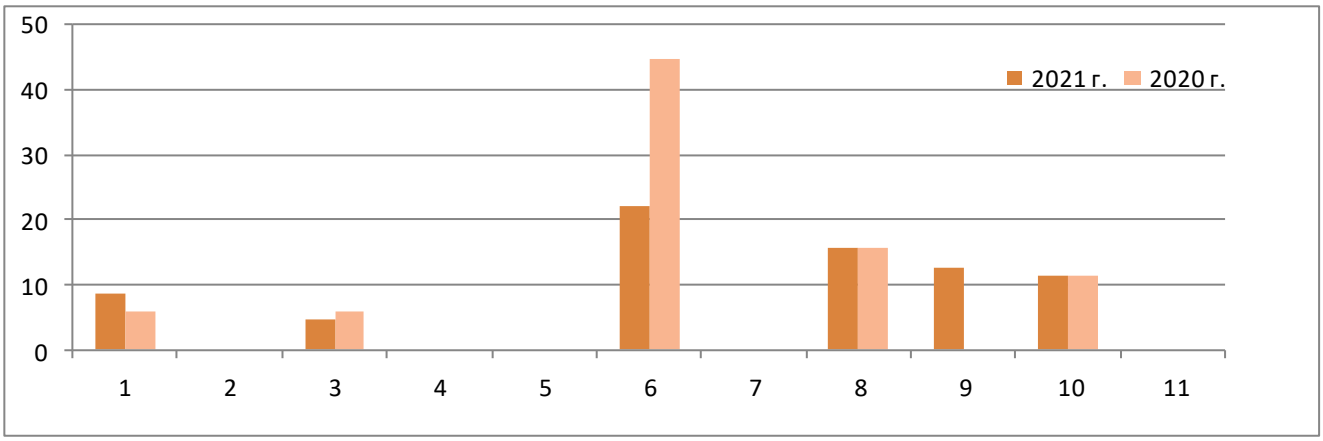

Фиг. 5.5. Заболеваемост от Туберкулоза по общини (сравнителни данни)
Означения:1 – Стара Загора; 2 – Опан;3 – Казанлък; 4 – Павел баня; 5 – Мъглиж; 6 – Николаево; 7 – Гурково; 8 – Чирпан; 9 – Братя Даскалови; 10 – Раднево; 11 – Гълъбово

Нулева заболеваемост за 2021 г. е отчетена в общините: Гълъбово, Мъглиж, Гурково, Павел баня и Опан.

Възрастовото разпределение показва, че е засегнато предимно **населението в активна възраст между 20-60 г**. – 83% от всички заболели и над 60 г. – 17% (***фиг.5.6***).

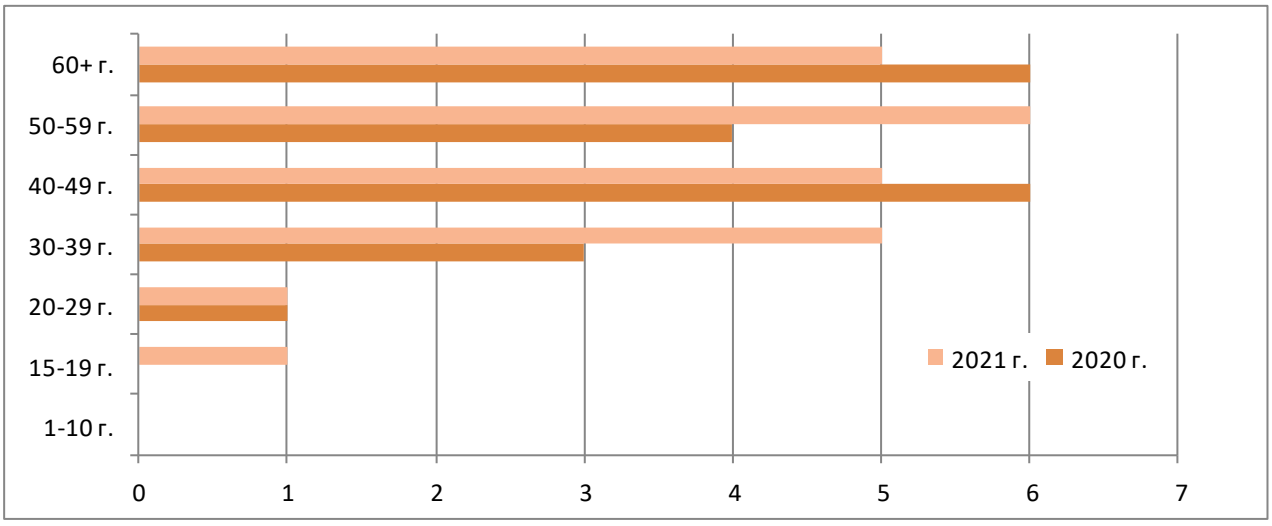

Фиг. 5.6. Възрастово разпределение на заболелите от Туберкулоза (сравнителни данни)

Всички болни са хоспитализирани.

Обхванати с химиопрофилактика с Римицид през 2021 г.- 66 лица.

РЗИ Стара Загора, съвместно със СБАЛПФЗ и НПО „Свят без граници“ организира издирване и провеждане на туберкулинов тест на Манту на контактни на белодробна туберкулоза БК(+) пол. в с. Зетьово.

В Държавна психиатрична болница гр.Раднево бяха обхванати с Манту 102 пациенти и персонал от контактни отделения.

Туберкулинов тест се проведе „Кинези-3“ – 10 лица, в предприятията „Прогрес“-19 лица, „Язаки“-103 и „Мотопфое“ -10 лица.

5.2. ЧРЕВНИ ИНФЕКЦИИ *(прил.4)*.

Заболеваемост – 13,16 $^{0}/_{0000}$ при 15 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г. без.

През 2021 г. се наблюдава 8 пъти увеличаване на заболяемостта от гастроентероколити с доказан причинител Клостридиум дифисиле (Clostridium difficile). В 99 % това са пациенти преболедували COVID 19.

Заболеваемостта от чревни инфекции, включваща чревните диарийни инфекции и Вирусен хепатит тип А, през 2021 г. е 57,80 $^{0}/_{0000}$, при 103,38 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

Сред всички ОЗБ, чревните диарийни инфекции заемат 7,20 %.

	заболеваемост 2020 г.	**заболеваемост 2021 г.**
Салмонелози	**2,55**	1,6
Шигелози	**0,32**	0,32
Гасроентероколити	**0,64**	8,67
Ротавирусни ентероколити	**11,49**	2,24
Колиентерити	**0,00**	0,32
Общо	**15,00**	**13,17**

Разпределението между тях е както следва:

- 15 % ентероколити
- 17 % ротавирусни гастроентероколити
- 2,43 % шигелози
- 12,19% салмонелози
- 2,43 % колиентерити

1) Салмонелози

Заболеваемост -1,6 $^{0}/_{0000}$, при **2,55** $^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

80 % от случаите са регистрирани за град Стара Загора и 20 % (1сл.) в община Гурково.

Възрастовата характеристика на заболелите от салмонелози показва, че заболелите са основно деца - от 1 – 4 г.- 2 сл. , 2 случая са регистрирани на 6 и 9 години и 1 случай на лице на 37 години без клиника при изследване за издаване на здравна книжка. Случаите нямат изразена сезонност и са регистрирани единични случаи почти през всички месеци на 2021 година. (***фиг.5.7***.)

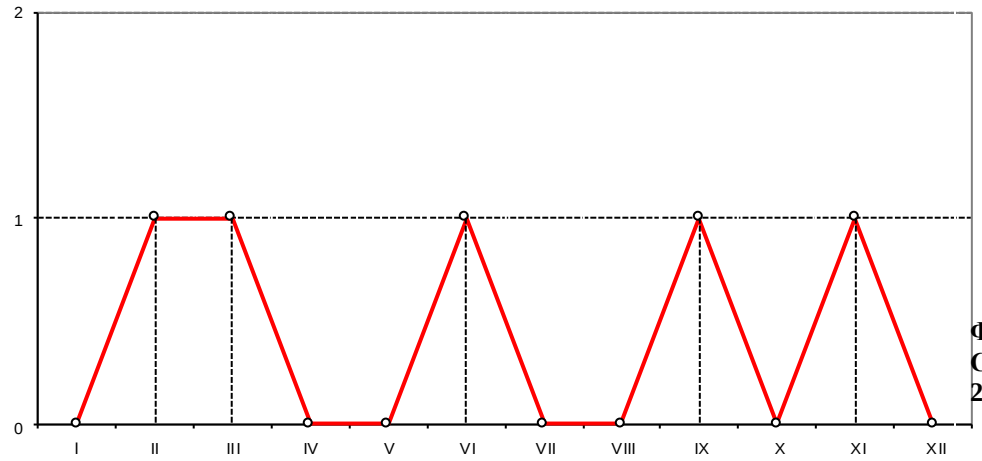

Фиг. 5.7. Брой заболели от Салмонелози по месеци през 2021 г.

Всички огнища са проучени. Изследвани са всички контактни и резултатите са им отрицателни за наличие на бактерии.

Щамовата характеристика на салмонелозите е: Salmonella gr.B - 4 сл.(80 %), и Salmonella gr.D – 1 сл 20 %).

2) Шигелози

Заболеваемост 0,32$^{0}/_{0000}$ за 2021 г., при **0,32** $^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

Регистриран е 1 случай на Shigella sonnei в гр. Стара Загора на възраст 48 г. Заболялата е общопрактикуващ лекар. Други рискови контактни няма.

Огнището е проучено.

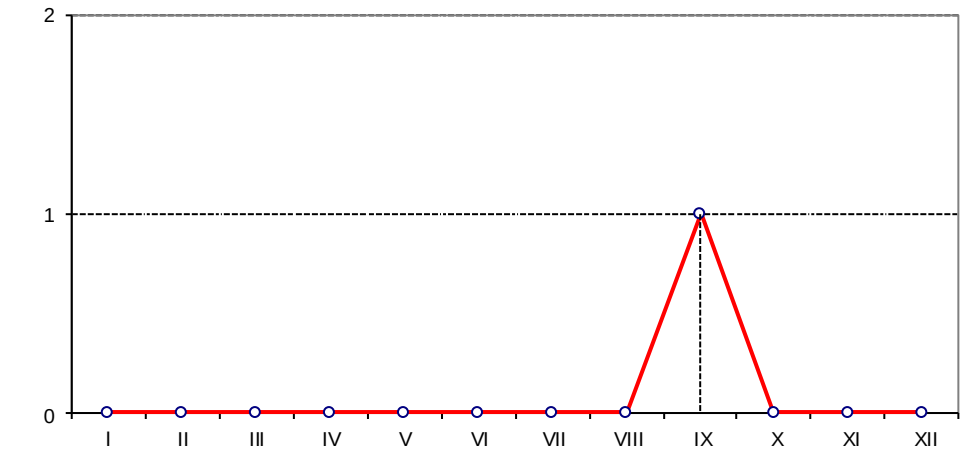

Фиг. 5.8. Брой заболели от Шигелози по месеци през 2021г.

3) Колиентерити. През 2021 г. има регистриран 1 колиентерит (E. coli O_{44}) при дете на 2 годишна възраст. Изследването е извършено по повод постъпване на детето в детска градина. Контактни до 1 година в семейното огнище няма. Няма данни за контактни, работещи в рискови обекти.

4) Ентероколити

Заболеваемост – 8,67 $^{0}/_{0000}$, при **0,64** $^{0}/_{0000}$ за 2019 г. Ентероколитите през 2021 г. са с относителен дял 65,8 % от чревните инфекции.

При ентероколитете не е характерна сезонност, регистрирани са през цялата година. С нулева заболяемост са месеците юли и август.

89 % от слуаите са от гр. Стара Загора и община Стара Загора, по един случай е

регистриран в община Николаево, община Братя Даскалови и община Опан, община Раднево и община Гълъбово.

Възрастовата характеристика показва, че най засегнати са лицата над 65 години - 74 % от всичко регистрирани ентероколити. 12,19 % от 30 до 59 години и 7,4 % от 0 – 5 години.

При 62 % от заболелите е доказан Clostridium difficile и данни за преболедуване от КОВИД 19.

Всички огнища са проучени.

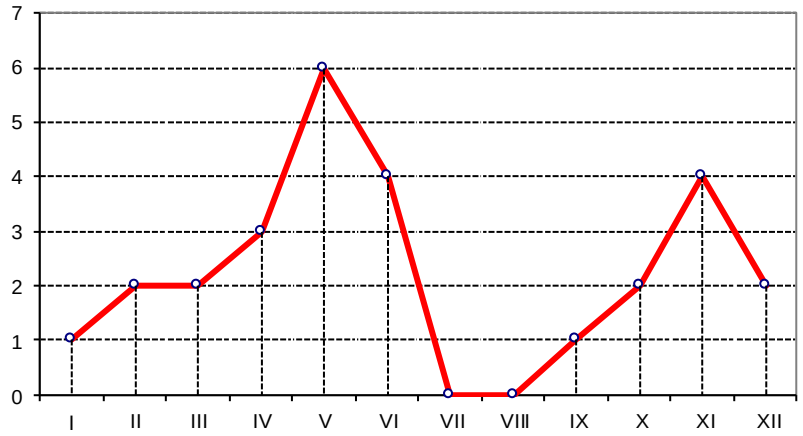

Фиг.5.9. Брой заболели от Ентероколити по месеци през 2021 г.

5) Ротавирусен гастроентерит

Заболеваемост – 8,67 $^{0}/_{0000}$, при 11,49 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г. (1,3 пъти по-ниска)

Регистрирани са 7 случая през 2021 г., при 36 случая за 2020 г.

Заболелите са от 0- 5 г. без данни за ваксинация. 57, 14 % от заболелите са от обшина Стара Загора, 28,5 % от община Николаево и 14,2 % от община Братя Даскалови.

5.3. ВИРУСНИ ХЕПАТИТИ *(прил.7, прил.8).*

Заболеваемост – 49,78 $^{0}/_{0000}$ при 97 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г. (1,9 пъти по-ниска)

	заболеваемост 2020 г.	**заболеваемост 2021 г.**
Хепатит А	88,39	44,64
Хепатит В	3,83	8,67
Хепатит С	0,64	0,64
Хепатит D	0,00	0
Хепатит Е	0,32	0,64
Хепатит N	3,83	1,61
Общо	**97,00**	**49,78**

1) Вирусен хепатит тип А:

Заболеваемост – 44,64 $^{0}/_{0000}$ за 2021 г., при 88,39 $^{0}/_{0000}$ за миналата година.

Регистрирани са 139 случая през 2020 г., при 277 за 2020 г. (1,9 пъти по-малко).

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити е 89,67 %.

Възрастовият анализ показва, че през 2021 г. са засегнати всички възрастови групи, като най-засегнати са децата на възраст между 5 – 9 г. (33 % от заболелите), следвани от хората в активна възраст от 20 до 49 г. – 28 %.

Разпределението по възрастови групи е показано на ***фиг. 5.10.***

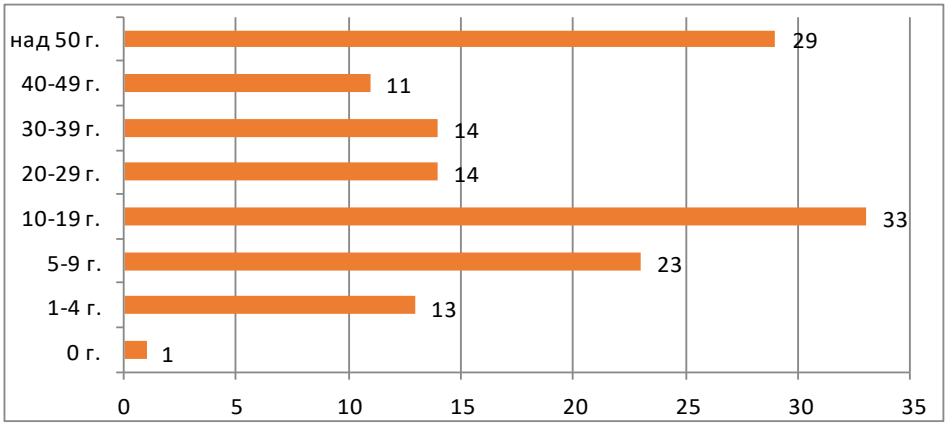

Фиг. 5.10. Брой заболели от вирусен хепатит тип А по възрастови групи (2021 г.)

С най-висока заболяемост е община Павел баня 211,11$^{0}/_{0000}$, следвана от община Раднево – 113,53$^{0}/_{0000}$ и община Чирпан 93,39$^{0}/_{0000}$. С нулева заболяемост е община Братя Даскалови. Случаите са спорадични, не са регистрирани епидемични взривове. На детските заведения и училищата са връчвани предписания за спазване на необходимите противоепидемични мерки.

100 % от случаите са хоспитализирани.

2) Вирусен хепатит тип В

Заболеваемост 8,67$^{0}/_{0000}$ за 2021 г., при **3,83**$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити е 4,5 %.

Случаи са регистрирани предимно в: община Стара Загора – 5, община Казанлък – 1 и община Чирпан – 2 случая.

Възрастовата характеристика е следната:

- 10-14 години -1 случай
- 40-49 години – 3 случая
- 50-59 години – 2 случая
- Над 65 години – 1 случай

Заболеваемостта показва, че не за първа година заболелите са основно във възрастовите групи над 40 годишна възраст. През 2021г. е регистриран един случай на заболяването на лица до 25 години. Касае се за дете на 13 год., с данни за проведена имунизация от община Стара Загора.

28 % от заболелите съобщаватрискови манипулации при предишни хоспитализации в ЛЗ. 100 % от случаите са хоспитализирани.

3) Вирусен хепатит тип С

Относителен дял сред всички вирусни хепатити – 0,66%.

Заболеваемост от 0,64 %$_{000}$ за 2021 г. при 0,64$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

Засегната е само възрастовата група над 65 г.– 2 случая.

Регистрираните случаи са от община Стара Загора – 1 и 1 случай в община Павел баня.

При епидемиологичните проучвания на случаите не се установиха рискови контакти, манипулации и кръвопреливания.

4) Вирусен хепатит тип N

Заболеваемост –1,61 $^{0}/_{0000}$ за 2021 г. при 3,83$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити – 1,2 %.

Възрастовата структура е разнообразна, като най-висок е относителния дял при групата над 45 г. – 3 случая (60 %) от всички заболели. Другите 2 случая са до 14 годищшна възраст

80 % (4 сл.) от заболелите са от община Стара Загора и 2% (1сл.) от община Чирпан.

Всички огнища са проучени.

100 % от случаите са хоспитализирани.

5.4. ТРАНСМИСИВНИ ИНФЕКЦИИ (*табл.5.1., прил.6.*)

Заболеваемост – 5,14$^{0}/_{0000}$ за 2021 г. при 4,15$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. (*прил.1*)

Общото равнище на заболеваемост бележи **повишение - 1,2 пъти**, което се определя от регистрираните случаи на Лаймска борелиоза (1) и Марсилска треска (15).

	заболеваемост 2020 г.	заболеваемост 2021 г
Лаймска болест	**1,60**	**0,32**
Марсилска треска	**2,55**	**4,82**
Общо	**4,15**	**5,14**

През 2021 г. **са регистрирани общо 16 случая на трансмисивни инфекции**, при 13 за 2020 г. **Смъртност – 0,32$^{0}/_{0000}$**, която се определя от един пациент, починал от Марсилска треска.

Относителният дял спрямо всички заразни заболявания (без грип и ОРЗ и COVID-19) е 3,08%.

Графичният израз на сравнителните данни на трансмисивните инфекции през 2019 и 2020 г. има следния вид (***фиг.5.4.1., фиг.5.4.2.***):

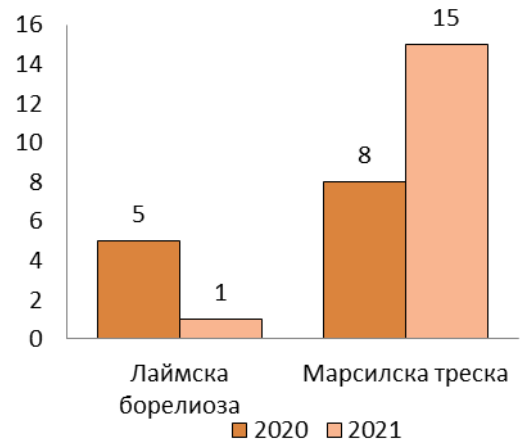

Фиг. 5.4.1. Брой заболели от трансмисивни инфекции – сравнителни данни

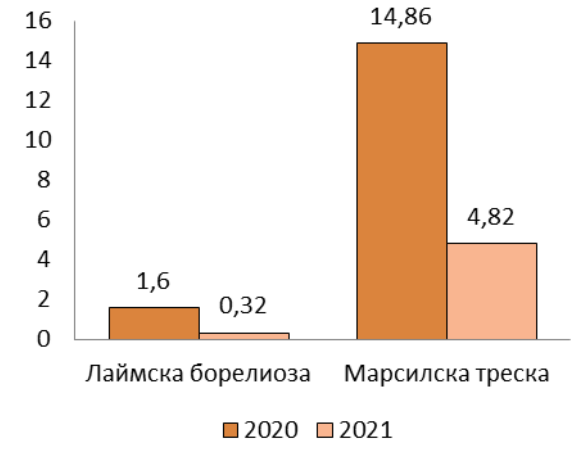

Фиг. 5.4.2. Заболеваемост от трансмисивни инфекции – сравнителни данни

1) Лаймска борелиоза

Заболеваемост –0,32$^{0}/_{0000}$ за 2021 г. срещу 1,60$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.

Заболелите през **2020 г. са 1** срещу 5 за 2020 г. – **5 пъти по-малко.**

Сравнителните данни от разпределението на заболелите по месеци и години са представени на ***фиг. 5.4.3*** и ***табл. 5.4.1.***

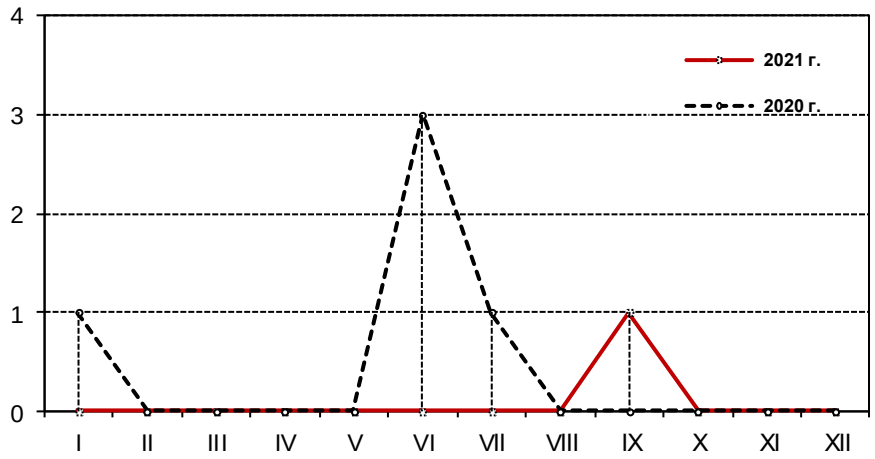

Фиг. 5.4.3. Брой заболели от Лаймска борелиоза по години и месеци (сравнителни данни)

Брой заболели и заболеваемост по години			месеци												общо за год.
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Лаймска борелиоза	2020	*брой*	*1*					*3*	*1*						*5*
		забол	*0,32*					*0,96*	*0,32*						*1,60*
	2021	***брой***									**1**				**1**
		забол									***0,32***				***0,32***
Марсилска треска	2020	*брой*					1	3		1	2	1			8
		забол					*0,32*	*0,96*		*0,32*	*0,64*	*0,32*			*2,55*
	2021	***брой***					**1**	**3**	**4**	**6**	**1**				**15**
		забол					***0.32***	***0.96***	***1.29***	***1.93***	***0.32***				***4.82***

Табл. 5.4.1. Брой заболели и заболеваемост ($^0/_{0000}$) от Лаймска борелиоза и Марсилска треска по месеци и години

Регистриран е един случай на заболял. Касае се за жена на 51 г. от гр. Казанлък. Заболяването е доказано серологично и микробиологично. Пациентката съобщава за ухапване от кърлеж.

възрастови групи		0-5	6-16	17-25	26-35	36-45	46-55	56-65	> 66
Лаймска борелиоза	бр.	0	0	0	0	0	1	0	0
	%						100		

Табл. 5.4.2. Разпределение на заболелите от Лаймска борелиоза (брой и %) по възрастови групи (2021 г.)

2) Марсилска треска

Заболелите през 2021 г. са 15 и са с 7 повече, отколкото през 2020 г. (8). От графиката на фиг. 5.4.6. се вижда ясно оформен един пик на заболеваемостта – през август.

Заболеваемостта от Марсилска треска през 2021 г. показва тенденцията към повишение (с 1,9 пъти) спрямо 2020 г., съответно **4,82**$^0/_{0000}$ към **2**,55$^0/_{0000}$ за 2020 г.

Разпределението на заболелите от марсилска треска по месеци и години е представено в ***табл.5.4.1., фиг.5.4.6***.

Смъртност - 0,32$^0/_{0000}$

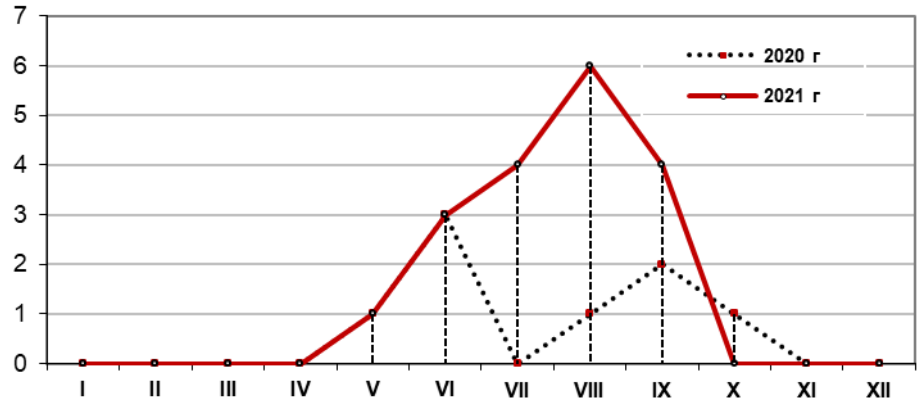

Фиг. 5.4.6. Брой заболели от Марсилска треска по години и месеци (сравнителни данни)

От констатираните 15 случая на Марсилска треска всички са хоспитализирани. Диагнозата е потвърдена серологично при 8 (53,3%) от заболелите, а при останалите 7 (46,7%) – по клинични показатели – ***фиг.5.4.7.***

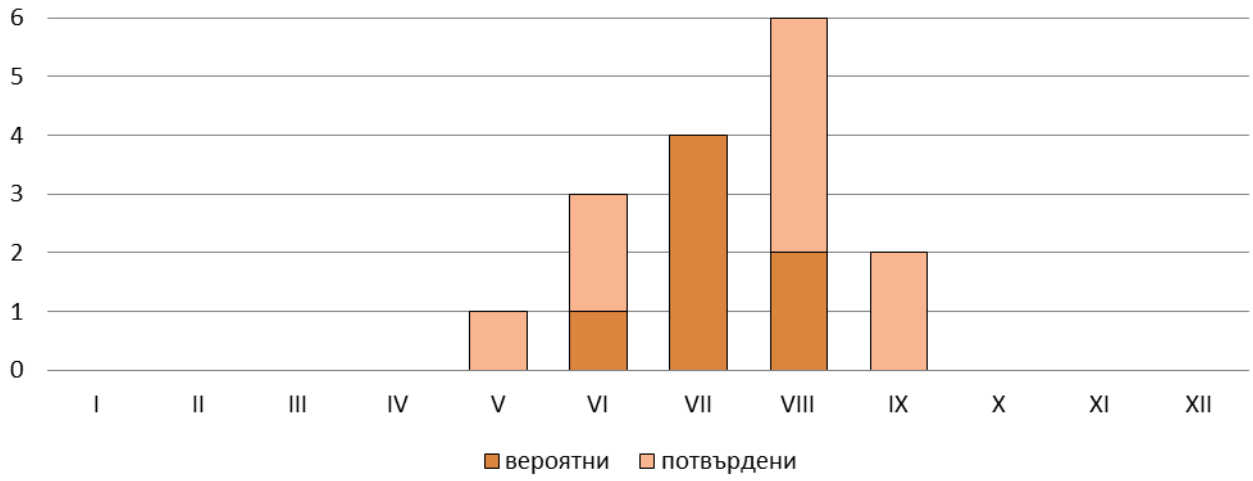

Фиг. 5.4.7. Съотношение между брой потвърдени и брой вероятни случаи на Марсилска треска (2021 г.)

Разпределението на заболелите по възраст варира от 2 – 81 години. Заболели има в шест възрастови групи. Регистрирани заболели са две деца – на 2 и 12 г. от гр. Стара Загора. И при двете деца е установено ухапване от кърлеж. Останалите заболели са на възраст от 41 до 81 г. При осем от заболелите е установено ухапване от кърлеж. Повечето от пациентите съобщават за наличие на опаразитени домашни животни (кучета, котки) вкъщи; един от заболелите съобщава за ухапване от кърлеж в с. Еленово (обл. Сливен); един – при излет в полето – ***табл.5.4.3., фиг.5.4.8***.

Един **пациент е починал** – жена на 60 г. от с. Петрово, общ. Стара Загора. Заболяването е доказано серологично. Не е съобщила за ухапване от кърлеж.

възрастови групи		**0-5**	**6-16**	**17-25**	**26-35**	**36-45**	**46-55**	**56-65**	**> 66**
Марсилска треска	**Бр.**	**1**	**1**	**0**	**0**	**2**	**2**	**2**	**6**
	%	**6,67**	**6,67**			**13,33**	**13,33**	**13,33**	**40**

Табл. 5.4.3. Разпределение на заболелите (брой и %) от Марсилска треска по възрастови групи (2021 г.)

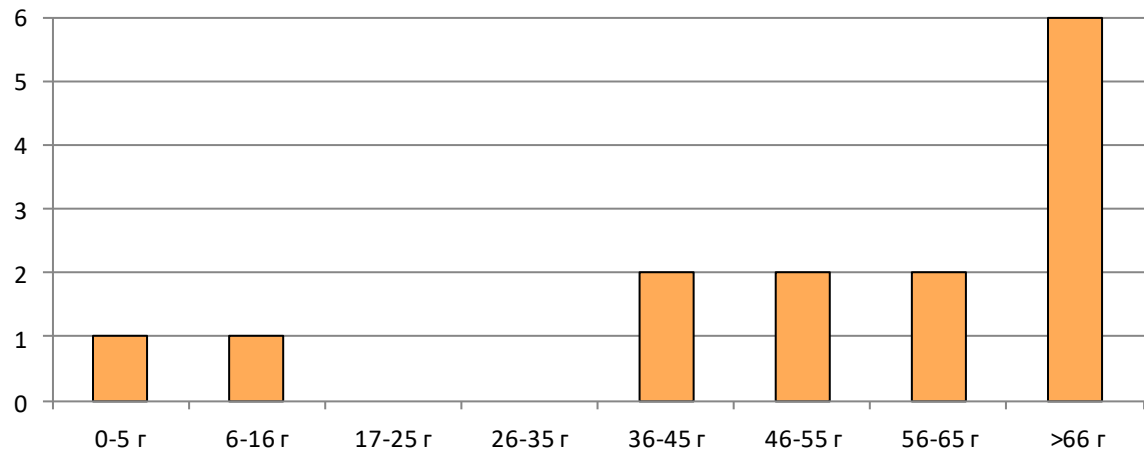

Фиг. 5.4.8. Разпределение на заболелите от Марсилска треска по възрастови групи (2021 г)

Разпределението по пол на заболелите е, както следва: жени – 7, мъже – 8 ***(фиг.5.4.9.)***

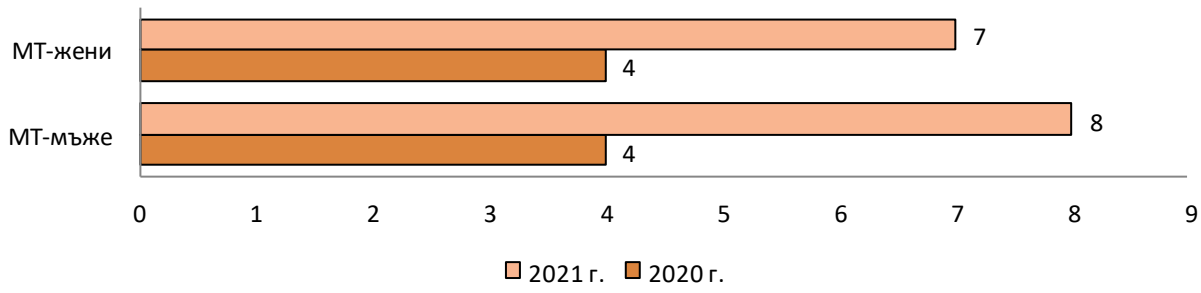

Фиг. 5.4.9. Разпределение на броя заболели от Марсилска треска

Разпределението на заболелите по общини е следното:

- **Община Стара Загора - 8** (53,3%) от гр. Стара Загора – 4 и по един от селата Пшеничево, Оряховица, Дълбоки, Петрово;
- **Община Казанлък – 4** (26,7%): по един от гр. Казанлък и селата Г.Черковище, Ясеново, Шейново;
- **Община Чирпан – 2** (13,3%): от гр. Чирпан и с. Зетьово;
- **Община Братя Даскалови – 1** (2,2%): от . Оризово; (***табл.5.4.4.***).

При 6 от заболелите е установено ухапване от кърлеж, а при 2 не са установени следи от ухапване, но съобщават за опаразитени кучета в дома си.

На базата на епидемиологичните проучвания на заболелите от Лаймска борелиоза и Марсилска треска са изработени мониторингови карти (***фиг.5.4.10.***).

В ***прил.6*** е представена динамиката на броя заболели от Лаймска борелиоза и Марсилска треска на територията на област Стара Загора в периода 1995 – 2021 г.

Заболяване	Година и брой заболели Заболеваемост	Община											Общо за областта
		Стара Загора	Опан	Казанлък	Павел баня	Мъглиж	Николаево	Гурково	Чирпан	Братя Даскалови	Раднево	Гълъбово	
Лаймска борелиоза	2020 г.	3		2									5
	Забол.	*1,93*		*2,97*									*1,60*
	2021 г.			1									1
	Забол.			*1,49*									*0,32*
Марсилска треска	2020 г.	1		2	1	2		1			1		8
	Забол.	*0,64*		*2,97*	*7,52*	*21,14*		*19,89*			*5,71*		*2,55*
	2021 г.	8		4					2	1			15
	Забол.	*5,23*		*5,98*					*10,38*	*12,66*			*4,82*

Табл. 5.4.4. Брой заболели и заболеваемост ($^0/_{0000}$) от трасмисивни инфекции по общини – сравнителни данни

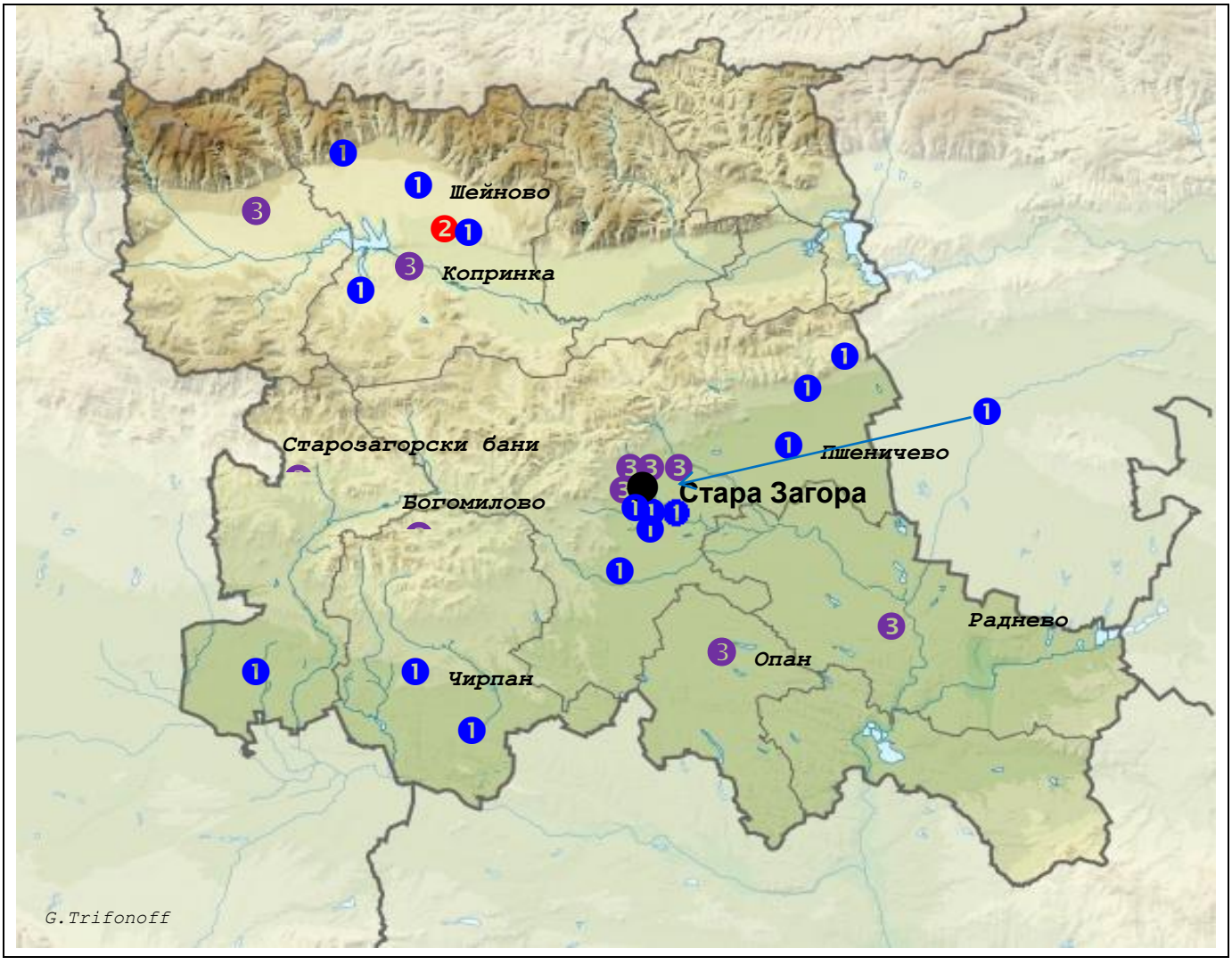

Фиг. 5.4.10. Мониторингова карта на регистрираните случаи на трансмисивни инфекции и инфекции с множествен механизъм на предаване в област Стара Загора през 2021 г.
1 Марсилска треска; 2 Лаймска борелиоза; 3 Ку-треска

5.5. НЕВРОИНФЕКЦИИ

Заболеваемост 3,85 $^{0}/_{0000}$ за 2021 г. при 9,89$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.,
Абсолютен брой заболели 12 за 2021 г. , при 31 за 2020 г.

	2021 г.		2020 г.	
	брой	Заболеваемост	Брой	Заболеваемост
Вирусни менингити и менингоенцефалити	5	1,61	13	4,15
Бактериални менингити	1	0,32	6	1,91
ОВП	6	1,93	12	3,83
Общо	12	3,85	31	9,89

5.5.1. Вирусни менингити и менигоенцефалити:

Заболяемост 1,61‰ 2020г, при 4,15‰ за 2020г..

За 2021 г. са регистрирани 5 случая на вирусни менингити и менингоенцефалити.

Заболелите са в следните възрастови групи: 0-4 г. – 1сл., 10-14 г.- 1 сл., 45-49-1 и над 65 - 2 сл.

При 1 случай от възрастовата група 10-14 години е изолиран Грип и е регистриран като потвърден.

Териториалното разпределение показва, че най-много заболели са регистрирани в гр. Стара Загора - 60 %.

Смъртност – 0,32‰

Леталитет – 20 %

На 100 % е извършено епидемиологично проучване.

Случаите нямат сезонен характер, както и епидемична връзка по между си.

5.5.2.Бактериални менингити

Заболеваемост- 0,32$^{0}/_{0000}$ за 2020 г., при 1,91 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г.
Смъртност – 0, 32 $^{0}/_{0000}$
Леталитет - 0,17 %

Заболялото е дете на 3 месеца от гр. Казанлък с причинител Salmonella gr "B,, от ликвор. Изследванията от фецес са отрицателни за бактериални инфекции**.**
Майката на детето е изследвана за чревно бактериално носителство и е с отрицателен резултат за чревни бактерии.Контактните не са от рискови професии и не са имали оплаквания свързани с чревна инфекция. Извършените изследвания за чревно носителство на контактните деца са с отрицателни резултати.

5.5.3.Остри вяли парализи

През 2021г. на територията на Старозагорска област са регистрирани общо 6 случая на ОВП -парализа на лицевия нерв. Всички са отрицателни за ентеровируси.

Разпределението по възрастови групи е следното:

- От 0 до 4 г. – 1 дете
- От 5 до 15 – 5 деца

Разпределението по населени места е следното:

- Стара Загора-1

- от общ. Казанлък – 1
- от гр. Стара Загора – 1
- от гр. Гълъбово - 1
- от общ. Николаево – 1
- от общ. Братя Даскалови-1

Всички случаи са епидемиологично проучени и с редовни имунизации и реимунизации срещу полиомиелит за възрастта.

Децата са лекувани в УМБАЛ „Св. Георги" гр. Пловдив.

През 2021г. е упражняван ежеседмичен активен надзор над ОВП в клиника по педиатрия и КИБ при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович" АД - гр. Стара Загора; отделение по педиатрия към МБАЛ „Тракия- парк", ДО при МБАЛ-ЕООД гр. Казанлък.

През 2021г. са извършени общо 48 ежемесечни проверки.

При проверките, извършвани по приемните журнали на отделенията, необявени случаи при деца до 15 год. възраст с диагноза ОВП- синдром на Гилен-Баре няма.

5.6. ИНФЕКЦИИ С МНОЖЕСТВЕН МЕХАНИЗЪМ НА ПРЕДАВАНЕ

Заболеваемост – **3,21$^{0}/_{0000}$** при **3,19$^{0}/_{0000}$** за 2020 г.

Относителният дял спрямо всички заразни заболявания е **1,78%.**

Заболеваемостта се определя от 10 случая на Ку-треска.

1) Ку-треска

През 2021 г. на територията на област Стара Загора са регистрирани 10 случая на Ку-треска, срещу 9 за 2020 г.

Заболеваемост – 1,91$^{0}/_{0000}$ за 2021 г. при **3,21$^{0}/_{0000}$** за 2020 г.

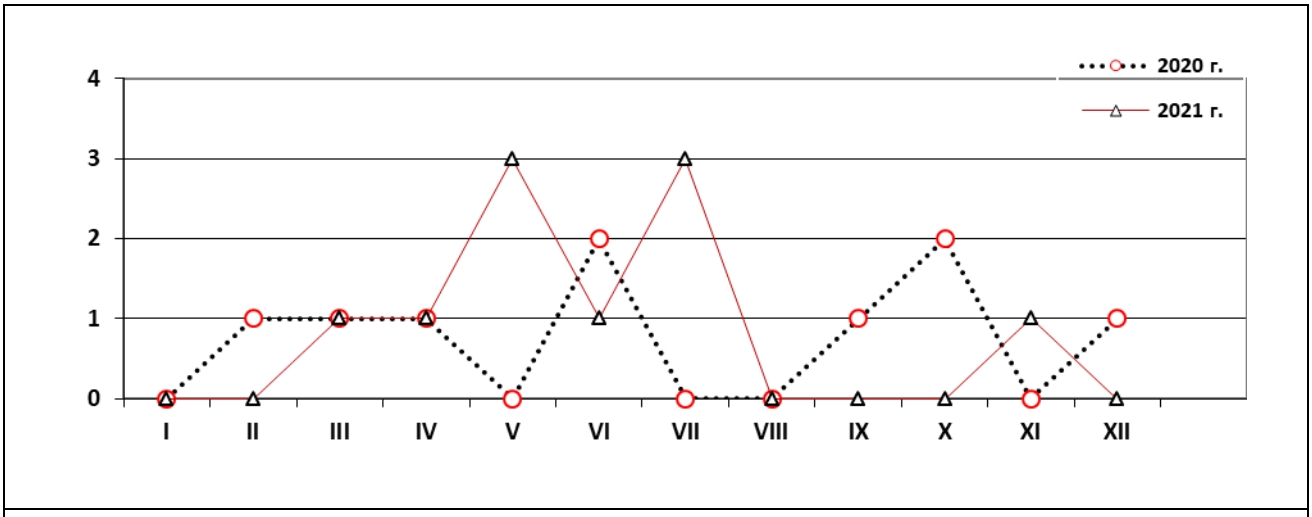

Фиг. 5.6.1. Брой заболели от Ку-треска по години и месеци (сравнителни данни)

Пет (50%) от случаите са **потвърдени серологично**, а при останалите – на базата на клинични показатели. Данните от епидемиологичните изследвания показват, **че заболяването не е причинено от ухапване от кърлеж;** източникът на инфекцията е неизвестен.

От графичните данни се вижда, че заболели са регистрирани предимно в периода февруари – юли ***фиг.5.6.1.***

Най-голям брой заболели от Ку-треска са регистрирани в **община Стара Загора – 6 (60%)** - 3 потвърдени и 3 вероятни**,** всички от гр. Стара Загора, и по един от общините Опан, Раднево, Казанлък и Павел баня.

Разпределеието на заболелите от Ку-треска по общини и населени места е както

следва:

- **Община Стара Загора – 6 (60%):** гр. Стара Загора – 4 и по един от селата Богомилово и Старозагорски бани;
- **Община Опан – 1 (10%):** с. Опан
- **Община Казанлък – 1 (10%):** с. Копринка;
- **Община Павел баня – 1 (10%):** с. Горно Сахране
- **Община Раднево – 1 (10%):** гр. Раднево.

Регистрираните от Ку-треска са във възрастов диапазон от 15 – 78 г.; заболели мъже – 6 (60%) и 4 жени (40%). **Заболели деца от Ку-треска - едно.** Касае се за дете на 15 г. от с. Старозагорски бани; не съобщава за консумация на контаминирана с *Coxiella burnetii* храна. Заболяването е потвърдено серологично.

възрастови групи		**0-5**	**6-16**	**17-25**	**26-35**	**36-45**	**46-55**	**56-65**	**> 66**
Ку- треска	**Бр.**	**0**	**1**	**1**	**0**	**1**	**0**	**4**	**3**
	%		**10**	**10**		**10**		**40**	**30**

Табл. 5.6.1. Разпределение на заболелите (брой и %) от Ку-треска по възрастови групи (2021 г.)

В ***прил.6.*** е представена динамиката на броя заболели от Ку-треска на територията на област Стара Загора в периода 1995 – 2021 г.

5.7. КОРОНАВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ

1) SARS-COV-2 (COVID-19)

През **2021 г. в област Стара Загора са диагностицирани общо 26 457 случая на заболели от COVID-19**, срещу 8655 за 2020 г.; **хоспитализирани – 7566**; починали – 1363.

- **Заболеваемост 8496,15$^{0}/_{0000}$ за 2021 г.,** срещу 2761,68$^{0}/_{0000}$ за 2020 г.
- **Смъртност 437,70$^{0}/_{0000}$ (*приложение 9*),**
- **Леталитет 18,01%**

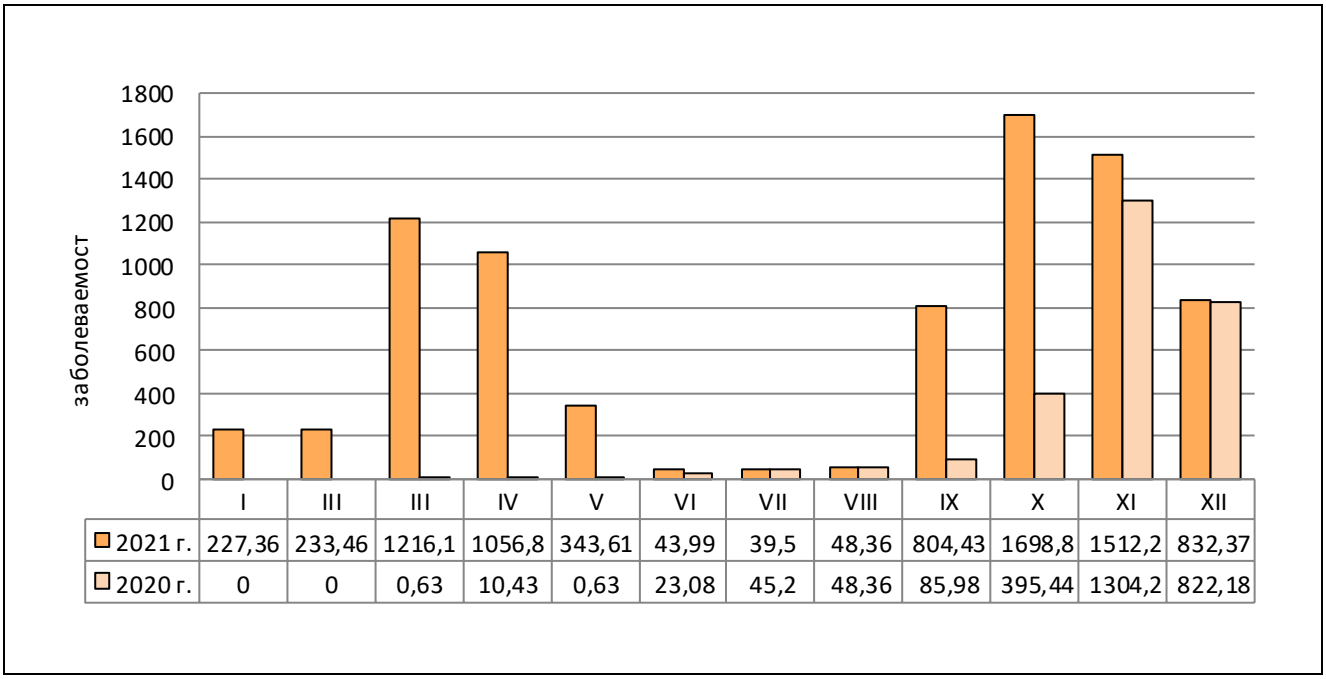

	I	III	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2021 г.	227,36	233,46	1216,1	1056,8	343,61	43,99	39,5	48,36	804,43	1698,8	1512,2	832,37
2020 г.	0	0	0,63	10,43	0,63	23,08	45,2	48,36	85,98	395,44	1304,2	822,18

фиг. 5.7.1. Заболеваемост от COVID-19 по месеци, 2021 г.

Проследявайки динамиката на заболеваемостта от COVID-19 в областта по месеци, се наблюдават диференцирани два пика на епидемичната вълна – месец март, с 3787 заболели (заболеваемост 1216,12$^{0}/_{0000}$) и месец октомври, с 5290 заболели (заболеваемост 1698,78$^{0}/_{0000}$) ***фиг.5.7.1.*** и ***фиг.5.7.2.,*** съответно 13-седмица и 43-седмица ***фиг.5.7.3.***

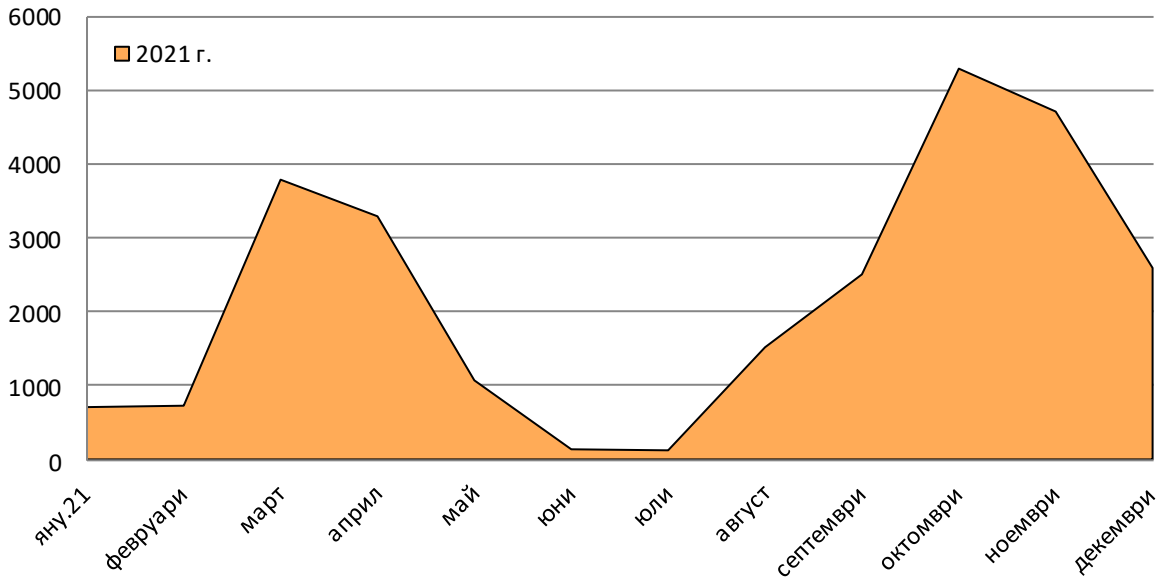

Фиг. 5.7.2. Брой положителни на COVID-19 по месеци (2021 г.)

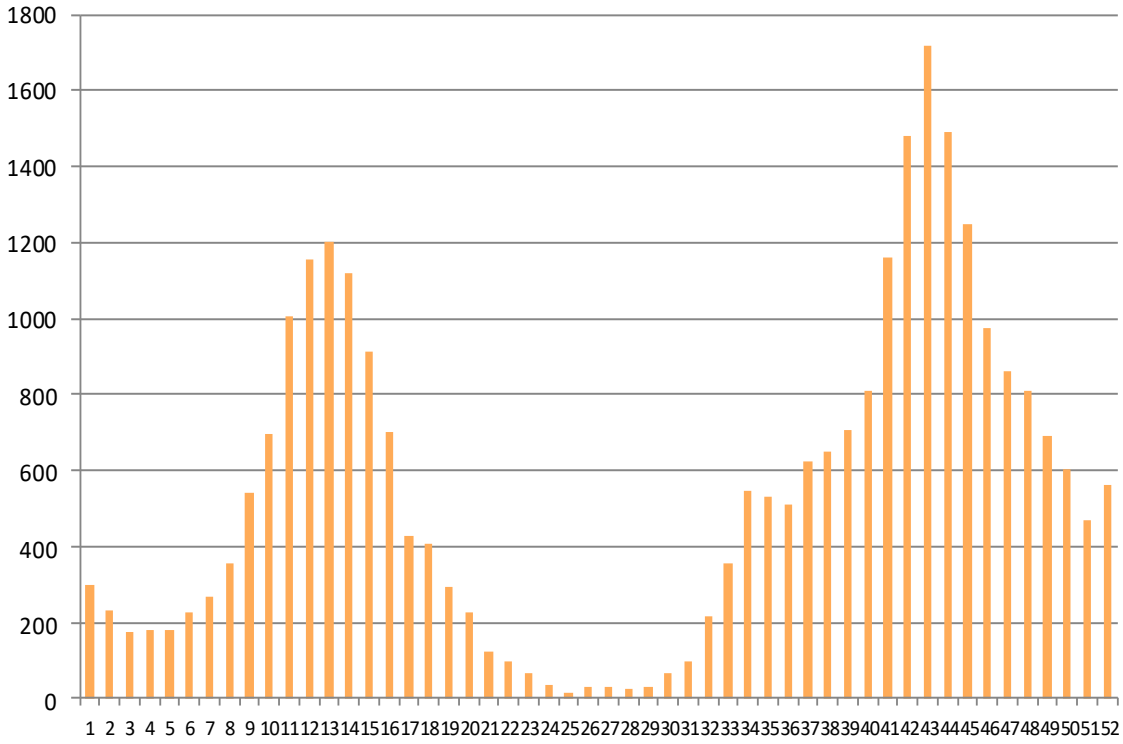

Фиг. 5.7.3. Брой заболели от COVID-19 по седмици, 2021 г.

Възрастовата характеристика на диагностицираните с COVID-19 лица се характеризира със следните особености:

- Заболели има от всички възрастови групи – под 2 г. – до 100 г. (***фиг.5.7.3., табл. 5.7.1.***)
- Най-голяма е числеността на заболелите от възрастовите групи 25 – 49 г. (36,19%), 50 – 64 г. (30,48%) и 65 – 79 г. (26,05%), а най-ниска е числеността във възрастова група от 2 – 4 г. (0,33%):

възрастова група	**под 2 г.**	**2 – 4 г.**	**5 – 14 г.**	**15 – 24 г.**	**25 – 49 г.**	**50 – 64 г.**	**65 – 79 г.**	**над 80 г.**
брой заболели	**108**	**88**	**543**	**1488**	**9574**	**8064**	**6893**	**1514**
%	**0,41**	**0,33**	**2,05**	**5,62**	**36,19**	**30,48**	**26,05**	**5,72**
брой починали	**1**	**0**	**1**	**0**	**51**	**225**	**713**	**357**

Табл. 5.7.1.

Полигонът на разпределение на броя на заболелите по възрастови групи е представен на ***фиг.5.7.5.***

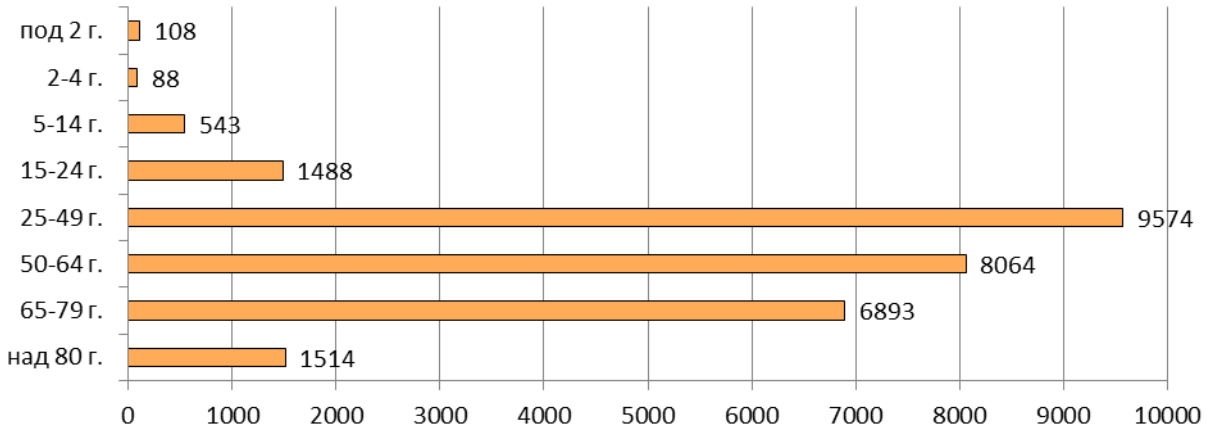

Фиг. 5.7.3. Брой на заболелите от COVID-19 по възрастови групи, 2021 г.

Хоспитилизирани са 7 566 от 26 457 от диагнистицираните с COVID-19 лица, което съставлява 28,60%. Разпределението на хоспитализираните и починалите лица по месеци е представено на ***фиг.5.7.4.*** и ***Приложение 9.***

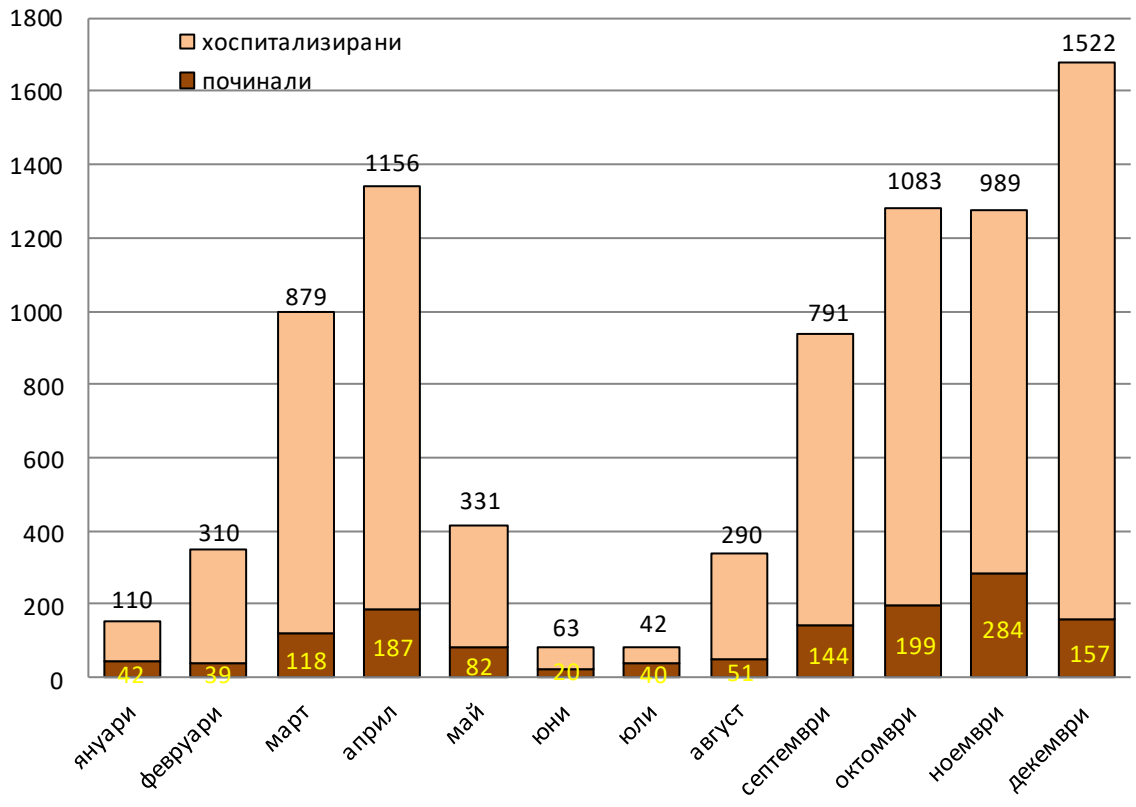

Фиг. 5.7.4. Брой хоспитализирани и починали от COVID-19, 2021 г.

Починалите са общо 1363 (437,70$^{0}/_{0000}$), което съставлява 5,15% от всички диагностицирани лица. Най-голям починали се наблюдават през март – април (I-ва епидемична вълна на 2021 г.) и август – декември (II-ра епидемична вълна), което съвпада с епидемичните пикове.

Сред починалите са две деца във възрастови групи под 2 г. и от 5 – 14 г.

Смъртността по общини варира от 352,42$^{0}/_{0000}$ (община Николаево) до 620,49$^{0}/_{0000}$ (община Бр.Даскалови) – ***табл.5.7.2.***

	Стара Загора	Опан	Казанлък	Павел баня	Мъглиж	Николаево	Гурково	Чирпан	Бр. Даскалови	Радиево	Гълъбово	ВСИЧКО ЗА ОБЛАСТТА
Общ брой	**650**	**16**	**260**	**58**	**48**	**16**	**18**	**105**	**49**	**81**	**62**	**1363**
Смърт-ност, ($^{0}/_{0000}$)	**424,96**	**563,98**	**388,62**	**437,31**	**481,83**	**352,42**	**353,43**	**544,80**	**620,49**	**459,84**	**560,53**	**437,70**

Табл. 5.7.2. Общ брой починали и смъртност ($^{0}/_{0000}$) по общини, 2021 г.

От данните от ***фиг.5.7.4***. може да се обобщи, че най-висок леталитет се наблюдава през месеците юни и юли, съответно 31,75% и 95,24%.

От диагностицираните с COVID-19 в област Стара Загора мъжете съставляват 47,01% (12 438 заболели), а жените – съответно 52,99% (14 019 заболели).

Заболеваемостта по общини варира от 4908,39$^{0}/_{0000}$ (651 заболели) - община Павел баня до 10 306,48$^{0}/_{0000}$ (1140 заболели) – община Гълъбово – ***фиг.5.7.5. и табл.5.7.3.***

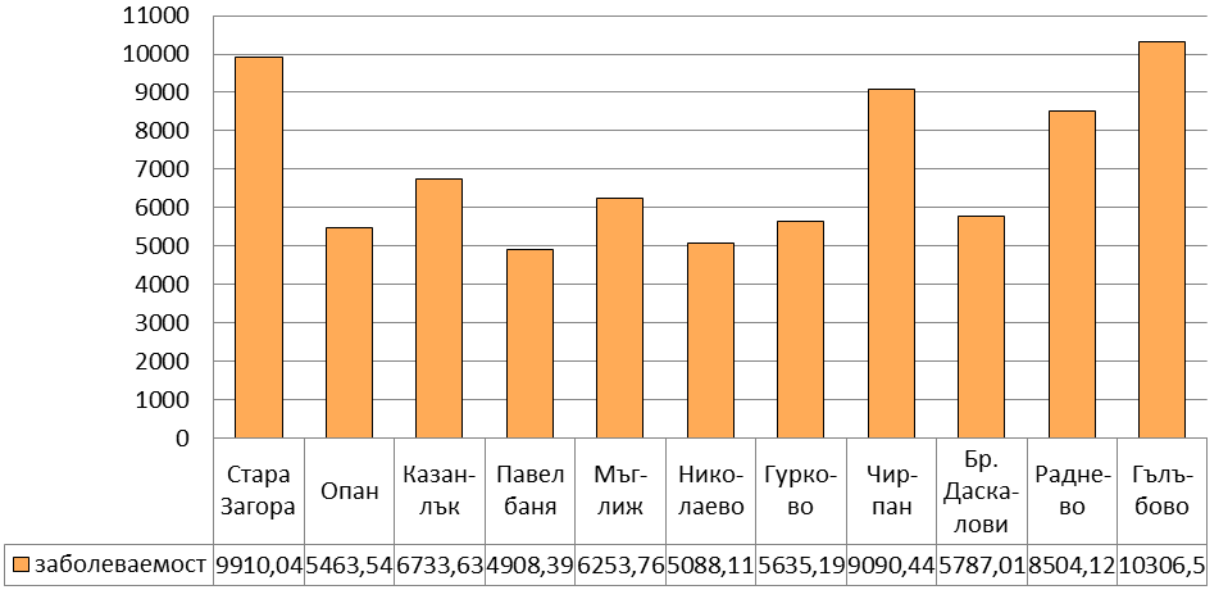

Фиг. 5.7.5. Заболеваемост от COVID-19 по общини, 2021 г.

община	**Стара Загора**	**Опан**	**Казанлък**	**Павел баня**	**Мъглиж**	**Николаево**	**Гурково**	**Чирпан**	**Бр. Даскалови**	**Раднево**	**Гълъбово**
брой заболели	**15 158**	**155**	**4505**	**651**	**623**	**231**	**287**	**1752**	**457**	**1498**	**1140**
заболевае-мост (в $^{0}/_{0000}$)	**9910,04**	**5463,52**	**6733,63**	**4908,39**	**6253,76**	**5088,11**	**5635,19**	**9090,44**	**5787,01**	**8504,12**	**10306,48**

Табл. 5.7.3.

Имунопрофилактика срещу COVID 19.

лечебно заведение	**Comirnaty**			**Moderna**			**Janssen**	**Astra Zeneca**		**всичко: %**
	Първа доза	Втора доза	Трета доза	Първа доза	Втора доза	Трета доза	-	Първа доза	Втора доза	
МБАЛ Гълъбово	331	321	49	395	387	0		261	245	**2 065** *2,2%*
	701			782			76	506		
ДКЦ „Поликлиника –	4 492	4 411	853	1 671	1 637	316		1 049	1 015	**16 433**

Казанлък“, Казанлък	9 756			3 624			989	2 064		*17,6%*
МБАЛ "Д-р Христо Стамболски", Казанлък	2 319	2 248	502	217	68	163		324	316	**7 083** *7,6%*
	5 069			448			926	640		
МБАЛ "Д-р Димитър Чакмаков", Раднево	13	16	0	75	5	0		216	0	**325** *0,4%*
	29			80			0	216		
МЦ ЕВРОПЕЙСКА ЗДРАВНА ГРИЖА, Стара Загора	693	664	111	100	96	0		264	232	**2 253** *2,4%*
	1 468			196			93	496		
ДКЦ I-СТАРА ЗАГОРА, Стара Загора	3 203	3 027	990	705	632	212		1 238	1 011	**11 917** *12,8%*
	7 220			1 549			899	2 249		
УМБАЛ "Проф. д-р Стоян Киркович", Стара Загора	1 041	1 026	225	196	183	4		298	245	**3 562** *3,8%*
	2 292			383			344	543		
МБАЛ "ТРАКИЯ", Стара Загора	1 186	1 167	341	392	381	19		11	10	**3 520** *3,8%*
	2 694			792			13	21		
МЦ "Д-р Н.Тошев-Чирпан", Чирпан	640	627	201	99	97	0		50	45	**1 898** *2,0%*
	1 468			196			139	95		
РЗИ – Стара Загора	12 381	12 025	3 145	3 760	3 700	781		2 122	2 244	**44 195** *47,4%*
	27 551			8 241			4 037	4 366		
ВСИЧКО ДОЗИ:	26 299	25 532	6 417	7 610	7 186	1 495	7 516	5 833	5 363	**93 251**
	58 248			**16 291**			**7 516**	**11 196**		

Табл. 5.7.4. Поставени дози ваксини през 2021 г.

През 2021 г. са поставени общо 93 251 дози ваксини. Най-висок дял от поставените дози се пада на Comirnaty – 62.5% (съответно 58 248 дози), следван от Moderna (16 291 дози) – 17,5%, Astra Zeneca (11 196 дози)– 12% и Janssen (7 516 дози)– 8%. С първа доза са обхванати общо 47 258 граждани, с втора – 38 081 и с трета – 7 912.

Имунизациите се извършиха в 10 пункта (вж. табл. по-горе). 47,4% от поставените през 2021 г. дози се извърши в имунизационните кабинети на РЗИ – Стара Загора, 17,6% - в ДКЦ Поликлиника Казанлък, 12,8% - в ДКЦ 1 Стара Загора.

Обхващането с ваксини в Област Стара Загора започна още през месец декември 2020 г., съгласно Националния план за ваксиниране в РБ.

През първо тримесечие на 2021 г. бяха обхванати 555 лица от първа фаза с 2 доза от медицински персонал на лечебни заведения за извънболнична и болнична помощ, медицински специалисти по здравни грижи, лекари по дентална медицина, фармацевти, помощник фармацевти и друг помощен персонаот рискови групи, както лица от изборни комисии.

През първо и второ тримесечие продължи обхващането на лица от втора фаза. Имунизирани с втора доза са 532 потребители и персонал на социални институции, педагогически специалисти и персонал на ферми за отглеждане на норки

Със завършена имунизация са 1919 лица от 3-та фаза служители, участващи в поддържане на функционирането на основни за обществения живот дейности по предварително изготвени списъци.

В РЗИ Стара Загора е създадена от месец март организация за имунизиране на желаещите лица с ваксини срещу COVID 19, както в ЛЗ така и в имунизационния кабинет на РЗИ Стара Загора. От месец април започна активно снабдяване на ОПЛ с ваксини.

За обхващане на лица в отдаличени населени места и такива трудноподвижни, по предложение на РЗИ Стара Загора се свика областния щаб, на който се разясни на кметовете на общини важни действия, които трябва да предприемат за създаване на организация по места за информиране на желаещите лица. От началото на месец юни по определен график мобилни екипи на РЗИ Стара Загора обхванаха желаещи лица от общините Павел баня и Казанлък, община Братя Даскалови и община Стара Загора.

Мобилен екип на РЗИ обхвана трудноподвижни лица от гр. Стара Загора по местоживеене.

През месец юни се проведе среща-обучение със здравните медиатори в областта, относно увеличаване на обхвата с ваксини сред ромска общност.

През 2021г. се създаде организация за имунизиране на желаеши от МЛС от Стара Загора, Сливен и Черна гора. Обхванаха се над 190 лица.

За спазване на хладилната верига и изискване на фирмата производител на ваксини Пфайзер и Модерна са осигурени фризери на -70°С и -20°С. Закупен е и мобилен фризер за транспортиране от БУЛБИО НЦЗПБ на ваксината Модерна. Съгласно заповед на МЗ ваксини за ОПЛ се доставяха на място всеки понеделник от РЗИ Стара Загора в гр. Казанлък за целия Казанлъшки регион, в Чирпан за Чирпан и Братя Даскалови, в гр. Раднево и гр. Гълъбово. Транспортирането се извършваше първоначално с транспорт на ОД на МВР, а в последствие, след намаляне на желаещите за ваксинация с кола на РЗИ Стара Загора само за ОПЛ в Казанлъшки регион.

АНАЛИЗ НА ЕПИДЕМИЧНИ ВЗРИВОВЕ

За област Стара Загора за 2021 г. са регистрирани **8 епидемични взрива**, както следва:

6.1.Взрив от COVID 19 в ДПБ - гр. Раднево, I женско отделение.

Начало на взрива на 22.02.2021 г. край на взрива 22.04.2021г.

Касае се за 34 заболели от COVID 19 от които 29 заболели са пациентите и 5 души са от персонала. Издадено предписание за противоепидемични мерки. Пациентите са лекувани и изолирани в ДПБ гр. Раднево, като лечението се осъществи чрез консултация с инфекционист. Карантината приключила с два (-) отрицателни резултата от PCR изследвания. Пет души от персонала са лекувани в домашни условия. Източникът на инфекцията е неизвестен

6.2. Взрив от COVID 19 в ДПБ гр. Раднево, I мъжко отделение и III женско отделение.

- **I мъжко отделение: Начало на взрива в на 15.04.2021г. край на взрива 28.05.2021 г.**

Касае се за 33 заболели от COVID 19 от които 29 заболели са пациентите и 4 души са от персонала. Издадено предписание за противоепидемични мерки. Пациентите са лекувани и изолирани в ДПБ гр. Раднево, като лечението се осъществи чрез консултация с инфекционист. Карантината приключила с два (-) отрицателни резултата от PCR изследвания. Четерима души от персонала са лекувани в домашни условия. Източникът на инфекцията е неизвестен.

- **III женско отделение: Начало на взрива в на 18.04.2021г. край на взрива 28.05.2021 г.**

Касае се за 10 заболели от COVID 19 от които 8 заболели са пациентите и 2 души са от персонала. Издадено предписание за противоепидемични мерки. Пациентите са лекувани и изолирани в ДПБ гр. Раднево, като лечението се осъществи чрез консултация с инфекционист. Карантината приключила с два (-) отрицателни резултата от PCR изследвания. Двама души от персонала са лекувани в домашни условия. Източникът на инфекцията е неизвестен.

6.3. Взрив от COVID 19 в ДПЛФУ гр. Стара Загора.

Начало на взрива на 23.08.2021 г. край на взрива 23.09.2021 г.

За периода **23.08.2021 г. до 23.09.2021 г.** заболяват 7 общо от които (3 потребители 4 лица от персонала). Първият случай е санитарка, коятое изолирано на домашно лечение. В периода се извършени двукратно изследвания на персонала и контактните потребители (85 PCR 3 ет. -21 бр.; 4 ет.- 39 бр.; 1 ет.- 81 бр. Бързи Ag тестове. Връчени три предписания с конкретни противоепидемични мерки.

6.4. Взрив от COVID 19 в ДМСГД гр. Стара Загора в Дневен център за деца и Приемно изолационен център.

Начало на взрива на 25.08.2021 г. край на взрива 20.09.2021 г.

За периода 25.08.2021 г. до 20.09.2021 г. заболяват 8 души общо от които 2 деца и 5 от персонала(2 санитарки и 3 мед. сестри) . Издадено предписание за противоепидемични мерки. Пациентите са лекувани и изолирани в ДМСГД гр. Стара Загора, като лечението се осъществи чрез консултация с инфекционист. Пет души от персонала са лекувани в домашни условия .Карантината приключила с два (-) отрицателни резултата от PCR изследвания. Източникът на инфекцията е неизвестен.

6.5. Взрив от COVID 19 в ДПБ гр. Раднево I женско отделение, I мъжко отделение и VI мъжко отделение.

- **I женско отделение:**

Начало на взрива на 28.10.2021 г. край на взрива 12.11.2021 г. За периода 28.10.2021 г. до 12.11.2021 г. заболяват 2 души от пациентите.

- **I мъжко отделение:**

Начало на взрива на 26.10.2021 г. край на взрива 29.11.2021 г. За периода 26.10.2021 г. до 29.11.2021 г. заболяват 12 от пациента.

- **VI мъжко отделение**

Начало на взрива на 20.10.2021 г. край на взрива 24.11.2021 г. За периода 20.10.2021 г. до 24.11.2021 г. заболяват 28 общо, като 25 души от пациентите и 3 от персонала. Пациентите са изолирани в отделенията в ДПБ гр. Раднево, като се обслужват от персонал преболедувал или ваксиниран срещу COVID 19. Персоналът карантиниран и лекуван в домашни условия. Карантината отпада след два отрицателни PCR резултата за COVID 19 изследване. Връчени три предписания с конкретни противоепидемични мерки.

6.6. Взрив от COVID 19 в ДСХ гр. Гурково.

Начало на взрива на 02.11.2021 г. край на взрива 20.12.2021 г.

За периода 02.11.2021 г. до 20.12.2021 г. заболяват 8 домуващи и 2 от персонала (санитарки). Връчено предписание с конкретни противоепидемични мерки. Домуващите са изолирани в ДСХ гр. Гурково, като се обслужват от персонал преболедувал или ваксиниран срещу COVID 19. Персоналът карантиниран и лекуван в домашни условия.

Карантината отпада след 28 дни от последен положителен резултат за COVID 19.

6.7. Взрив от COVID 19 в ДСХ " Свети Мина" с. Шаново, общ. Мъглиж.

Начало на взрива на 26.11.2021 г. край на взрива 31.12.2021 г.

За периода 26.11.2021 г., до 31.12.2021г., от общо 20 души (15 домуваши и 5 персонал) заболяват 6-ма домуващи. Петима са хоспитализирани в МБАЛ „Д-р. Хр. Стамболски", от които трима са починали. Връчено предписание с конкретни противоепидемични мерки. Домуващите са изолирани в ДСХ "Свети Мина" с. Шейново, като се обслужват от персонал преболедувал или ваксиниран срещу COVID 19. Персоналът карантиниран и лекуван в домашни условия.

Карантината отпада след 28 дни от последен положителен резултат за COVID 19.

6.8. Взрив от COVID 19 в ДСХ "Света Богородица" - Старазагорски бани.

Начало на взрива на 19.11.2021 г. край на взрива 16.12.2021 г

За периода 19.11.2021 г., до 16.12.2021г., от общо 70 души (32 домуваши и 38 персонал) заболяват 5-ма от домуващи. Връчено предписание с конкретни противоепидемични мерки. Домуващите са изолирани в ДСХ "Света Богородица" Старазагорски бани., като се обслужват от персонал преболедувал или ваксиниран срещу COVID 19. Персоналът карантиниран и лекуван в домашни условия.

Карантината отпада след 28 дни от последен положителен резултат за COVID 19.

. АНАЛИЗ НА ВЪТРЕБОЛНИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ

В Старозагорска област на епидемиологичен надзор по ИСМО в началото на отчетния период са подлежали общо **15** лечебни заведения и ДМСГД. От средата на м. май 2021г. МБАЛ ЕООД гр. Раднево с код 40 спира приема на пациенти във всички отделения, тъй като лечебното заведение е в процес на приватизация и от второто тримесечие на 2021г. до края на годината на епидемиологичен надзор по ИСМО подлежат общо **14** лечебни заведения и ДМСГД.

По данни от тримесечните сведения (ИСМО) – ф. 3.0-5, постъпващи в РЗИ – Стара Загора, през **2021** г. в лечебните заведения на Старозагорска област са лекувани **75931** болни при **76447** за 2020г.

Общият брой на регистрираните ИСМО за **2021 г**. е **631**, или това е **0,83%** от изписаните болни. За сравнение през **2020** г. регистрираните ВБИ са **689,** което е **0,9%** от изписаните болни.

Относителният дял на ИСМО по лечебни заведения е както следва:

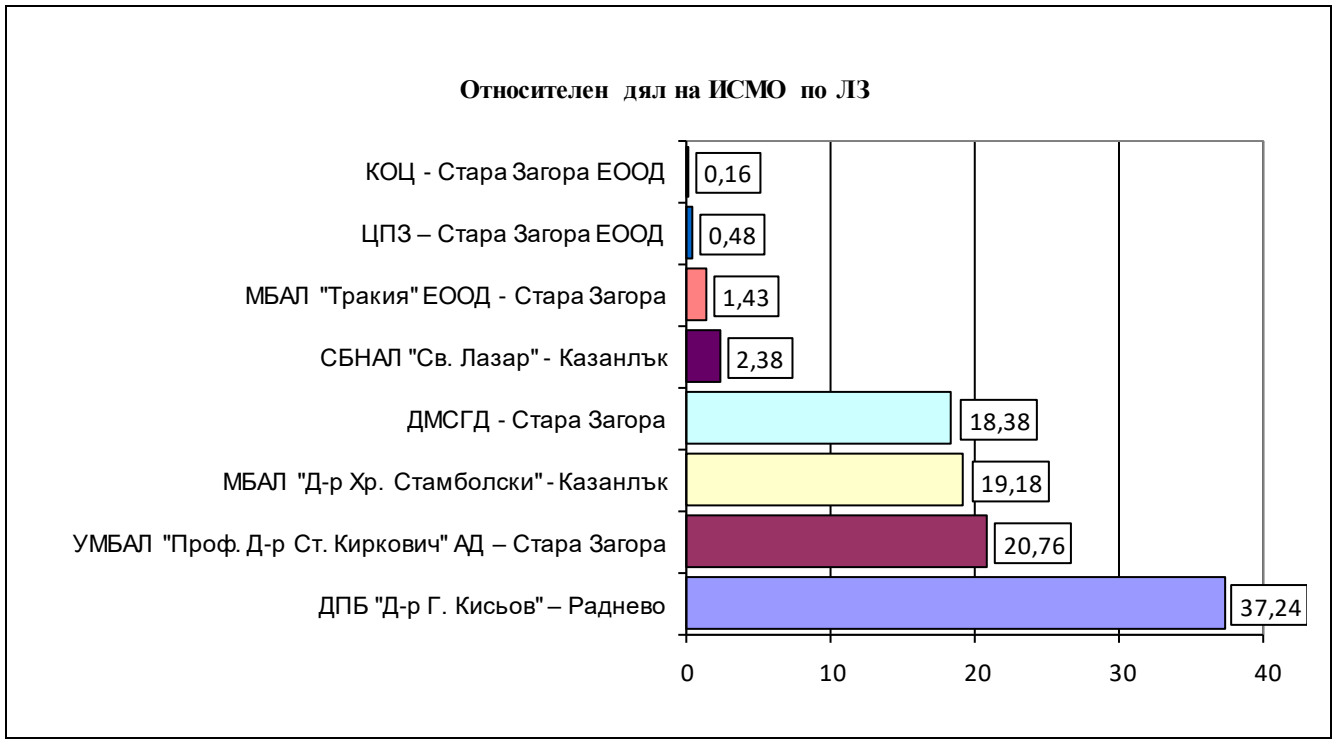

За **2021** г. случаи на ИСМО са регистрирали **8 (57,14%)** от общо **14** лечебни заведения на територията на Старозагорска област. За **2020** г. случаи на ИСМО са регистрирали **9 (56,25%)** от общо **16** лечебни заведения.

Като цяло прави впечатление, че регистрацията на ИСМО в лечебните заведения на Старозагорска област не е особено добра. С **нулева** регистрация на **ИСМО** за **2021** г. са:

- МБАЛ – ЕАД – Гълъбово

- МБАЛ – ЕООД – Раднево
- МБАЛ – ЕООД – Чирпан
- МБАЛ – МК "Св. Ив. Рилски" ЕООД – Стара Загора
- СБАЛ ПФЗ – Стара Загора
- МБАЛ "НиаМед" ООД – Стара Загора

По-голямата част от регистрираните ИСМО са доказани микробиологично. Така УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" – АД – Стара Загора, МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора, ЦПЗ – Стара Загора ЕООД и КОЦ – Стара Загора, се отличават със **100% микробиологично изследване на регистрираните ИСМО**.

В първите две от посочените ЛЗ функционират микробиологична лаборатория и работят по щат болнични епидемиолози**.**

С най-добра регистрация на ИСМО за 2021г. са следните лечебни заведения:

1. **ДПБ "Д-р Г. Кисьов" – Раднево** заема първо място по регистрация на ИСМО сред всички лечебни заведения. За **2021** г. са регистрирани **235** ИСМО, при **260** за **2020** г.

Заболяемост – **20,54**%, при **22,18**% за **2020.**

Относителния дял на ИСМО в психиатричната болница спрямо всички регистрирани ИСМО за периода е **37,24**%, като за **2020** г. е бил **37,74**%.

Обявените ИСМО за посочения период са разпределени както следва: Други 28,09%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 26,81%, COVID-19 25,11%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 13,19%, Инфекция на кожата и меките тъкани 4,26%, Инфекции на пикочните пътища 1,28%, Инфекции на хирургичното място 0,85%, Инфекции на половите органи 0,43%.

За **2021** г. **36,17**% от регистрираните ИСМО са микробиологично неизследвани, като за **2020** г. **100**% са микробиологично неизследвани.

29,55% от преминалите болни са били на антибиотично лечение (при **27,73**% за **2020** г.).

2. **УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" – АД – Стара Загора** – регистрирани са общо **131** случая на ИСМО при **188** за **2020** г.

Заболяемост от ИСМО – **0,47**% (при **0,79**% за **2020** г.).

Относителен дял – **20,76**% спрямо всички регистрирани случаи за периода, като за **2020** г. е бил **27,29**%.

Регистрираните ИСМО се разпределят както следва: Случаи, специфични за инфекции при новородени 41,22%, Пневмония 27,48%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 17,03%, Инфекции на пикочните пътища 9,92%, Инфекции на хирургичното място 3,05%, Други 1,53%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 0,76%.

100% са микробиологично изследвани (**100**% изследвани за **2020** г.).

60,82% от преминалите са били на антибиотично лечение (**48,67**% за **2020** г.).

3. **МБАЛ "Д-р Хр. Стамболски" ЕООД – Казанлък** – обявени са **121** случая на ИСМО или това е **19,18**% от всички регистрирани ИСМО в региона (**6,53**% за **2020** г.).

Заболяемост – **1,39**% (при **0,52**% за **2020** г.).

От тях: Пневмония 46,28%, COVID-19 24,79%, Други 8,26%, Инфекция на кожата и меките тъкани 8,26%, Инфекция, свързана с катетър 6,61%, Инфекции на хирургичното място 2,48%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 1,65%, Инфекции на пикочните пътища 1,65%.

99,17% са микробиологично изследвани (при **97,78**% за **2020** г.).

От изписаните **8710** болни **3308** са били на антибиотично лечение, което е **37,98**% **(20,10**% за **2020** г.).

4. **ДМСГД – Стара Загора** – Регистрирани са общо **116** случая на ИСМО за 2021 г. при **130** случая за **2020** г.

Заболяемост – **18,30**% (**19,01**% за **2020** г.).

Относителният дял на регистрираните ИСМО спрямо всички регистрирани случаи за периода е **18,38**% (**18,87**% за **2020** г.).

От тях: Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 62,93%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 21,55%, Инфекции на пикочните пътища 11,21%, COVID-19 2,59%, Инфекция на кожата и меките тъкани 1,72%.

6,90% са микробиологично неизследвани (**13,08**% за **2020** г.).

18,30% от преминалите са били на антибиотично лечение (**34,06**% за **2020** г.).

През 2021 г. ИСМО регистрират 4 МБАЛ в Старозагорска област:

УМБАЛ "Проф. Ст. Киркович" АД – Стара Загора,

МБАЛ "Д-р Хр. Стамболски" – Казанлък,

СБНАЛ "Св. Лазар" – Казанлък.

МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора,

Заболяемостта от ИСМО за тях е следната:

Най-много ИСМО са регистрирани в **УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" АД – Стара Загора.** Обявени са **131** ИСМО или това е **20,76**% от всички регистрирани за 2021 г. ИСМО в региона (**27,29**% за **2020** г.).

Заболяемост – **0,47**% (**0,79**% за **2020** г.).

От тях: Случаи, специфични за инфекции при новородени 41,22%, Пневмония 27,48%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 17,03%, Инфекции на пикочните пътища 9,92%, Инфекции на хирургичното място 3,05%, Други 1,53%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 0,76%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2020** г.).

От изписаните **27798** болни **16907** са били на антибиотично лечение, което е **60,82**% (**48,67**% за **2020** г.).

МБАЛ "Д-р Хр. Стамболски" ЕООД – Казанлък – обявени са **121** случая на ИСМО или това е **19,18**% от всички регистрирани ИСМО в региона (**6,53**% за **2020** г.).

Заболяемост – **1,39**% (при **0,52**% за **2020** г.).

От тях: Пневмония 46,28%, COVID-19 24,79%, Други 8,26%, Инфекция на кожата и меките тъкани 8,26%, Инфекция, свързана с катетър 6,61%, Инфекции на хирургичното място 2,48%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 1,65%, Инфекции на пикочните пътища 1,65%.

99,17% са микробиологично изследвани (при **97,78**% за **2020** г.).

От изписаните **8710** болни **3308** са били на антибиотично лечение, което е **37,98**% **(20,10**% за **2020** г.).

СБНАЛ "Св. Лазар" – Казанлък. Обявени са **15** ИСМО или това е **2,38**% от всички регистрирани за **2021** г. ИСМО в региона (**2,18**% за **2020** г.).

Заболяемост – **1,40**% (при **1,66**% за **2020** г.).

По локализация, от тях: COVID-19 60,0%, Инфекция, свързана с катетър 20,0%, Други 13,33%, Инфекции на пикочните пътища 6,67%.

86,67% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2020** г.).

От изписаните **1068** болни **16** са били на антибиотично лечение което е **1,50**% (**2,55**% за **2020** г.).

МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора. Обявени са **9** случая на ИСМО или това е **1,43**% от всички регистрирани ИСМО в региона (**0,15**% за **2020** г.).

Заболяемост – **0,07**% (при **0,01**% за **2020** г.).

От тях: Инфекции на хирургичното място 88,89%, Инфекция, свързана с катетър 11,11%.

Изолирани причинители: Псевдомонас Аеругиноза 77,78%, Стафилококус Ауреус 22,22%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2020** г).

От изписаните **12947** болни **6682** са били на антибиотично лечение, което е **51,61**% (**47,39**% за **2020** г.).

От бившите областни диспансери през **2021** г. **ИСМО регистрират ЦПЗ – Стара Загора ЕООД** и **КОЦ – Стара Загора ЕООД**.

ЦПЗ – Стара Загора ЕООД е обявил **3** случая на ИСМО, което е **0,48**% от всички ИСМО (**0**% за **2020** г.), заболяемост **0,70**% (**0**% за **2020** г.).

По локализация, от тях: COVID-19 100%.

Изолирани причинители: SARS-CoV-2 100%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **0**% за **2020** г).

От изписаните **431** болни **15** са били на антибиотично лечение което е **3,48**% (**0**% за **2020** г.).

КОЦ – Стара Загора ЕООД е обявил **1** случай на ИСМО, което е **0,16%** от всички ИСМО (**0,15**% за **2020** г.), заболяемост **0,02**% (**0,02**% за **2020** г.).

По локализация, от тях: Инфекции на хирургичното място 100%.

Изолирани причинители: Стафилококус Ауреус 100%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2020** г).

От изписаните **5957** болни **778** са били на антибиотично лечение което е **13,06**% (**12,07**% за **2020** г.).

Разпределението на ИСМО по лечебни заведения е както следва:

В **МБАЛ** в Старозагорска област за 2021 г. са регистрирани общо **276** ИСМО (**249** за **2020** г.) или това са **43,74**% от всички регистрирани през годината ИСМО (**36,14**% за **2020** г.).

239 ИСМО са регистрирани за **останалите ЛЗБП** в Старозагорска област (**ДПБ "Д-р Г. Кисьов" – Раднево, ЦПЗ – Стара Загора ЕООД** и **КОЦ – Стара Загора**) – **37,88**% при (**37,88**% за **2020** г.) от всички регистрирани през годината ИСМО.

Относителният дял на **ИСМО** в **ЛЗБП** обобщено **по отделения** е както следва:

Профил на отделението	брой ИСМО	Относителен дял на ИСМО в ЛЗБП (%)
Акушеро-гинекологични	**2**	**0,32**
Други	**116**	**18,38**
Интензивни	**117**	**18,54**
Неонатологични	**26**	**4,12**
Психиатрични	**238**	**37,72**
Терапевтични	**105**	**16,64**
Травматологични	**5**	**0,79**
Хирургични	**22**	**3,49**

Диаграми на броя / относителния дял на ИСМО в ЛЗБП, обобщено по отделения

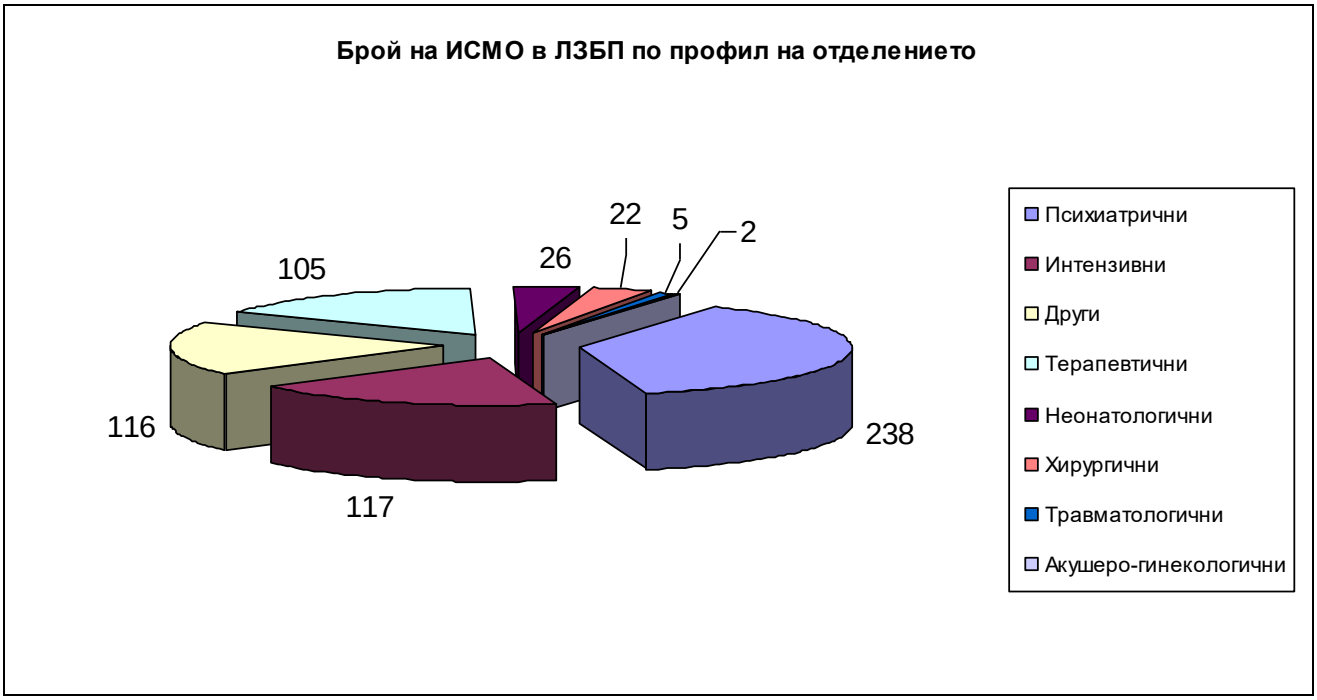

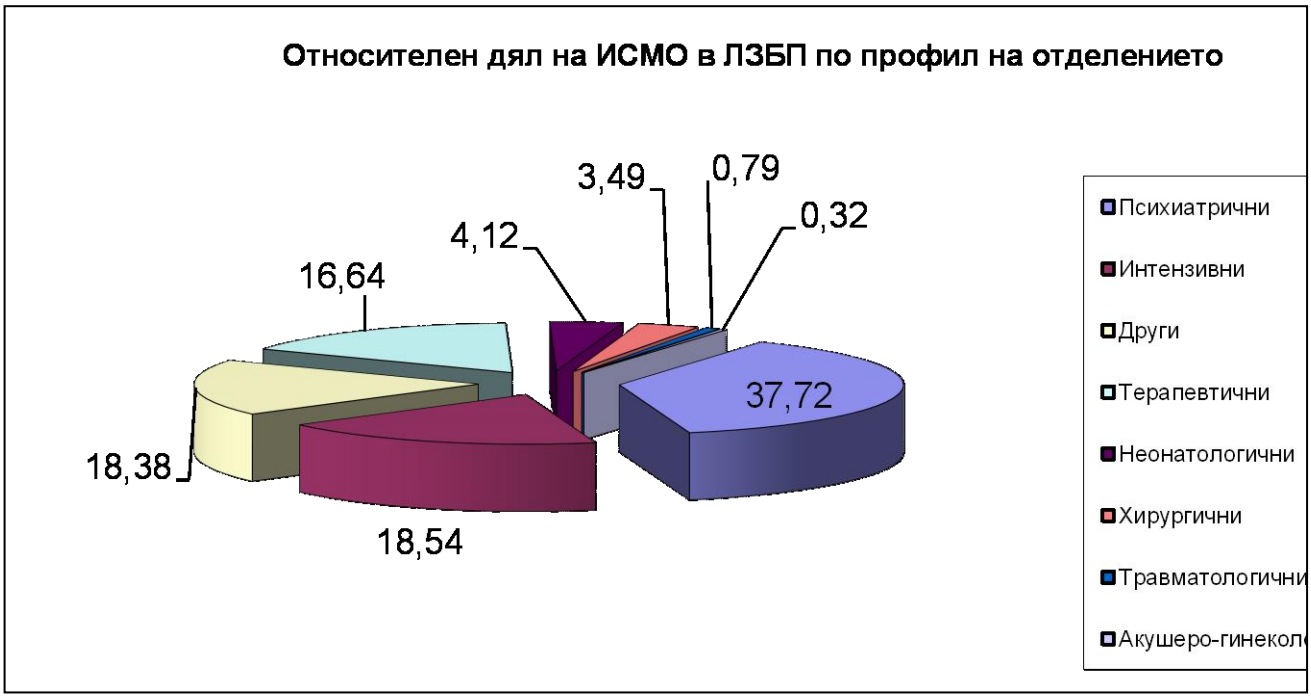

Психиатрични отделения:

За **2021** г. регистрираните случаи на ИСМО в психиатрични отделения са **238** (**260** за **2020** г.). Относителният дял на ИСМО в отделенията с психиатричен профил сред всички регистрирани за **2021** г. ИСМО е **37,72**% (**37,74**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Други **27,73**%, с причинители: SARS-CoV-2 63,49%, Микрб. Недоказани 34,85%, Неизследвани 21,21%.
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **26,47**%, с причинители: Микрб. Недоказани 34,85%, Неизследвани 19,05%, SARS-CoV-2

17,46%.

- COVID-19 **26,05**%, с причинители: Неизследвани 88,71%, SARS-CoV-2 11,29%.
- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **13,03**%, с причинители: Микрб. Недоказани 83,87%, SARS-CoV-2 9,68%, Неизследвани 6,45%.
- Инфекция на кожата и меките тъкани **4,20**%, с причинители: SARS-CoV-2 60,00%, Микрб. Недоказани 40,00%,
- Инфекции на пикочните пътища **1,26**%, с причинители: Микрб. Недоказани 100,0%.
- Инфекции на хирургичното място **0,84**%, с причинители: Неизследвани 100,0%.
- Инфекции на половите органи **0,42**%, с причинители: Микрб. Недоказани 100,0%.

От регистрираните случаи **85** (**13,47**%) са неизследвани.

ОАИЛ:

Регистрирани са **117** ИСМО за **2021** г. (**172** за **2020** г.), което е **18,54**% от всички регистрирани ИСМО (**24,76**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Пневмония **43,59**%, с причинители: Ацинетобактер Баумании 35,29%, Кандида Албиканс 25,49%, Клебсиела Пневмоние 11,76%, Ацинетобактер-Род 7,84%, Микрб. Недоказани 7,84%, Псевдомонас Аеругиноза 3,92%, Стафилококус Коагулаза Нег 3,92%, Ентерококус - Род 1,96%, Стафилококус Ауреус 1,96%.
- Случаи, специфични за инфекции при новородени **41,01**%, с причинители: Кандида Албиканс 27,08%, Ацинетобактер Баумании 16,67%, Псевдомонас Аеругиноза 14,58%, Стафилококус Ауреус 14,58%, Ешерихия Коли 12,50%, Клебсиела Пневмоние 12,50%, Ентеробактер Клоаце 2,08%.
- Инфекции на пикочните пътища **11,97**%, с причинители: Ентерококус Фекалис 35,71%, Ешерихия Коли 21,43%, Кандида Албиканс 14,29%, Ацинетобактер Баумании 7,14%, Ентеробактер Клоаце 7,14%, Клебсиела Окситока 7,14%, Микрб. Недоказани 7,14%.
- Инфекции на хирургичното място **1,71**%, с причинители: Ешерихия Коли 50,0%, Клебсиела Пневмоние 50,0%.
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **0,85**% с причинители: Ацинетобактер Баумании 100%.
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **0,85**% с причинители: Кандида Албиканс 100%.

Терапевтични отделения:

В терапевтичните отделения на лечебните заведения в Старозагорска област през **2021** г. са регистрирани **105** случая на ИСМО (**27** за **2020** г.) или това е **16,64**% от всички ИСМО през **2021** г. (**33,92**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Пневмония **39,05**%, с причинители: Микрб. недоказани 43,90%, Кандида Албиканс 26,83%, Ацинетобактер Баумании 7,32%, Ентерококус Фекалис 4,88%, Кандида - Род 4,88%, Стафилококус Ауреус 4,88%, Ентеробактер Клоаце 2,44%, Клебсиела Пневмоние 2,44%, Стафилококус Коагулаза Нег 2,44%.
- COVID-19 **37,14**%, с причинители: SARS-CoV-2 100,0%.
- Други **13,33**%, с причинители: Стафилококус Ауреус 71,43%, Неизследвани 14,29%, Ентеробактер Клоаце 7,14%. Цитробактер - Род 7,14%.
- Инфекции на хирургичното място **5,71**%, причинители: Псевдомонас Аеругиноза 83,33%, Стафилококус Ауреус 16,67%.
- Инфекция, свързана с катетър **3,81**% с причинители: Микрб. недоказани 75,0%, Стафилококус Ауреус 25,0%.
- Инфекции на пикочните пътища **0,95**% с причинители: Микрб. недоказани 100%.

Неонатологични отделения:

За **2021** г. в ОНД са регистрирани **26** случая на ИСМО (**8** за **2020** г.), което е **4,12**% от регистрираните ИСМО през периода (**1,16**% за **2020** г.).

По локализация:

- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **76,92**%, с причинители: Клебсиела Пневмоние 100,0%.
- Случаи, специфични за инфекции при новородени **19,23**%, с причинители: Клебсиела Пневмоние 60,0%, Ацинетобактер Баумании 20,0%, Псевдомонас Аеругиноза 20,0%.
- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **3,85**%, с причинители: Стафилококус Ауреус 100,0%.

Хирургични отделения:

За **2021** г. са регистрирани **22** случая на ИСМО в хирургичните отделения (**34** за **2020**.). Относителният дял на ИСМО в отделенията с хирургичен профил сред всички регистрирани за **2021** г. ИСМО е **3,49**% (**4,93**% за **2020**.).

Отделенията с хирургичен профил, с дяла им от ИСМО за **2021** г. са: Хирургия **3,33**%; Гръдна хирургия **0,16**%.

По локализация, от тях:

- Инфекция на кожата и меките тъкани **45,45**%, с причинители: Стафилококус Коагулаза Нег 50,0%, Микрб. Недоказани 40,0%, Ентерококус Фекалис 10%.
- Инфекции на хирургичното място **27,27**%, с причинители: Ешерихия Коли 50,0%, Псевдомонас Аеругиноза 33,33%, Стафилококус Ауреус 16,67%.
- Инфекция, свързана с катетър **13,64**%, с причинители: Микрб. Недоказани 66,67%, Стафилококус Коагулаза Нег 33,33%.
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **4,55**%, с причинители: Неизследвани 100%.
- Инфекции на пикочните пътища **4,55**%, с причинители: Микрб. Недоказани 100,0%.
- Случаи, специфични за инфекции при новородени **4,55**%, с причинители: Псевдомонас Аеругиноза 100%.

Травматологични отделения:

Регистрирани са общо **5** случая за **2021** г. (**8** за **2020** г.). Относителният дял на ИСМО в травматологичните отделенията сред всички регистрирани за **2021** г. ИСМО е **0,79**% (**0,58**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекция, свързана с катетър **100**%, с причинители: Микрб. недоказани 60,0%, Стафилококус Коагулаза Нег 40,0%.

Акушеро-гинекологични отделения:

В Акушеро-гинекологичните отделения на лечебните заведения в Старозагорска област през годината са регистрирани **2** ИСМО (**5** за **2020** г.) или това е **0,32**% от всички ИСМО през **2021** г. (**0,73**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекции на хирургичното място **100,0**%, с причинител: Клебсиела Пневмоние 50,0%, Микрб. недоказани 50,0%.

ДМСГД отделения:

За **2021** г. общо регистрираните случаи на ИСМО в ДМСГД – Стара Загора са **116** (**177** за **2020** г.). Относителният дял на ИСМО в ДМСГД сред всички регистрирани за **2021** г. ИСМО е **18,38**% (**25,69**% за **2020** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **62,93**%, с причинители: Микрб.

Недоказани 50,68%, SARS-CoV-2 27,40%, Неизследвани 9,59%, Стафилококус Ауреус 5,48%, Стрептококус Други 4,11%, Стафилококус Коагулаза Нег 1,37%, Стрептококус Пневмоние 1,37%.

- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **21,55**%, с причинители: SARS-CoV-2 32,0%, Микрб. Недоказани 24,0%, Мораксела Катаралис 12,0%, Псевдомонас Аеругиноза 12,0%, Стафилококус Ауреус 12,0%, Неизследвани 4,0%, Стрептококус Пневмоние 4,0%.
- Инфекции на пикочните пътища **11,21**%, с причинители: Ешерихия Коли 53,85%, Протеус Мирабилис 15,38%, Псевдомонас Аеругиноза 15,38%, Клебсиела Окситока 7,69%, Клебсиела Пневмоние 7,69%.
- COVID-19 **2,59**% с причинители: SARS-CoV-2 100,0%

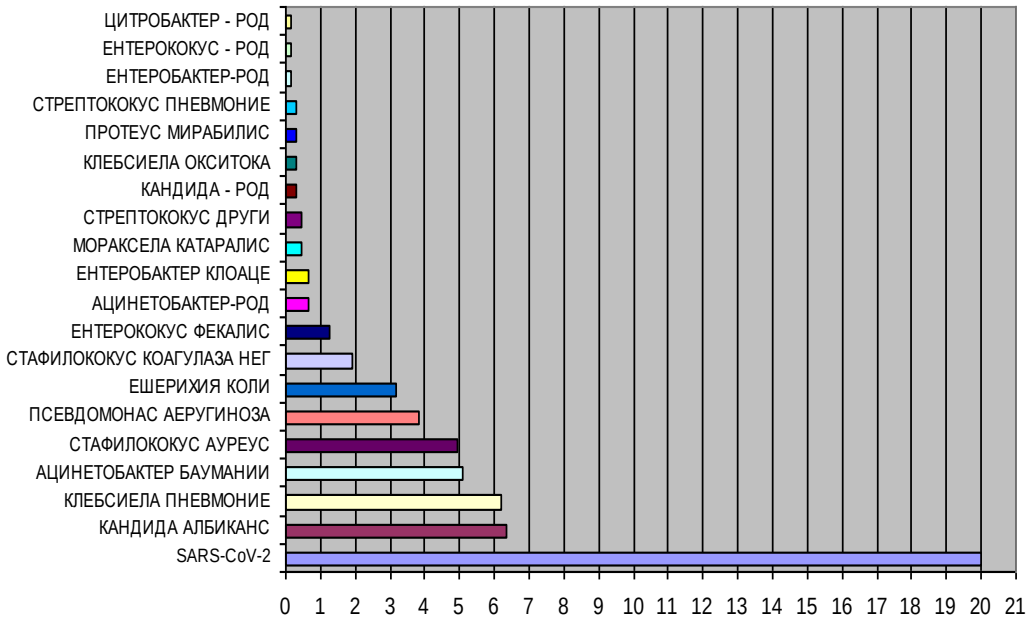

- Инфекция на кожата и меките тъкани **1,72**%, с причинители Ентеробактер - Род 50,0%, Псевдомонас Аеругиноза 50,0%.

Етиологичният спектър на ИСМО регистрирани в лечебните заведения през периода е разнообразен.

От регистрираните през **2021 г**. **631** ИСМО, **357** или **56,58**% са етиологично доказани (**52,54**% за **2020** г.). Показателят е добър. Това говори за ефективна и етиологично насочена антибиотична политика на лечебните заведения.

Водещи причинители на нозокомиални инфекции през **2021** г. са:

- SARS-CoV-2 с **19,97**%
  - с локализации: COVID-19 38,89%, Други 23,02%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 18,25%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 5,08%, Инфекция на кожата и меките тъкани 4,76%.
  - с изолати от отделения: Психиатрични 44,44%, Терапевтични 30,95%, Други 24,60%.

- Кандида Албиканс **6,34**%
  - с локализации: Пневмония 60,0%, Случаи, специфични за инфекции при новородени

32,50%, Инфекции на пикочните пътища 5,0%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 2,50%.
- с изолати от отделения: Интензивни 72,50%, Терапевтични 27,50%.

➢ Клебсиела пневмоние **6,18**%
- с локализации: Инфекция на гастроинтестиналния тракт 51,28%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 23,08%, Пневмония 17,95%, Инфекции на хирургичното място 5,13%, Инфекции на пикочните пътища 2,56%.
- с изолати от отделения: Неонатологични 59,97%, Интензивни 33,33%, Акушеро-гинекологични 2,56%, Други 2,56%, Терапевтични 2,56%.

➢ Ацинетобактер баумании **5,07**%
- с локализации: Пневмония 65,63%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 28,13%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 3,13%, Инфекции на пикочните пътища 3,13%.
- с изолати от отделения: Интензивни 87,50%, Терапевтични 9,38%, Неонатологични 3,13%.

➢ Стафилококус ауреус **4,91**%,
- с локализации: Други 32,26%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 22,58%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 16,13%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 9,68%, Пневмония 9,68%, Инфекции на хирургичното място 6,45%, Инфекция, свързана с катетър 3,23%.
- с изолати от отделения: Терапевтични 45,16%, Интензивни 25,81%, Други 22,58%, Неонатологични 3,23%, Хирургични 3,23%.

➢ Псевдомонас аеругиноза **3,80**%
- с локализации: Случаи, специфични за инфекции при новородени 37,50%, Инфекции на хирургичното място 29,17%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 12,50%, Инфекции на пикочните пътища 8,33%, Пневмония 8,33%, Инфекция на кожата и меките тъкани 4,17%.
- с изолати от отделения: Интензивни 37,50%, Други 25,0%, Терапевтични 20,83%, Хирургични 12,50%, Неонатологични 4,17%.

➢ Ешерихия коли **3,17**%
- с локализации: Инфекции на пикочните пътища 50,0%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 30,0%, Инфекции на хирургичното място 20,0%.
- с изолати от отделения: Интензивни 50,0%, Други 35,0%, Хирургични 15,0%.

➢ Стафилококус Коагулаза Нег **1,90**%
- с локализации: Инфекция на кожата и меките тъкани 41,67%, Инфекция, свързана с катетър 25,0%, Пневмония 25,0%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 8,33%.
- с изолати от отделения: Хирургични 50,0%, Интензивни 16,67%, Травматологични 16,67%, Други 8,33%, Терапевтични 8,33%.

➢ Ентерококус фекалис **1,27**%
- с локализации: Инфекции на пикочните пътища 62,5%, Пневмония 25,0%, Инфекция на кожата и меките тъкани 12,5%.
- с изолати от отделения: Интензивни 62,50%, Терапевтични 25,0%, Хирургични 12,50%.

Причинители на нозокомиални инфекции през **2021** г. с под 1% са:

- Ацинетобактер-Род 0,63%
- Ентеробактер Клоаце 0,63%
- Мораксела Катаралис 0,48%
- Стрептококус Други 0,48%
- Кандида - Род 0,32%
- Клебсиела Окситока 0,32%
- Протеус Мирабилис 0,32%
- Стрептококус пневмоние 0,32%
- Ентеробактер - Род 0,16%
- Ентерококус - Род 0,16%
- Цитробактер - Род 0,16%

Представата ни за причинителите на ИСМО обаче не е пълна, тъй като голям процент от регистрираните ИСМО микробиологично са неизследвани.

Повишаването на нивото на етиологично доказаните ИСМО би било предпоставка за по-правилен подход при избора на антимикробна терапия и по-високо ниво на провеждане, на противоепидемичните мерки.

ДЕЙНОСТ ПО ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

Дейността на имунопрофилактиката през 2021 г. е в съответствие с Наредба №15 (ДВ, бр. 45 от 2005 г.) за имунизациите в Република България

8.1. Осигуряване на биопродукти и мониторинг на хладилната верига.

Биопродуктите за подлежащия контингент бяха разпределени според нуждите на ОПЛ и болничните отделения от склада на РЗИ Стара Загора, съгласно актуализиран и утвърдения план.

При раздаването на ваксините от РЗИ за лечебните заведения се спазва постоянен мониторинг по спазване на хладилната верига.

В РЗИ Стара Загора функционира Мониторна програма за контрол и състояние на наличните хладилни устройства (работият 1 плюсова хладилна камера, 5 плюсови хладилника, 1 фризер на -70 гр и 1 фризер на - 20 гр.). Хладилната камера и фризерите са подключени към сигналната система на СОТ. Системата сигнализира за нарушения в показанията на допустимата минимална и максимална температура. Води се електронен мониторинг на температурата на фризерите, а на останалите хладилници се измерва температурата 2 пъти дневно. Проверки за приход – разход на наличните биопродукти се извършва 1 път месечно за ваксините по ИК и ежеседмично за ваксините срещу КОВИД 19. Биопродукти от склада на МЗ се получават при спазване на хладилните условия – големи хладилни чанти 80 л. и преносим хладилен фризер.

През 2021г. са извършени общо 1539 проверки, от които 228 основни, 1306 тематични по имунопрофилактика и 5 проверки в родилните отделения на областта, относно своевременния обхват на новородените деца с ваксина БЦЖ и хепатит Б

При получаване на ваксина се изисква задължително от всеки ОПЛ да предостави пълната информация за наличното количество ваксина, приход-разход, както и сведения за извършените имунизации и реимунизации (Приложение №7 ДВ, бр.92 от 07.11.2014 г. за имунизациите в РБ).

При констатирани несъответствия между изразходваната и налична ваксина се извършват проверки по достоверността на подадената информация и на място.

8.2. Мониторинг на имунизациите

През 2021 г. **причини за необхващане със задължителни имунизации и реимунизации са извънредната епидемиологична обстановка във връзка с епидемията от COVID-19.** Други причини за необхващане са медицински противопоказания, смяна на адрес, миграция на ромските деца, неявяване или отказ от имунизация и реимунизация на

подлежащите лица. При приемането на отчетите за извършените имунизации и реимунизации от ОПЛ, предавани в РЗИ се прави мониторинг и на място за приход-разход-остатък.

8.3. Дейност на областната комисия за освобождаване от имунизациите

На основание Наредба № 15/ДВ, бр. 45 от 2005 г. за имунизациите в РБ, със Заповед на директора на РЗИ Стара Загора е актуализирана. Регионалната комисия за освобождаване от профилактични имунизации, съгласно която се провеждат ежемесечни заседания всеки последен четвъртък на месеца от епидемиолог, инфекционист, педиатър и невролог в УМБАЛ „Проф. д-р Ст.Киркович" АД – гр. Стара Загора.

През 2021 г. са проведени 8 заседания, на които са дадени мнения за 40 деца. На 3 деца е разрешено поставянето на задължителни имунизации, 36 деца са отложени по временни медицински показания, а 1 дете по трайни .

През 2021 г. не са регистрирани случаи на нежелани реакции след ваксинации.

8.4. Сведение „3" – 23а за извършените имунизации и реимунизации в област Стара Загора през 2021г.

Постигнат е обхват на подлежащите на имунизация до 18 годишна възраст 96, 94 % (обхванати са 20301 **от подлежащи** 20941**).**

- **Имунизация против туберкулоза**

От подлежащите през 2021г. **2550** новородени деца в област Стара Загора са имунизирани **2490 (97,64%).** Не имунизирани са 60 новородени, 55 поради медицински противопоказания и 5 отказ.

- **Проверка за белег на децата от 7 до 10 месечна възраст**

От подлежащите 2550 деца са проверени **2432 (97,28%).**

От установените деца без белег -374, проверени с туберкулинова проба Манту са 357. От проверените с отрицателна проба Манту-216 деца са обхванати с БЦЖ имунизация – 213 **(95,45%),** останалите са отложени по медицински показания .

- **Проверка с проба Манту и реимунизация с БЦЖ ваксина през 2021г.**

На 7 год. възраст проба Манту е проведена на 3062 деца **(98,77%)** от подлежащите 3100 деца за годината. От тях 1202 са с отрицателен резултат, от които реимунизирани са 1193 **(99,25%)**

- **Имунизация на новородените с хепатит Б ваксина**

През 2021г. РЗИ гр. Стара Загора не е прекъсвало осигуряването на Хепатит Б ваксина.

От подлежащите за периода 2550 новородени деца са обхванати 2499 (98,00%) . Необхванатите деца са по медицински противопоказания и отказ - 3деца .

Имунизираните на новородени деца срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, ХИБ са:

приеми	Обхванати лица	Имунизационен обхват
1-ви прием	2498	97,96
2-ри прием	2466	96,70
3-ти прием	2440	95,60

Имунизациите на децата, подлежащи за шесткомпонентна ваксина е с Инфанрикс хекса- на вече започнати с имунизации деца и с Хексацима за първоначално обхващане на децата. На ОПЛ е изпратено писмо с указания за правилното приложение и недопускане смесването на двете ваксини.

- **Реимунизация против дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, ХИБ**.

От подлежащите за периода 2850, са обхванати 2748 деца (96,42%), от подлежащите за годината.С първи прием пентаксим са обхванати 10 деца, с втори-8, а с трети -37. Това са деца с по-късно започната имунизация.

- **Реимунизация с ДТКбП на 6 годишна възраст**.

С Тетраксим са обхванати 2843 деца (96,37%) от подлежащите за годината 2950 деца.

- **Имунизация против пневмококови инфекции с конюгирана ваксина** .

От подлежащите за имунизация деца през 2020 г. са обхванати съответно по приеми:

с 1-ви обхванати 2490 (97,64%) от подлежащи 2550деца

с 2-ри обхванати 2438 (95,60%) от подлежащи 2550 деца

- **Реимунизация против пневмококови инфекции с конюгирана ваксина**

От подлежащите за реимунизация 2550 деца през 2021г. са обхванати 2400 (94,11%)

- **Имунизация и реимунизация срещу морбили, паротит и рубеола (МПР)**

Имунизирани на 13 мес. възраст са 2693 деца (96,17%) от подлежащите 2800 деца за годината.

Реимунизирани на 12 год. възраст са 3057 деца (98,61%) от подлежащите за годината 3100 деца.

Реимунизация срещу тетанус, дифтерия,коклюш на 12 год.е извършена на 3013 деца от подлежащите 3100 (97,19%).

Реимунизация срещу тетанус и дифтерия

Обхватът на 17 год. възраст е 91,46%.

Обхватът при лицата в активна възраст е: при 25г. -53,6% от подлежащите за годината , на 35 г- 55,3% .По- добър е обхвата във възрастовата група на 65год.- 63,44%.

Причините за необхващане са поради обявената извънредна епидемична ситуация.

8.5. Целеви имунизации и реимунизации

С имунизация през 2021 г. *против бяс* са обхванати 95 ухапани и 4 одраскани лица, за които са изразходвани 268 дози противобясна ваксина.

Имунизирани срещу човешки папилома вирус на 12 години са 107 лица за първи и 134 лица за втори прием, на 13 години са имунизирани съответно за първи прием 21 , а за втори прием 11 лица

През 2021 г. в РЗИ гр. Стара Загора са *издадени 28 сертификата* за ваксинации и реваксинации на лица, заминаващи в чужбина.

За грип по национална програма са имунизирани- 8720 лица, а със закупена от пациентите ваксина- 297 лица.

8.6. Сероепидемиологичен надзор ваксинопредотвратимите заразни болести

- **Хепатит тип Б**

През 2021г. е регистриран един случай на заболяването на лица до 25 години.

Касае се за дете на 13 год., редовно имунизирано , от община Стара Загора

- **Коклюш**

Не са регистрирани случаи през 2021 г.

- **Епидемичен паротит**

За периода са регистрирани 6 случая, лабораторно потвърдени от гр.Стара Загора. Децата са с данни за имунизация срещу морбили, паротит и рубеола.

Разпределението на случаите е както следва:

От 1-4 год.-2 случая

5-9 год.-3 случая

10-14год.-1 случай

От епидемиологичните проучвания липсва контакт с болен от епидемичен паротит.

- **Остри вяли парализи**

През 2021г. на територията на Старозагорска област са регистрирани общо 6 случая на ОВП -парализа на лицевия нерв. Всички са отрицателни за ентеровируси.

Разпределението по възрастови групи е следното:

- От 0 до 4 г. – 1 дете
- От 5 до 15 – 5 деца

Разпределението по населени места е следното:

- Стара Загора-1
- от общ. Казанлък – 1
- от гр. Стара Загора – 1
- от гр. Гълъбово - 1
- от общ. Николаево – 1
- от общ. Братя Даскалови-1

Всички случаи са епидемиологично проучени и с редовни имунизации и реимунизации срещу полиомиелит за възрастта.

Децата са лекувани в УМБАЛ „Св. Георги" гр. Пловдив.

През 2021г. е упражняван ежеседмичен активен надзор над ОВП в клиника по педиатрия и КИБ при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович" АД - гр. Стара Загора; отделение по педиатрия към МБАЛ „Тракия- парк", ДО при МБАЛ ЕООД гр. Казанлък.

През 2021г. са извършени общо 48 ежемесечни проверки.

При проверките, извършвани по приемните журнали на отделенията, необявени случаи при деца до 15 год. възраст с диагноза ОВП- синдром на Гилен-Баре няма.

9. АНАЛИЗ ЗА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ХИВ И СПИН ПРЕЗ 2021 Г.

Кабинетът за анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН работи по Програмата на ООН "Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" с основна цел, ориентирана към най-уязвимите групи на обществото с установени поведенчески рискове – роми, лишени от свобода, ХИВ позитивни, интравенозни наркомани, проституиращи момчета и момичета, млади хора.

От **01.01 до 31.12.2021 г**. през КАБКИС 10 – Ст. Загора за консултация и изследване са преминали **461** клиента с общо **882** посещения (пред- и следтестови консултации). Направени са **460** изследвания за ХИВ .

Период	Бр.посещения (пред- и следтестови консултации)	Бр. клиенти (предтестови консултации)	Брой изследвания	Жени	Мъже
2021	882	460	460	333	128
2020	408	213	213	158	56

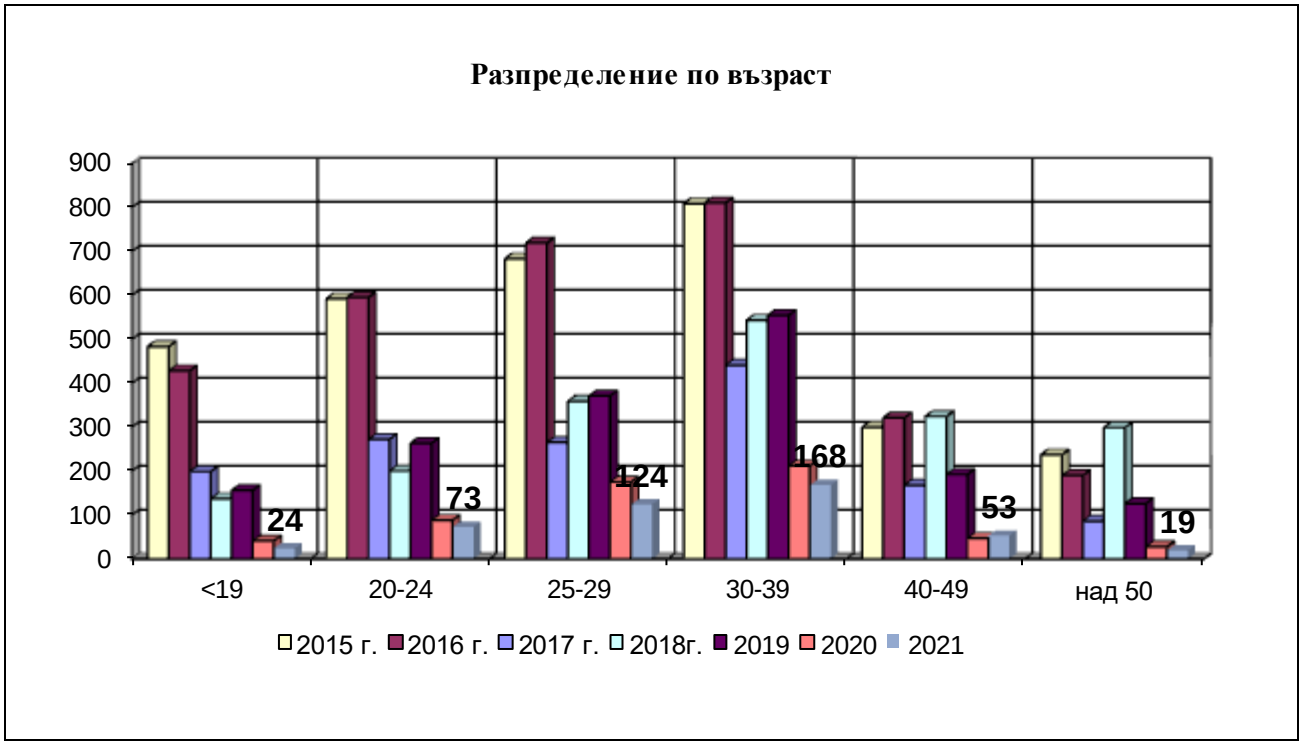

Разпределението по пол показва че 72,23% от клиентите, посетили кабинета през 2021 г. са били жени и 27,77% - мъже. Това са млади хора в активна възраст, като с най-висок относителен дял през 2021 г. е възрастовата група **30- 39 г. –36,44%** от всички пожелали да узнаят своя ХИВ статус, следвани от **25 - 29 г. – 26,90% и 20-24 г. – 15,84%**

При всички клиенти на кабинета е проведено предтестово консултиране. На явилите се за получаване на резултати е проведена следтестова консултация.

През 2021г. клиентите на кабинета, предимно от рисковите групи , както и лица лишени от свобода бяха изследвани за Сифилис и Вирусен хепатит С .

- **386 (73,68%)** са изследвани за ***Сифилис,*** от които **1,29% (5 лица) са с положителен резултат. .**
- за ***Хепатит С*** са изследвани **91 (19,73%)**, от които **(2,19%)** – **2** лица са **с положителен резултат**.

КАБКИС 10 - Кръвни проби 2021 г.

Изследвания	Брой изследвани	Положителни резултати	Изпратени в НПЛ	Положителен резултат НПЛ
HIV	460	2	2	2
Syphilis	386	5	-	-
HBV	0	0	-	-
HCV	91	2	-	-

През изминалата година КАБКИС 10 успешно си сътрудничи с неправителствените организации и сдружения, работещи по различните компоненти на Програмата за профилактика и контрол на СПИН и СПБ, както и с различни младежки и студентски

асоциации.

През 2021 г. наши партньори бяха:

- община Стара Загора
- сдружение "Свят без граници"
- младежки червен кръст
- Тракийски университет
- общински младежки съвет
- затвора Стара Загора и Сливен

През 2021 г. инициативата Кабинетът да изнася дейността си "на терен'' не бе осъществена, както и изследванията в местата лишени от свобода , поради епидемията от COVID-19 и обявената извънредна епидемична ситуация.

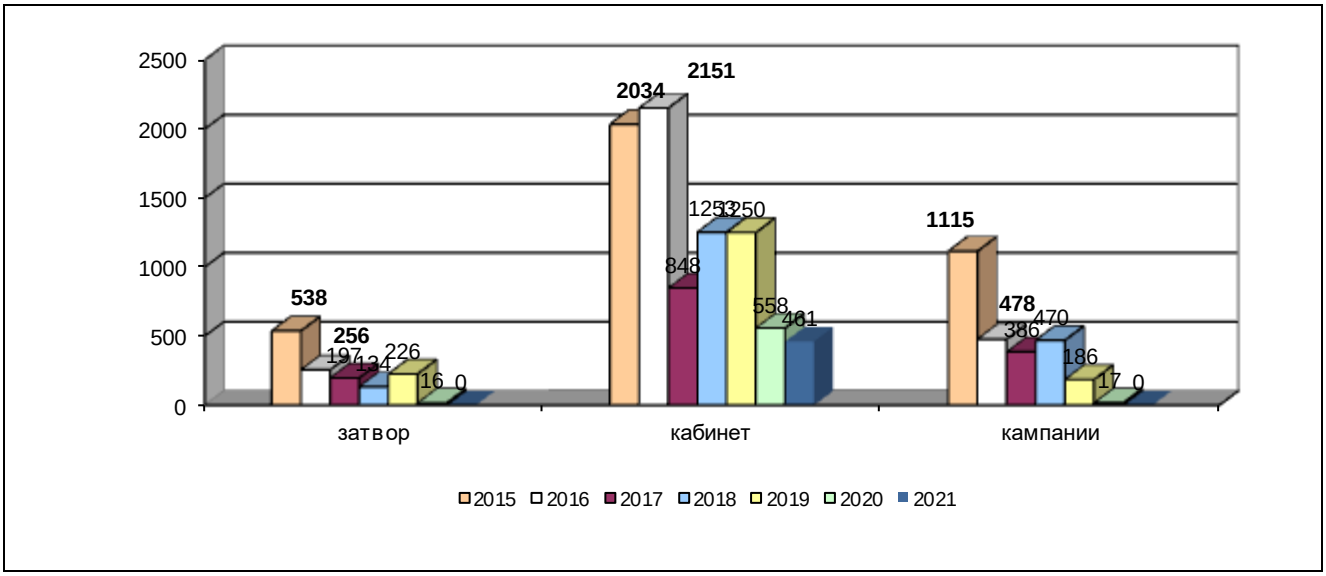

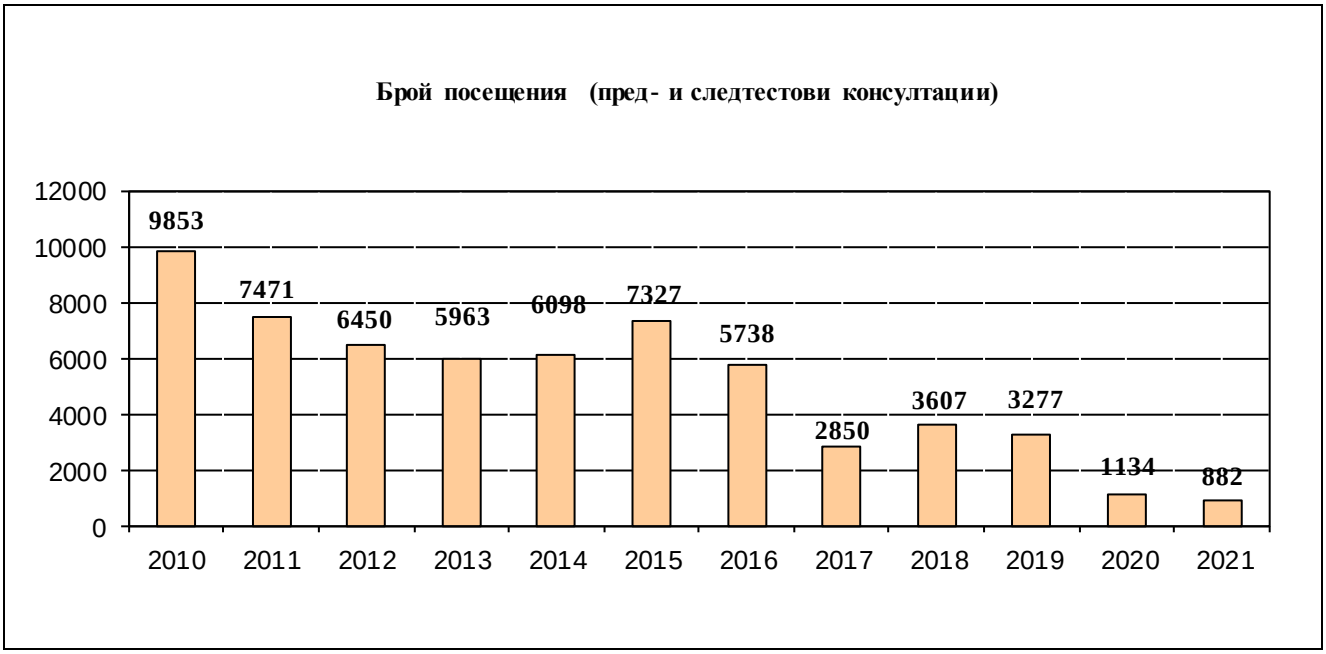

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ ”МЕДИЦИНСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

Служителите от отдел „Медицински изследвания” работиха в съответствие с медицинските стандарти по микробиология, вирусология и паразитология.

В отдела са изследвани 100% от постъпилите материали.

За 2021г. са извършени 35 725 лабораторни анализи .

Броят на изследваните лица е 10 354.

Заверени са 3 512 броя лични здравни книжки.

Попълнените направления за медико-диагностична дейност по здравна каса –бл.МЗ-НЗОК №4А- за 2021г във връзка с чл.63, ал.2 от Закона за здравето и чл.10 от УП на РЗИ и във връзка с Националния рамков договор за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020-2022г.и Договор №24-2011/12.05.2020 за изпълнение на високоспециализирано медикодиагностично изследване «Полимеразна верижна реакция» за доказване на COVID-19, които служителите на отдел „Медицински изследвания “, обработиха и вписаха в съответния журнал са 685 броя.

За 2021г, служителите на отдел „Медицински изследвания“ извършиха и :

- 3 109 епидемиологични проучвания на лица, положителни за COVID-19.
- 284 пробонабирания на клинични проби за провеждане на лабораторни тестове за SARS-CoV- 2 от болни или контактни лица, в социални институции и услуги от резидентен тип.
- връчиха 189 броя предписания за задължителна изолация в домашни условия при дехоспитализация на болни от COVID-19 от лечебни заведения.

Разпределението на броя изследвания по видове е посочено в табл.1 и видно на ***фиг.1*** и ***фиг.2.***

вид изследване	2021 г.		2020 г.	
	брой извършени анализи	от тях с положителен резултат	брой извършени анализи	от тях с положителен резултат
Паразитологично	**27 654**	**0,08 %(23)**	**17 423**	**0,28 %(48)**
Микробиологично	**6 802**	**0,51 %(35)**	**7 441**	**0,24 %(18)**
Серологично	**1 269**	**1,34 % (17)**	**1 743**	**2, 01 % (35)**
ОБЩО	**35 725**	**0, 21 % (75)**	**26 607**	**0, 38 % (101)**

Табл. 1. Резултати от видовете изследвания – сравнителни данни

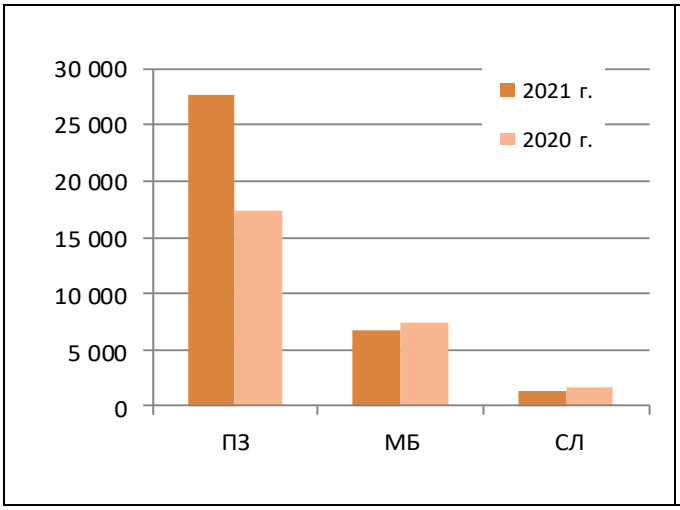

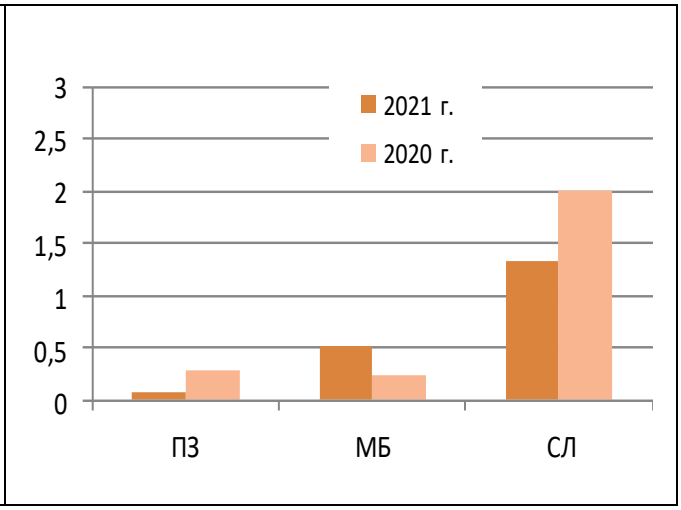

Фиг.1. Брой изследвания (ПЗ-паразитологични; МБ-микробиологични; СЛ-серологични)	**Фиг.2. Положителни проби (в %) (ПЗ-паразитологични; МБ-микробиологични;СЛ-серологични)**

През отчетният период всички лаборатории в отдела взеха успешно участие в системата за външен лабораторен контрол и получиха съответните сертификати.

1. Микробиологични изследвания

С микробиологични изследвания са обхванати 812 лица. Диагностицирани са общо 18 (2,22%) положителни . За 2021 г. са изследвани и 3 782 проби от болници, медицински центрове, лекарски и стоматологични кабинети, от тях с отклонения бяха 17 проби (0,45%).

Общия брой на постъпилите за изследване проби е 4 601, на които са извършени 6 802 анализа.

Броя на платените изследвания е 3 038 , което съставлява 44,66% от всички извършени изследвания.

Изследванията за чревни патогени са общо 2 950, с два доказани етиологични причинители (0,07%).

Чревните изследвания са, както следва:

Профилактични изследвания – 2 950 (изследване предимно на лица за лични здравни документи)

- от тях положителни – 2 (0,07%)

Изследвани контактни – 0

- от тях положителни – 0

Изследвани на болни –0 (при лица с клинични оплаквания от страна на гастроинтестинален тракт, насочени за изследване от ОПЛ или по епидемични показания)

- от тях положителни – 0

Изследвани преболедували – 0

- от тях положителни – 0

Платените клинико-микробиологични изследвания за 2021г са 63, етиологично доказани 16 (25,39%). Разпределението им е, както следва:

- Урини - 6, етиологично доказана 1 (16,67%).
- Раневи секрети – 4, етиологично доказани 2 (50%).
- Носни и гърлени секрети – 32, етиологично доказани са 12 (37,50%).
- Други клинични материали (хемокултури, очни секрети, материали от генитална система) – 21, с 1 етиологично доказан (4,76%)

Профилактичните изследвания- 0

За отчетния период не са постъпвали за изследване проби, суспектни за **причинител на ООБИ.**

Утривки от външна среда на болници, медицински центрове, лекарски, стоматологични кабинети, ръце, работно облекло, стерилности, дезинфекционни разтвори, диализни течности и др. Общо изследвани проби – 3 782, с отклонения - 17 проби (0,45%).

Стерилности – 1 375, от тях с отклонения 2 проби (0,15%).

Контрол на стерилизационна апаратура с биологични тестове - 25, без отчетени отклонения

Контрол на дезинфекционни разтвори (метод на Келси) - 27, от тях с отклонение 1 проби (3,71%).

Определяне на микробно число в диализни течности - 5, без отклонения

Контрол на въздух в болничните заведения - 5, без отклонения .

Контрол на перилния процес и оценка на болничното бельо при изпирането му - 0

Утривки от работна среда – 2 254, с 11 отклонения (0,49%)
Утривки от ръце - 6, без отклонения
Утривки от работно облекло-0, без отклонения
Повърхности от кухненски офиси - 40, без отклонения
Смивове от кухненска посуда - 45, с 3 отклонения (6,67%)

Други платени проби: Извършени са и 7 платени проби, касаещи контрола на перилния процес и оценка на болничното бельо при изпирането му. Отклонения не бяха установени.

2. Серологичните изследвания

Общ брой извършени изследвания 1 269 , от които 17 положителни (1,34%).

Брой изследвани лица-616

126 лица са изследвани по Програма "Превенция и контрол на ХИВ/СПИ", а извършените изследвания са 322 , с 10 положителни:

- СПИН – 111 изследвания, с 1 положително
- Сифилис ELISA – 111 изследвания, с 6 положителни
- Хепатит С – 88 изследвания, с 3 положителни
- Хламидия трахоматис – 12 изследвания , без положителни

За отчетния период, лица лишени от свобода, не са изследвани.

Изследване	Общ брой изследвани		Затвор Ст. Загора		Затвор Сливен	
	общ брой проби	от тях (+)	общ брой проби	от тях (+)	общ брой проби	от тях (+)
ХИВ	0					
Сифилис ELISA	0					
Хепатит В	0					
Хепатит С	0					

Изследвани са 273 бременни жени по **Програма "Майчино здравеопазване",** а извършените изследвания са 486, с 1 положително:

- СПИН – 212 изследвания , без положителни
- Сифилис – 273 изследвания (ELISA), от които 1 положително
- Хепатит С – 1 изследване, без положителни

Изследвани са проби на 206 лица на хемодиализа, извършени са 450 изследвания, от които 6 положителни:

- СПИН – 103 изследвания
- Сифилис ELISA – 142 изследвания, от които 1 положително
- Хепатит С –205 изследвания, от които 5 положителни

От **СБАЛПФЗ – Стара Загора** саизвършени 11 изследвания за ХИВ, на 11 лица

За 2021г проби за **платени изследвания** не са постъпвали.

3. Паразитологични изследвания

С паразитологични изследвания са обхванати 8 926 лица. Диагностицирани са общо 23 (0,26%) опаразитени, от които морфологично потвърдени – 18 и 5 серологично.

Общия брой на постъпилите за изследване проби е 18 248, на които са извършени 27 654 анализа.

Броя на платените изследвания е 2 334 , което съставлява 8,44% от всички извършени изследвания.

3.1. Местни паразитози

Паразитозоонозите са едни от значимите в здравно – социално отношение паразитни заболявания. Водеща сред тях за нашия регион е ехинококозата**.**

1) Ехинококоза. За отчетния период в област Стара Загора са регистрирани пет лица, с първична ехинококоза**(**$1{,}58^{0}/_{0000}$). Всички са жители на градове, а разпределението по полове е следното: три лица от женски пол и две от мъжки, едно от които под 14 години. Починали по повод ехинококоза- няма.

2) Трихинелоза. За 2021г за трихинелоза са изследвани 2 лица, с 1 положителен резултат. Серумът е изпратен в референтна лаборатория на НЦЗПБ.

3) Тениидози. Случаи с тениидози не са регистрирани.

4) Геохелминтози. Изследвани са 8 903 лица за аскаридоза и за трихоцефалоза. Не са регистрирани опаразитени. Ендемични за аскаридоза селища в област Стара Загора няма.

3.2. Контактни паразитози

1) Ентеробиоза. Тази паразитоза е водеща по разпространение и с особено значение за организираните детски колективи. С цел нейното намаляване, са обхванати еднократно с перианални изследвания 99 детски заведения, домовете за деца и юноши, интернатите и домовете със специален статут. От изследваните 8 121 деца, с положителен резултат са 13 (2,66%).

На 8 875 лица са направени изследвания за ентеробиоза по профилактични и клинични показания. Открити са 18 (0,21%) опаразитени. На всички положителни е проведено етиологично лечение.

2) Жиардиаза. Тя заема второ място по разпространение от контактните паразитози. Общият брой на изследваните за 2021 г. е 8 903 лица - без положителни резултати.

3) Хименолепидоза. Случай на хименолепидоза не са регистрирани .

3.3. Опортюнистични паразитози

За токсоплазмоза серологично са изследвани 5 лица, насочени по клинични показания от дерматолози, хематолози и гинеколози. Положителен резултат е отчетен при 2 проби (40%).

3.4. Внасяни паразитози

През 2021 г не са извършени изследвания за малария. За други внасяни паразитози, материали за изследване от наши и чужди граждани, също не са постъпвали.

4. Лабораторно-диагностична дейност

За 2021 г. са извършени 27 654 изследвания с морфологични и имунологични методи на 8 926 лица.

За общо за ентеробиоза са извършени 8 875 изследвания. От тях 18 (0,21%) са с положителен резултат.

Копрологичните изследвания за хелминти и протозои общо са 17 806. Положителни не са установени.

Серологичните изследвания са извършени на 16 лица.

За токсоплазмоза са извършени 10 анализа на 5 лица, с 2 положителни резултата (20%)

За ехинококоза са направени 9 изследвания на 9 лица, с 2 положителни резултата (22,23%)

За отчетния период са изследвана и 1 брой ехинококова течност, без регистриран положителен резултат.

За трихинелоза са изследвани 2 лица, с един положителен резултат.

Всички направени серологични изследвания са извършени по методиката на ELISA.

5. Санитарно-паразитологични изследвания

За обективизиране на текущия паразитологичен контрол през 2021 г. са взети 457 проби , на които са извършени 951 анализа. Паразитологичен контрол е осъществен в 25 детските заведения и е обективизиран с 362 проби. Положителни проби не са открити.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

Отдел „Държавен здравен контрол”

1. Извършване на контрол във всички етапи на проектиране, строителство, реконструкция, разширение и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение.

2. Участие в състава на Експертните съвети по устройство на територията към общините на територията на област Стара Загора, съгласно ЗУТ.

3. Участие в комисиите за промяна предназначението на земеделските земи.

4. Участие в Експертните съвети на други ведомства.

5. Контрол на обекти в хода на строителството на новостроящи и реконструиращи се обекти, както и на всички производствени обекти, в които ще се произвеждат стоки, имащи значение за здравето на населението.

6. Издаване на здравни становища за държавна приемателна комисия.

7. Участие в работата на държавните приемателни комисии за въвеждане в експлоатацията на строежите.

8. Своевременно издаване на здравни заключения за съответствие с действащите правила и норми на постъпилите в ЕС на РЗИ , проектни документации.

9. Контрол на обектите източници на електромагнитни полета-изработване на карти на населените места в област Стара Загора с посочени източници на електромагнитни полета.

10. Проверка на обекти преди вписване в регистъра на обектите с обществено предназначение по реда на Закона за здравето.

11. Провеждане на ефективен здравен контрол, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

12. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.

13. Прилагане на подхода за оценка на риска при провеждане на здравния контрол в обектите с обществено предназначение, на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на населението.

14. Предотвратяване на възможните рискове за здравето на нацията чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.

15. Комплексни проверки със сътрудници от други дирекции.

16. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за прилагане на нормативната уредба.

17. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол.

18. Политика за налагане на административните наказания, която да осигурява фокусиране на тази дейност там, където съществува реален риск за общественото здраве и се извършва по прозрачен и последователен начин.

При провеждане на държавен здравен контрол за изпълнение на нормативните изисквания в обектите с обществено предназначение и на стоките със значение за здравето на населението на територията на област Стара Загора **основните приоритети** са следните:

1. Недопускане на проектиране и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, водещи до здравен риск за населението.

2. Провеждане на систематичен и ефективен здравен контрол на обекти с обществено предназначение и дейности свързани със здравето на населението.

3. Извършване на мониторинг на факторите на жизнената среда:

3.1.Питейни води и води за къпане

- Приоритизиране на водоснабдяванията с трайни отклонения от изискванията на приложение № 1, табл. Б на Наредба № 9, като се отчитат броя жители, получаващи питейна вода с отклонения /диференцирани в две групи-зони на водоснабдяване с над 5000 души население и под 5000 души/, стойностите на отклоненията, броя на показателите с отклонения и възрастовата структура на засегнатото население. Подготовка съвместно с ВиК на регионални програми /планове за действие/ за решаване на проблемите с качеството на питейните води.

- Оптимизиране и детайлизиране на мониторинговите програми за всяка зона на водоснабдяване (съвместно с ВиК), съобразно резултатите от досегашния мониторинг на качеството на водата, възможните източници и видове замърсявания за всяка зона на водоснабдяване.;

- засилване на контрола и повишаване на взискателността по отношение изпълнението на задълженията на ВиК дружествата, свързани с мониторинга на качеството на питейните води в пълния му обем и предоставянето на РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Наредба № 9;

- информиране на потребителите в случаите на установени отклонения в качеството на питейните води, когато отклоненията могат да създадат риск за здравето;

3.2. Уличен шум

- Подобряване на акустичната градска среда

3.3. Нейонизиращи лъчения

- регистриране, систематизиране и локализиране на източниците.

4. Продукти и стоки със значение за здравето на населението

4.1. Козметични продукти

- насочване контрола към козметичните продукти - внос от трети страни и спазването на нормативните изисквания от лицата,които пускат на пазара в страната такива продукти.

-Усъвършенстване на дейността по европейската система за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (РАПЕКС) и по-специално – за генериране на нотификации от РЗИ.

- Насочване на контролната дейност към козметичните продукти за съответствие с изискванията на Регламент /ЕО/ № 1223/2009 г.;

4.2. Химични вещества и смеси

- засилване на контрола върху пуснатите на пазара химични вещества и смеси по отношение спазването на изискванията за етикетиране и опаковане, определени в Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси.

4.3. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

- контрол върху пуснатите на пазара бутилирани води по отношение спазването на изискванията за етикетиране и опаковане, определени в Наредбата за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води.

5. Контрол на тютюнопушенето

- Контрол за спазване изискванията на Закона за здравето.

Постигнати резултати:

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Приоритет 1. Недопускане на проектиране и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, водещи до здравен риск за населението.

Всички постъпили проектни документации за разгледани в законоустановените срокове.

Със заповед на Директора на РЗИ е регламентирана дейността на Експертния съвет по здравно-техническа експертиза към РЗИ.

Следвайки стратегията, целите и приоритетите, заложени в годишния план на отдел ЗТЕ, се

осъществиха следните мероприятия през периода януари – декември 2021г.:

Въведени са следните регистри:

1. Регистър на уведомления за открити обекти с обществено предназначение.
2. Регистър на уведомления за заличаване на обекти с обществено предназначение.
3. Регистър на жалби и сигнали, насочени за решаване от отдел „Здравно-техническа експертиза".

В отдел ЗТЕ се поддържат данните в публичния регистър на обектите с обществено предназначение – хартиен и електронен.

Участието в държавни приемателни комисии се определя конкретно за всеки отделен случай със заповед на Директора на РЗИ.

Участие на експерти от отдел ЗТЕ в работата на Общински експертни съвети по устройство на територията се осъществява на ротационен принцип през първото тримесечие. Участие в работата на Общински експертни съвети по устройство на територията в периода април – декември 2020 г. се осъществява от началник на отдел ЗТЕ, а в негово отсъствие – от главен инспектор от отдел ДЗК.

Със заповед на Директора на РЗИ е регламентирана дейността на Експертния съвет по здравно-техническа експертиза към РЗИ.

През отчетния период са издадени **реализирани 436 процедури по регистрация на обекти с обществено предназначение** в изпълнение на процедура по Вписване на обект с обществено предназначение в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Стара Загора. Във всички обекти е извършен оглед до 14-я ден от подаване на уведомлението и са спазени са нормативно установените срокове за регистрация.

Изпълнени са в установения 7-дневен срок всичките **70 процедури по Заличаване на регистрацията на обект с обществено предназначение** в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Стара Загора.

Отдел" **Здравно-техническа експертиза"**

1. Разглеждане на всички постъпили в РЗИ устройствени планове и инвестиционни проекти. Изготвяне на писмени становища за съответствието им със санитарно-хигиенните изисквания от специалистите в отдел ЗТЕ.

Всички постъпили проектни документации за разгледани в законоустановените срокове.

Всички постъпили проектни документации за разгледани в законоустановените срокове. Проведени са **57 заседания на Експертен съвет по здравно-техническа експертиза** при РЗИ – Стара Загора.

Разгледани са **281 проектни документации:** разгледани устройствени схеми и планове – **122;** инвестиционни проекти – **159,** при 55 инвестиционни проекта и 101 ПУП – за 2020 г.

Постъпилите за здравно заключение инвестиционни проекти структурно се разпределят, както следва:

- обекти с обществено предназначение – 60;
- лечебни и здравни заведения – 14;
- аптеки – 10;
- други - 75

2. Участие в процедурите по извършване на екологични оценки на планове и програми и оценки за въздействие върху околната среда на инвестиционни предложения.

Всички постъпили чрез РИОСВ - Стара Загора документации са разгледани в законоустановените срокове. Издадените **становища във връзка с провежданите процедури за ЕО или ОВОС** са **81,** при 36 – за 2020 г.

3. Участията в заседания на общински Експертни съвети по устройство на територията са 50, на които представителите на РЗИ – Стара Загора са разгледали **1120 проектни**

документации: устройствени схеми и планове; инвестиционни проекти.

4. Експертен екологичен съвет в РИОСВ – Стара Загора - 1.
5. Участие в Областен съвет по устройство на територията – 1.
6. Участие в работата на **77 държавни приемателни комисии** за въвеждане в експлоатация на строежите от I-ва , II-ра и III-та категория, на основание Наредба № 2 на МРРБ от 31.07.2003 г.изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11 Декември 2012 г.

Контрол относно спазване на съгласуваните **СЕДМИЧНИ РАЗПИСАНИЯ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ В УЧИЛИЩАТА** по реда и процедурите на Наредба №10 на МЗ за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия (обн., ДВ, бр. 54 от 2014 г.).

Извършена е здравна оценка на седмични учебни разписания: 251, с които са обхванати 100% от учебните заведения – 118 училища на територията на област Стара Загора.

ДЕЙНОСТ НО НАЦИОНАЛНИ ПРОФИЛАКТИЧНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

I. Национална програма за превенция на хронични незаразни болести 2021 – 2025 г.

В условията на епидемична обстановака дейностите бяха насочени както към обучителна дейност при възможност, така и към организационно – методична помощ с цел достигане до повече хора и чрез различни он лайн платформи.

Оказана организационно – методична помощ на **37 немедицински специалисти и 2 медицински специалисти**

1. Осигурени здравно – информационни материали за провеждане на обучителни дейности и награден фонд по всички фактори на риска в **10 училища за 70 паралелки , 2 НПО, 1 театрална школа и 1 медицинска практика.**
2. Осигурени здравно – информационни материали за провеждане на обучителни дейности и награден фонд по всички фактори на риска в:
   - Детски отдел на библиотека „Родина“
   - Детски отдел на РБ „З. Княжески“
   - Народно читалище град Мъглиж
   - Народно читалище село Копринка

- Проведени 2 семинара по профилактика на ХНБ с 97 участника в НЧ с. Рупките и НЧ град Мъглиж

❖ **Здравно-образователни мероприятия по фактор тютюнопушене - 51 обучени 1079 участника**

1. Обучения с ученици – 44 с 913 участника
2. Обучения с възрастни – 7 с 166 участника
3. Кампании – 4 броя.

Проведени по повод световни и международни тематични дни и в партньорство с различни институции: МКБППМН, ПИЦ по зависимости, Център за личностно развитие, Областна дирекция на МВР и нейни структури - сектор Пътна полиция, Първо РПУ, Детска педагогическа стая.

Видеопокази – 14 броя

Консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене

Проведени общо 558 индивидуални консултации. От тях 81 – по телефона, 9 – изнесени форми на ККОТ, 4 - отказали се.

Участие в семинари на МЗ

Подготовка и провеждане на онлайн обучения по теми свързани с добри практики за работа в областта на тютюнопушене и употреба на алкохол на РЗИ - Стара Загора за семинари на МЗ с участието на експерти от всички РЗИ в страната.

- **Здравно-образователни мероприятия по фактор алкохол - 50 обучения 1001 участника**

1. Обучения с ученици – 43 с 835 участника
2. Обучения с възрастни – 7 с 166 участника

Студенти лекарски асистенти – 2 групи

Студенти стажант лекари от МФ – Тракийски университет – Стара Загора .

3. Кампании – 1 брой с ПИЦ по зависимости и МКБППМН и сектор Пътна полиция
4. **Здравно-образователни мероприятия по фактор Хранене – 38 обучения с 787 участника**

1. Обучения на ученици в учебни заведения и читалища: 35 бр.обучения с 684 участници
2. Обучения на възрастни хора - Збр.обучения с 105 участници:

3. **Здравно-образователни мероприятия по фактор физическа активност – 35 обучения с 726 участника**

1. Обучения на ученици в учебни заведения: 32 бр.обучения с 621 обхванати ученика:
2. Обучения на възрастни хора: 3 бр.обучения с 105 участници:

II. Национален план за действие за периода 2015 – 2020 г. за изпълнение Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г. приоритет „Здравеопазване"

- Изготвени 4 тримесечни отчети за дейността, съвместно с Д НЗБ
- Участие в Семинар на тема „Приобщаващи местни политики, насочени към ромите" - 29. 09. – 01. 10. 2021 г., к.к. Слънчев бряг
- Изготвяне и публикуване в система за мониторинг на МС на годишен отчет за интегриране на ромите по фактор „Здравеопазване"
- Участие на представител на РЗИ в комисии по избор на здравен медиатор по общини – Раднево и Павел баня.
- Оказана методична помощ на 4 здравни медиатори от Община Мъглиж по всички фактори на риска за здравето

Предоставяне на информация относно здравни медиатори и осъществени дейности за целия програмен период за дирекция МД и Областен управител.

III. Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (2021 – 2025 г.).

Насока при работата през изминалата година са студенти медици и лекарски асистенти. Работата в малки групи заяви своята ефикасност по отношение на риска и превенция на рисково поведение.

По отношение на ромска общност насоката беше към работа със здравни медиатори, предоставяне на методична помощ и материали при необходимост.

Оказана методична помощ на 4 здравни медиатори от Община Мъглиж по ХИВ/СПИН и рисково сексуално поведение

Новост в работата е методична помощ на млади театрални самодейни таланти, които представиха театрална постановка по проблема. Оказана методична помощ на Иван Калошев – артист от ДТ „Гео Милев" по ХИВ/СПИН и рисково сексуално поведение по повод театрална постановка на ученици.

Изготвени 4 тримесечни отчети за дейността, съвместно с д НЗБ.

Обучения с ученици - 5 с 78 участника

Обучения с възрастни – 15 с 95 участника

IV. Национална стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и План за действие 2021 – 2023 г. с приложения към него.

- Изготвен годишен доклад за дейността на РЗИ Стара Загора и тримесечни справки;
- Разпространение на Информационен бюлетин на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата";
- Изготвен отчет за дейността на РЗИ - Стара Загора за неприсъствени заседания на ОСБДП;
- Участие в неприсъствени заседания по предварителна програма и дневен ред;
- Изпратено становище относно Годишна стратегия по Безопасност на движение по пътищата.

По отношение на обучителната дейност приоритет са обучителни дейности по фактор алкохол.

Акцентът е към съвместни инициативи с представители на Областна дирекция на МВР. Проведени са 47 обучения по фактор алкохол с 973 участника, част от които с демонстрация на алкоочила, 11 от които съвместно с представител на сектор Пътна полиция и Детско полицейско управление към Първо РПУ Стара Загора.

V. **Национална програма за суицидопревенция**

В условията на епидемична обстановка и неприета програма за работа проблемът, свързан с агресивните модели на поведение остава открит. На база разработки на препоръки към педагогически персонал в детски градини от минали години са предоставяни модели на проведени в детска възраст като превантивни практики на агресивно поведение.

През тази календарна година продължава работата в това отношение.

Проведено е едно обучение с деца от лятна занималня на библиотека „Родина".

Проведени 1 обучение с 17 ученици на тема „Общуване без агресия".

ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

IV.1. КОНТРОЛ НА ПИТЕЙНИ ВОДИ И ВОДИ ЗА КЪПАНЕ

1.1. Питейни води

През 2021г. са проверени 942 централни водоизточници за водоснабдяване на населени места и за самостоятелни (ведомствени) водоснабдителни системи и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, от тях:

- 399 централни и ведомствени водоизточници, водоснабдяващи населени места;
- 25 местни водоизточници;
- 11 минерални водоизточници;
- 472 водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване;

Общият брой извършени проверки през 2021г. – 1894 проверки

Мониторингът на питейните води се извършваше, съгласно изискванията на Наредба № 9 и разработени и съгласувани съвместни мониторингови програми.

Взети са 979 проби питейна вода, от тях:

1. По показатели от група А – 794, от които 729 отговарят на Наредба № 9 .
   - ✓ от централни водоизточници за водоснабдяване на населени места – 758 проби, от тях 701 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от ведомствено водоснабдяване за питейно-битови цели – 36 проби, от тях 28 отговарят на Наредба № 9

2. По показатели от група Б – 185 проби, от които 170 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от централни водоизточници за водоснабдяване на населени места – 172 проби, от тях 159 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от ведомствено водоснабдяване за питейно-битови цели – 13 проби, от тях 11 отговарят на Наредба № 9
3. Изследвани проби от местни водоизточници – 53 проби.
4. Изследванеп проби минерални води – 43 проби.
5. Изследвани проби от минерални водоизточници – 43 проби.
6. По радиологични показатели - изследвани са 26 бр. проби.

От проведените анализи са установени следните проблеми в качеството на питейните води:

- *Несъответствия по микробиологичните показатели*

Най-честите отклонения са в по-малки населени места, със стара и амортизирана водопроводна мрежа, липса на пречиствателни съоръжения за механично пречистване на водата при повърхностни водоизточници, амортизирано оборудване, извършване на ремонтни дейности по водопроводната мрежа както и несъвършена технологична схема на водоснабдяването. При вземане на повторна проба не са констатирани несъответствия.

- *Отклонения по показател „нитрати”*

Основни причини са неправилно използване на азотни минерални торове в разрез с добрите земеделски практики, неспазване на изискванията по отношение събирането, съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството, липса на канализация и съоръжения за пречистване на фекално-битовите води в по-малките населени места. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от големи количества вода.

Възможностите за решаване на проблема са свързани преди всичко с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води с добро качество, с цел разреждане на нитратите до допустимата стойност, чрез изграждане на връзки с други зони на водоснабдяване. Утвърждаване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и спазване на режимите в тях.

Анализите показват, че питейните води в област Стара Загора отговарят на стандартите за безопасност на СЗО.

За 2021г. няма причинно-следствена връзка между възникналите инфекциозни заболявания и качествата на питейната вода.

1.2. Води в плувни басейни

През 2021 година са извършени 119 проверки в 41 обекта, от които 25 открити и 16 покрити плувни басейна.

За обективизиране на контрола са взети 123 проби, при план 90.

Изводи:

- В по-голямата част от плувните басейни са осигурени условия за безопасна почивка и ползване - изградени са пречиствателни съоръжения, извършена е дезинсекция и дератизация на тревните площи, спасителния пост и медицинския пункт са оборудвани, съгласно изискванията, санитарно-битовите помещения се поддържат в добро хигиенно състояние.
- През изтеклата година установените отклонения бяха както по химични, така и по микробиологични показатели. След предприетите незабавни мерки, повторните проби не показаха отклонения.

V. ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2021г. на контрол са подлежали ***3699*** обекта с обществено предназначение, в които са извършени ***6170*** проверки на обекти с обществено предназначение по регулярен здравен контрол, 94 проверки на бензиностанции и 125 проверки на обекти за търговия и производители на химични вещества и смеси в обекти за съхранение, внос и търговия с химични вещества и смеси и производители на химични смеси, 23 проверки на служби по трудова медицина. Общо извършени проверки ***6412*** при план ***6033***.

- за 2021г. по план трябва да се извършат **303** проверки на средства за подслон – вили, туристически селища, хотели, къмпинги и туристически хижи, пансиони, вили и самостоятелни стаи, извършени са **331** броя проверки.
- Фитнес центрове и зали – 47 проверки , при план **39** проверки.
- Проверки на бръснарски, фризьорски и козметични салони – **1902** проверки, при планувани **1696**.
- Детски ясли и градини – извършени **252** проверки, при план – **252** проверки.
- транспортни средства за обществен превоз – **90** проверки, при план **68** проверки.
- Транспортни средства със специално предназначение – санитарни автомобили за превоз на болни – **39** проверки, при план **27** проверки.
- СПА и уелнес центрове – **18** проверки, при план **16** проверки.

- Извършени **111** оценки на седмични менюта на учебни заведения за сезон есен при план **70**.
- Извършени **42** проверки на детски заведения – детски ясли и детски кухни за спазване на здравните изисквания при осигуряване на здравословно хранене при деца до 3-годишна възраст, съгласно Наредба № 2 на МЗ за здравословно хранене на деца от 0 до 3 години, при план **35**.
- Извършени **103** проверки на детски заведения – детски градини за спазване на здравните изисквания при осигуряване на здравословно хранене при деца от 3- до 7-годишна възраст, съгласно Наредба №6 на МЗ за здравословно хранене на деца от 3 до 7 години, при план 7**5.**
- Извършени **45** проверки на ученически столове и павилиони за спазване изискванията за здравословно хранене на учениците,съгласно Наредба № 37 на МЗ за здравословно хранене на учениците, при план от 35 проверки за 2021г..
- Извършени са **158** проверки на детски заведения за спазване на противоепидемичните мерки.
  - Извършени са 8 проверки на цехове за бутилиране на трапезна и изворна вода. Издадено е едно предписание, което не е изпълнено, за което е уведомено Митническо бюро за последващи действия.
  - Във връзка с предстоящото начало на учебната 2021/2022 година в условията на продължаваща пандемична ситуация и изготвени Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2021/2022 година в условията на COVID-19, разработени съвместно с Министерство на образованието и науката и Министерство на здравеопазването са извършени проверки на **66 бр**. училища. При проверките е установено, че всички училищата имат готовност да посрещнат учениците за началото на учебната година и да провеждат редовни учебни занимания в реална среда.

Издадени са ***62*** предписания за провеждане на задължителни хигиенни и

противоепидемични мерки и проверки по тяхното изпълнение в нормативно определените срокове.

Съставени са ***4*** акта за установяване на административни нарушения от юридически и физически лица.

През 2021г. са издадени 2 **заповеди** на директора на РЗИ – Стара Загора за забрана реализацията на продукти и стоки.

В изпълнение на Заповед № РД-01-14/12.01.2021г. на Министъра на здравеопазването, относно мониторинга на нивата на радиоактивност в околната среда за целите на оценка на облъчване на населението и утвърдената от Главния държавен здравен инспектор Мониторингова програма за радиационен мониторинг на потребителски стоки на пазара, са изпратени:

- 1 проба фаянсови плочки, количество - 2 кг. В РЗИ – Бургас.
- 1 проба дървесни пелети за отопление – 2 кг.
- 1 проба козметични продукти – кремообразен течен сапун с флорално плодово ухание – 3 по 900 мл.

Пробите са изпратени за изследване в НЦРРЗ гр. София, след разговор с Министерство на здравеопазването и пренасочване към друга лаборатория.

Във връзка с постъпило в РЗИ – Стара Загора писмо от Министерство на здравеопазването, относно здравните изисквания към обществените перални в определени райони на страната и нарушаване на разпоредбите на Наредба № 12 от 16 ноември 2018г. за здравните изисквания към обществените перални, се извърши проверка на 17 броя обществени перални, които функционират към настоящия момент на територията на област Стара Загора, с цел типизиране на обектите в съответствие с нормативните изисквания.

- През 2021г. са издадени 2 бр. разрешение за пренасяне на покойник/тленни останки/урни извън страната, съгласно чл. 24, ал. 1 от Наредба № 2 от 2011г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

За обективизиране на контрола са взети следните проби:

✓ Отривки и отпечатъци от производствена среда (детски, социални заведения и от други обекти) – 371 проби, при план 320 проби;

*През 2021г. в отдел „Държавен здравен контрол“ са издадени **129 броя становища относно спазване на граничните стойности на показателите за шум,** на основание чл. 16б, ал. 2 от Закон за защита от шума в околната среда.*

*Представители на отдел „Държавен здравен контрол“, подпомогнаха дейността на отдел „Здравно-техническа експертиза“, с участие в работата на **18 държавни приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на строежите и 3 комисия за учредяване на СОЗ (санитарно-охранителна зона).***

V. 1. *Козметични продукти*

Стоките, предлагани в обектите за съхранение и търговия с козметични продукти и използваните във фризьорските и козметичните салони продукти, в по-голямата си част са етикетирани, съгласно изискванията на Регламент /ЕО/ № 1223/2009 г.

През 2021г. на територията на област Стара Загора са подлежали на контрол 14 обекта за производство, съхранение и търговия с козметични продукти и 227 обекта съхранение и търговия с козметични продукти.

Извършени са 28 проверки в обектите за производство, съхранение и търговия с

козметични продукти и 223 проверки в обекти за съхранение и търговия с козметични продукти.

Взети са 56 броя проби от козметични продукти, изследванията при които показват, че няма отклонения.

Не са установени нарушения в етикетирането им съгласно чл. 19 на Регламент (ЕО) № 1223/2009 г., относно козметичните продукти.

За текущия период са издадени два броя предписания и са извършени две проверки по издадените предписания

V. 2. ***Контрол на дейността на службите по трудова медицина /СТМ/***

Съгласно дадените в т. V.2.1. насоки от Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2021г. на МЗ за извършване на систематичен здравен контрол на дейността на регистрираните служби по трудова медицина, е извършена 1 регулярна проверка на регистрираните в област Стара Загора служби по трудова медицина.

С проверка са обхванати всички СТМ с адрес на управление в област Стара Загора и 1 офис в гр. Стара Загора на СТМ с адрес на управление в гр. Сливен. При план за извършване на проверки на **23** СТМ, от които 22 са с адрес на управление в област Стара Загора и 1 офис на СТМ в гр. Стара Загора с адрес на управление в гр. Сливен, са извършени **23** проверки през четвъртото тримесечие на 2021 г.. В края на 2021 г. броят на СТМ с адрес на управление в област Стара Загора е 20, поради това, че 1 СТМ – „СТМ – Експерт ФМ" ЕООД е преустановила дейността си и е заличена от регистъра на МЗ през м. ноември 2021 г., а друга СТМ – „Лайф – 04" ООД е пререгистрирана през м. декември 2021 г. поради промяна в седалището и адреса на управление на юридическото лице от гр. Стара Загора в гр. София. През 2021 г. 3 СТМ от област Стара Загора са пререгистрирани поради настъпили промени в юридическото лице и в минималния състав на СТМ.

Получено е искане от клон рудник „Трояново – север", с Ковачево, община Раднево към „Мини Марица - изток" ЕАД относно писмено мнение за здравословното състояние на работещ, което е насочено към ТЕЛК от отдел РКМЕ.

V. 3. ***Систематичен здравен контрол на химичните вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди и прекурсори на взривни вещества, с цел спазване изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси /ЗЗВВХВС/, регламентите към него, както и по други закони, отнасящи се до работа с химични вещества и смеси***

Указания за извършване на този контрол са дадени в т. В. в направление „Контрол и мониторинг на продукти и стоки със значение за здравето на човека" от Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2021 г., относно контрол на химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди.

3.1. Регулярни проверки и проверки по писма на химични вещества и смеси в обекти на вносители, производители, потребители надолу по веригата, дистрибутори.

Извършени са 16 проверки в обекти на фирми производители, формулатори или потребители надолу по веригата на химични вещества и смеси, при план 11 проверки в тези обекти.

Регулярни проверки и проверки по писма на химични вещества и смеси в обекти на вносители и дистрибутори.

През 2021 г. са извършени **157** проверки в обекти от търговската мрежа на дистрибутори и вносители на химични смеси, при план **153** проверки. С еднократна проверка

са обхванати и химичните смеси, с които се търгува на бензиностанциите и газстанциите в област Стара Загора, като са извършени **94** проверки в бензиностанции и газстанции, при план **91** проверки.

3.2. *Проверки относно внос на стоки и изделия по Митнически уведомления*

Извършена е проверка във връзка с внос на мокри кърпички с антибактериален ефект от Турция по Митническо уведомление. Установено е, че продуктите не съответстват на чл. 14а. от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, чл. 69 от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, чл. 10 и чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти. Поради това те не са допуснати за свободно обращение.

Дейността по други 2 уведомления не е свързана с контрол на химични смеси. Извършена е проверка по постъпило Митническо уведомление за внос на безалкохолни напитки – овкусена газирана минерална вода от Турция и е изготвен отговор до Митническо бюро – Стара Загора. Дадена е информация по постъпило Митническо уведомление за внос на натурална изворна вода от Турция.

V.4. ***Проверки относно азбест***

През 2021г. не са извършвани проверки относно контрол на изделия с азбест.

V.5. ***Документи по чл. 103 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/, дейност във връзка с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях***

Дадено е 1 писмено становище по писмо с документи на предприятие с висок рисков потенциал, изпратено от ИАОС и са разгледани 8 писма от ИАОС по процедури.

V.6. ***Друга дейност, свързана с контрола на химични смеси***

Във връзка с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, са разгледани документите при необходимост на фирми, извършващи дейност с опасни химични вещества и смеси и са представени становища на заседания на Експертни съвети в РЗИ – Стара Загора. Разгледани са инвестиционни намерения на оператори по представени от тях документи.

6.1. Извършване на проверки по спазване на нормативната база относно устройството и работата на селскостопанските аптеки

При план за извършване на проверки в **45** агроаптеки са извършени **45** проверки. Една от агроаптеките е с преустановена дейност и е заличена от регистъра на обектите с обществено предназначение. Проверени са наличните в агроаптеките биоциди.

6.2. Извършване на проверки по спазване на нормативната база относно устройството и работата на оптиките.

При план за извършване на проверки в **51** оптики са извършени **52** проверки, от които 1 е подвижна оптика. Издадено е 1 предписание за осигуряване на квалифициран персонал съгласно чл. 4 и 5 от от Наредба № 19 от 27 август 2008 г. за устройството и дейността на оптиките и здравните изисквания към тях /загл. изм. – ДВ, бр. 103 от 2011 г./ през цялото работно време на оптиката, със срок постоянен.

Извършен е оглед на мобилна оптика по постъпило уведомление.

6.3. Дейност по Наредба № 9 от 04.08.2006г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа /ДВ бр. 71 от 2006г./

През 2021 г. не са постъпили заявления за издаване на разрешение по чл. 73 от Закона за здравето /ДВ бр. 70 от 2004 г./ за извършване на дейности по разрушаване и отстраняване на азбест и азбестосъдържащи материали.

6.4. Дейност по Наредба №10 от 26.09.2003г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа

Във връзка с изискванията на чл.21. т.8 от тази наредба в РЗИ – Стара Загора са получени през 2021 г. 6 списъка от 6 предприятия на лицата, работещи в „Арсенал"АД, гр. Казанлък; „Завод за пружини" АД, гр. Крън; „Трейднет Варна" ЕООД, гр. Варна – за работещи в гр. Стара Загора; „Лукойл България" ЕООД, София - за работещите в ПСБ Стара Загора; „Кастамону България" АД, с. Горно Сахране.

6.5. Дейности, свързани с професионална заболеваемост и трудоустрояване на работещи

През 2021 г. не са получавани в РЗИ – Стара Загора регистрационни карти за призната професионална болест за работещи на територията на областта. Получена е информация за 1 извършено проучване на професионална болест от НОИ – ТП Стара Загора.

VI. ПРОВЕРКИ ПО ЧЛ. 56 ОТ ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

Отдел „Държавен здравен контрол", Дирекция „Обществено здраве" през периода януари-декември 2021г., с цел провеждане на ефективен здравен контрол и недопускане риск за здаревето на населението, по отношение на проверките свързани с контрола на пушенето е извършил ***2867*** проверки в обекти с обществено предназначение по чл. 56 от Закона за здравето.

VII. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

1. **ТЕМАТИЧНА ПРОВЕРКА „***Проверка на учебни заведения във връзка с откриването на новата учебна година2021/2022"*

Цел на проверката:

Във връзка с откриването на новата 2021/2022 учебна година е необходимо да представите информация: Брой учебни заведения, подлежащи на контрол, брой извършени проверки в обектите в края на изминалата учебна година, с цел оценка на състоянието им, брой учебни заведения, на които са издадени предписания за привеждане в съответствие със здравните изисквания до започването на новата учебна година, брой извършени проверки за контрол по изпълнението на дадените предписания, брой учебни заведения, в които са изпълнени дадените предписания, вкл. и тези, които имат предписания от минали години като това изрично се уточни.

Период на извършване на проверката: август – септември 2021г.

Извършени са проверки на **66 бр**. училища. При проверките е установено, че всички училищата имат готовност да посрещнат учениците за началото на учебната година и да провеждат редовни учебни занимания в реална среда.

VIII. МОНИТОРИНГ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

1. ШУМ

Шумът и шумовото „замърсяване" на околната среда представлява един от големите екологични проблеми на нашето време. От физична гледна точка шумът представлява звуци, състоящи се от тонове, чийто честоти и интензитет имат случаен характер. Минималната звукова енергия, която при човека е в състояние да предизвика слухово възприятие, се нарича долен слухов праг и се означава с 0 децибела. Най-горната граница, при която човек възприема звука като болка, се нарича горен слухов праг или праг на болката и отговаря на сила на звука от 130 децибела при 1000 херца честота.

От хигиенна гледна точка шум е всеки звук, който действа неблагоприятно върху здравето и нарушава отдиха.

В практиката се различават три вида шум – производствен, комунален /транспортен и уличен/ и битов. И трите вида шум в зависимост от състава си /преобладаващата честота/ биват нискочестотни /16-350 херца/, средночестотни /350-800 херца/ и високочестотни /800-20 хиляди херца/. Докато човешкият глас е от 80 до 1034 херца, а пианото от 27 до 4 хиляди, в промишлеността преобладават шумове с честота от 40 до 13 хиляди херца. Освен това се различават постоянен и променлив.

Шум в околната среда е всеки нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т. ч. шумът излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от промишлените и локални източници на шум. Неговото неблагоприятно въздействие върху човека причинява във времето стресови и болестни състояния на човешкия организъм, като понякога води и до фатален изход.

Високият шум засяга най-рано централната и вегетативната нервна система. Като мощен стресов фактор той влияе върху сърдечно-съдовата система, стомашно-чревния тракт, жлезите с вътрешна секреция, обмяната на веществата, нервно-мускулния апарат и др. Оказва директно въздействие на слуховия орган. Няма друг неблагоприятен фактор на околната среда, който да оказва такова комплексно влияние върху организма на човека.

Шумът е широко разпространен и особено агресивен към човешкото здраве в големите съвременни градове. У нас той е предмет на системен контрол от 1972 г. Ежегодно РЗИ – Стара Загора представя шумовата характеристика на област Стара Загора – гр. Стара Загора и гр. Казанлък.

В България мерки относно шума от градския транспорт се вземат непрекъснато на всички нива. Работи се по програми, целта на които, е създаване на благоприятна и здравословна акустична среда в урбанизираните територии.

Световната здравна организация /СЗО/ акцентира на факта, че шумът, причинен от градския транспорт, излага европейците на сериозен риск, като повишава честотата на хипертониите и сърдечно-съдовите заболявания, нарушава съня, уврежда детското здраве, намалява работоспособността. Направените проучвания показват, че допустимата шумова граница от 60 dB е вече достигната. С всяка година нивото на шума се увеличава средно с 1 dB като през последните години е нарастнал с 12 до 14 dB. За последните 10 години европейското население, което е изложено денонощно на шум над допустимите нива /над 65 децибела/, се е увеличило от 15 на 26%.

Мониторингът на шумовото замърсяване на големите градове в страната установява повсеместно превишаване на допустимите нива за шум / 55-60 dB в рамките на 64% до 86% от наблюдаваните пунктове в системата на националния еко-мониторинг. Преобладаващото шумово ниво е в диапазона 68-72 dB /A/

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

Мониторинг на шумовото замърсяване се осъществява от дирекциите "Обществено здраве" и "Лабораторни изследвания" при РЗИ – Стара Загора в гр. Стара Загора и гр. Казанлък, ежегодно по указание на Министерство на здравеопазването.

През 2021 година продължи мониторинга на имисионния шум в определените територии и зони на населените места, съгласно програма утвърдена от министъра на Министерство на здравеопазването.

В системата за мониторинг в град Стара Загора и град Казанлък са обособени 45 пункта за измерване на шумовите характеристики, разпределени в три групи на уличната мрежа, както следва:

- I група – 20 пункта, разположени върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета на улици натоварени с МПС;
- II група – 11 пункта върху производствено складови територии и зони;
- III група – 14 пункта върху територии, подлежащи на усилена шумозащита.

За нуждите на анализа е проучена и мрежата от главни и събирателни улици по фактори, влияещи на нивото на шума и по групи и райони на града.

Резултатите от проучването на градската мрежа от главни и събирателни улици, обхванати с измервания на шумовото натоварване по обособените групи пунктове показват, че всички улици са с асфалтирани пътни настилки, с относително добро състояние на пътното платно и неговото покритие. Ширината на уличното платно варира от 6 до 18 метра. Предвид характерния релеф на територията на град Стара Загора наклонът на улиците е в диапазон от 0,48 % до 12,2 %. Преобладаващо е двупосочното движение, както и двустранното застрояване (основно със сгради от 2 до 8 етажа).

Най-високи са средногодишните стойности за шумовите нива на улиците около пунктовете от първа група – на улици натоварени с МПС.

Като благоприятен следва да се отчете фактът, че с относително най-ниски средногодишни стойности са пунктове, респективно улиците от жилищни зони. Направената характеристика на пунктовите нива и оценката на шумовото натоварване на уличната мрежа позволяват да се определи степента на шумово натоварване на околната среда в град Стара Загора и град Казанлък като един от десетте европейски индикатора за градско развитие.

За целта бе направена обработка на данните по възприетите в системата на мониторинга интервали на шумовото ниво сумарно за гр. Стара Загора.

За първа група преобладават районите и улиците с шумови нива в границите от 63 dB/A/ до 72 dB/A/, като с по-голям относителен дял са районите и улиците с шумово ниво в интервала 68 dB/A/ – 72 dB/A/.

При втора група преобладава броя на пунктовете в границите от 63 dB/A/ до 72 dB/A/ за гр. Стара Загора и в интервала 63 dB/A/ – 67 dB/A/ за гр. Казанлък.

При третата група пунктове, преобладава броя на пунктовете в интервала под 58 dB/A/ за град Стара Загора и 58 dB/A/ – 67 dB/A/ за град Казанлък.

Тревожен остава фактът, че в групата на т.н. "лидери" по шумови нива се открояват пунктове на улици, на които са разположени елитни учебни заведения на град Стара Загора: VI-то ОУ "Свети Никола", V-то ОУ "Митьо Станев" и СУ "Максим Горки", както и детска градина "Българче". Това са пунктовете:

- ✓ ул."Д. Стаев" между ул. "Ген. Гурко" и ул. "Христо Ботев"
- ✓ бул."Св. Патриарх Евтимий" между ул. "Ген. Гурко" и ул. "Христо Ботев";
- ✓ ул. "Хр. Ботев" до VI-то ОУ "Свети Никола";
- ✓ ул. "Ген. Гурко" - срещу Куклен театър.

Община Стара Загора е разработила стратегически карти за шум на Агломерация Стара Загора, но към момента няма разработени програми за контрол на шума. Липсват и реализирани мерки за ограничаване и намаляване на шумовото въздействие по смисъла на Закона за защита от шум в околната среда.

Разработен е пълен 3D компютърен модел на целия град за изчисляване на шумовите нива, необходим за разработването на шумовите карти.

За гр. Казанлък може да се каже, че има промяна в нивата на шум през 2021 г. в сравнение с 2018г., 2019г. и 2020г. Тези промени се наблюдават в трите групи пунктове, разположени на територията на гр. Казанлък.

Видно е, че изчисените и измерените стойности на шума са намалели или се запазват постоянни в сравнение с предходните години. Това е в следствие на разработената програма от Община Казанлък за подобряване на акустичната обстановка в гр. Казанлък и предприетите мерки, като:

- ✓ проект за организация на движението и обхвата на обществение транспорт на територията на гр. Казанлък;
- ✓ поетапно обновяване на автобусния парк, обслужващ градския транспорт – закупуване на нови електробуси ;
- ✓ оптимизиране на системата за паркиране в градската зона;
- ✓ рехабилитация на пътните настилки – ремонт на асфалтовото покритие и създаване на алтернативни маршрути за тежко-товарния транспорт;
- ✓ изграждане и обособяване на нови велосипедни алеи и места за паркиране на велосипеди;
- ✓ ортанизация и провеждане на информационни кампании сред обществеността и др.

От извършения анализ на получените шумови нива, можем да направим следните заключения:

- най-високи са шумовите нива в централната градска част, обхванатата от вътрешния транспортен периметър, където са разположени повечето административни институции, учебни заведения и др.
- високи са нивата на шум и в производствено складовите територии и зони, но с влияние само върху работещите там.
- с по-ниски нива на шум се характеризират жилищните квартали и зоните за отдих – градските паркове.

Всичко изложено до тук налага следните изводи:

- броя на пунктовете над граничните стойности за град Стара Загора и град Казанлък се запазва същият, увеличен е броят на тези с ниво на шума 63-72 dB/A/;
- през 2021г. *няма пункт*, в който средното еквивалентно ниво на шум да попада в диапазона 73 – 77 dB/A/ за гр. Стара Загора и гр. Казанлък, за разлика от предходните години.
- относителният дял на пунктовете с нива над граничните стойности се запазва.

За подобряване на акустичната обстановка в гр. Стара Загора и гр. Казанлък се препоръчва:

- при промяна в организацията на движение, алтернативните маршрути да бъдат съобразени с интензитета и структурата на пътния трафик, капацитета на уличната мрежа, разрешената скорост на движение на МПС и околното застрояване;
- при ново строителство и при промяна на устройствените планове още във фаза проектиране да се предвиждат мерки за ефективна шумозащита. Това е особено важно при изграждането на големи многофункционални, административни и търговски сгради със съвременни системи за вентилация и климатизация целогодишно, които могат да се явят локални източници на шум в жилищните и централните градски зони;
- с оглед осигуряване спокойствието на гражданите, фирмите ангажирани със сметосъбирането и сметоизвозването, да се съобразяват с часовите пояси за почивка;
- поддържане на добра координация между РЗИ – Стара Загора, община Стара Загора и община Казанлък;

2. НЕОЙНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се електрични и магнитни полета.

Източниците, създаващи електромагнитното поле могат да бъдат както естествени, така и изкуствени.

- *Естествени източници на електромагнитно поле са Земята, слънцето, звездите и също така космическото излъчване от галактиките и звездите.*
- *Изкуствените източници на електромагнитно поле излъчват в широк честотен диапазон и с различни мощности.*

Въпросът, който вълнува всички, но на който еднозначен отговор до момента няма е, опасни ли са за нашето здраве електромагнитните лъчи?

По данни на Световната здравна организация (СЗО), населението в развитите страни в света се облъчва със стойности от 0.002% до 2% от граничните стойности, определени от европейските препоръки. Препоръчваните норми от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP са многократно по-високи от пределно допустимите нива (ПДН) за население, регламентирани в законодателството на нашата страна. Световната научна общественост, въз основа на изследванията, извършвани в последните 10 години счита, че при спазване на нормите на ICNIRP, не може да има вредни ефекти за здравето на населението.

Повечето Европейски страни са приели за гранични стойности препоръчаните от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP.

Влиянието на ЕМП върху човешкият организъм зависи от характеристиките на полето. Според честотата и енергията си, електромагнитните вълни могат да се класифицират като йонизиращи лъчения и нейонизиращи лъчения. Интензитетът на излъчване на изкуствените източници зависи от мощността им – колкото по-голяма е тя, толкова по-висок е интензитета. Около източника той е максимално висок, а с увеличаване на разстоянието бързо намалява.
За честоти от 300 MHz до 30 GHz (нейонизиращи лъчения), съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" (S, $\mu W/cm^2$).

Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е 10 $\mu W/cm^2$(микроват на квадратен сантиметър). Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр. 35 от 3 май 1991 г., с изм. и доп. ДВ, бр. 8 от 22 януари 2002 г.) е нормативният документ, който въвежда гранични стойности (пределно допустими нива - ПДН) за защита на населението. Тя регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места.

Съгласно цитираната наредба, преди въвеждане на всеки нов източник в експлоатация, се изисква изчисляване на хигиенно-защитни зони, т.е пресмятане на разстоянието от източника, на което стойностите на ЕМП достигат пределно допустимите нива за защита на населението. Следващият етап е измерване в реални условия, след пускане в експлоатация на източника.

Поради нарастналият брой на мобилни устройства за комуникация, нараства и броя на базовите станции, които ги обслужват. Най-голямо струпване на БС има в градовете и малките населени места. От гледна точка защита на населението върху тях се осъществява мониторинг и контрол съгласно действащото нормативно законодателствно.

Рамковият закон, регламентиращ обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето, обн., ДВ бр. 70 от 10 август 2004 г. Съгласно разпоредбите на този закон, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и също подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол (обн., ДВ, бр. 63 от 2009 г., изм. и доп., бр. 38 от 2011 г.).

С цел създаване на необходимите условия за осъществяване на ефективен,

систематичен и качествен контрол на нейонизиращите лъчения и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на РЗИ – Стара Загора е предоставен от Министерството на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета. Съгласно Указание на Министерството на здравеопазването за дейността на РЗИ през 2021г., Дирекция „Обществено здраве", отдел „Държавен здравен контрол" и Дирекция „Лабораторни изследвания" при РЗИ – Стара Загора, извършиха мониторинг на електромагнитните полета около базови станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения, както и в райони с голяма концентрация на население и жилищни сгради, каквито са централната градска част на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Чирпан, гр. Раднево, гр. Крън, с. Хаджи Димитрово, с. Копринка, с. Горно Сахране, гр. Мъглиж, с. Горно Ботево, с. Дълбоки, с. Сърнево, с. Могила, с. Ръжена, с. Кънчево, с. Розово, с. Бузовград, с. Могилово от област Стара Загора и община Сливен.

РЗИ – Стара Загора поддържа и актуализира регистър на обекти с обществено предназначение, където са включени и източниците на нейонизиращи лъчения: базови станции и приемо-предавателни станции на мобилни оператори. Общият брой на регистрираните източници е 395 за област Стара Загора.

Процентно разпределение на включените в мониторинга за 2021г. базови станции според собственика.

Фигура 1

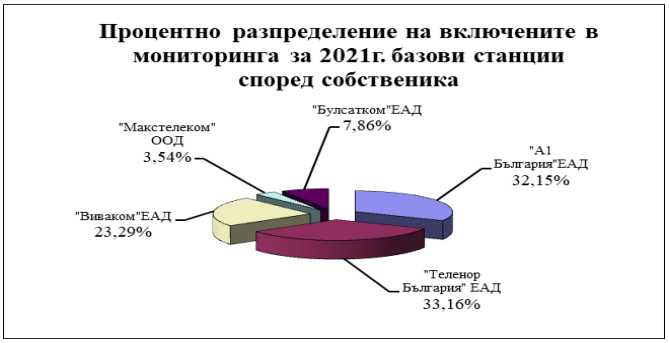

Цел на мониторинга:

- Установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти / обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г./;
- Оценка на здравния риск за населението;

Обекти с извършен мониторинг:

Съгласно указание на МЗ през 2021г. обект на мониторинг са детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона, и 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население в жилищни сгради.

В изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета на територията на област Стара Загора са извършени ***356*** измервания и е осъществен контрол на ***36*** базови станции на мобилни оператори, от които ***12 –*** разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения /**първа група**/ и ***24*** - в райони с голяма концентрация на население /**втора група**/.

На Фигура 2 е представен процентния дял на различните видове обекти, включени в

мониторинга за 2021г.

Фигура 2

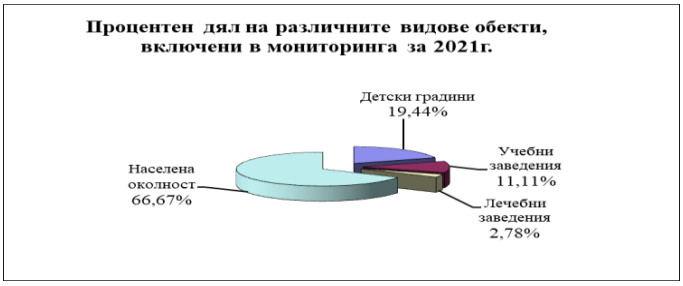

Метод за контрол:

Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, НЦХМЕХ том IV раздел Селищна среда

Технически средства, с които са проведени измерванията:

Измерител на мощност NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Резултати от измерванията:

От представените резултати от измервания на електромагнитно поле в околността на базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Чирпан, община Павел баня, община Раднево, община Николаево и община Мъглиж, оценени за съответствие с действащите норми и изисквания се вижда, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност от 10 μW/cm^2.

Всички отчетени стойности са по-ниски от хигиенните норми за населението, регламентирани в Наредба № 9, обн., ДВ, бр. 35/1991г. Към настоящия момент съществуват големи разлики между граничните стойности за електромагнитно поле, приети и препоръчвани от различни страни и организации. Хигиенната норма приета за България е достатъчно защитаваща човека, като е по-ниска от тези, предложени от ICNIRP (Международна комисия за предпазване от нейонизиращи лъчения) и други европейски и световни организации.

Обсъждайки получените резултати по отношение на облъчването в населени места и имайки предвид информацията от подобни измервания у нас и по света, може да се каже, че в България измерваните стойности на електромагнитно поле рядко превишават хигиенните норми, съгласно националното законодателство. Този резултат е важен, успокоителен за населението и се дължи основно на факта, че се спазва нормативната база за предварителен санитарен контрол у нас.

През отчетния период на 2021г. не са постъпвали сигнали за извършване на измервания на базови станции от граждани на територията на област Стара Загора.

През 2021 г. в РЗИ – Стара Загора са подадени 11 уведомления за откриване на обект с обществено предназначение – базови станции за мобилна комуникация и уведомления за промяна в обстоятелствата.

Съгласно Указанието на МЗ през 2021г., на РЗИ – Стара Загора е разпределено и за извършване измерването на стойностите на електромагнитни полета в регион Сливен и област Стара Загора. На територията на РЗИ – Сливен в изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета е осъществен контрол на 11 базови

станции на мобилни оператори и са извършени 94 измервания, от които 7 са разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения и 4 в райони с голяма концентрация на население.

За всички измервания е използван предоставеният от Министерство на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета: NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Електромагнитните полета са фактор на жизнената среда, чието измерване изисква специфична подготовка, поради широкия спектър на електромагнитни лъчения.

Изводи и препоръки

Представените резултати от измерванията на плътност на мощност на електромагнитното поле около базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Гълъбово, община Раднево и община Павел баня, област Стара Загора и община Сливен, не показват превишаване на пределно допустимото ниво от 10 $\mu W/cm^2$, съгласно Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии.

Тези данни показват нисък риск за здравето на населението, който може да бъде създаден от нивата на ЕМП, генерирани от БС. Въпреки това остава необходимостта от постоянен мониторинг, тъй като получените резултати от измерванията създават база данни за динамичния електромагнитен фон на жизнената среда с възможност за проследяване на промените му във времето.

За извършването на ефективен и качествен мониторинг и контрол на източници на нейонизиращо лъчение е необходимо непрекъснато и системно актуализиране на информацията за всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Стара Загора и поддържане на регистри, което ще улесни мониторинга и контрола на източниците на електромагнитно поле.

Очевидно е, че докато работим и живеем в съвременен град няма как да избягаме от влиянието на ЕМП. Можем обаче да се опитаме да намалим силата, с която ни въздействат и времето, през което се случва това.

3. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Характеристика на областта

Регионална здравна инспекция - Стара Загора извършва своята дейност на територията на област Стара Загора - динамично развиваща се област, чиято политика е насочена към постигане на ефективна и конкурентоспособна икономика и висок жизнен стандарт за населението на областта като цяло, както и на населените места поотделно. По основните параметри, с които се характеризират областите в страната: площ, население, осигуреност с природни ресурси, икономически потенциал, инфраструктурна изграденост и др., Старозагорска област попада в групата на първите пет области в страната, които са с относително най-добри възможности за бъдещо развитие. По брой население областта се нарежда на пето място в страната. В областта има и високо развита и многообразна структура на здравни и лечебни заведения.

Област Стара Загора е разположена в Централна Южна България на площ от 5 151.1 $км^2$, което представлява 4.64% от територията на страната. Териториално-селищната основа на областта включва 206 населени места, от които 10 града и 196 села. В състава на областта са структурирани 11 общини (Стара Загора, Опан, Казанлък, Мъглиж, Павел баня, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово, Гурково и Николаево), със специфични икономически, екологични и здравно-демографски характеристики.

Населението на област Стара Загора към 31.12.2020 г. е 311400 души.

Преобладаващият брой население (72%) живее в градовете.

Общите демографски тенденции в област Стара Загора са идентични с тези за страната като цяло - ниска раждаемост, висока обща смъртност, отрицателен естествен прираст. Тези процеси са по-изразени в селата.

Населението в областта намалява. Променя се възрастовата структура с намаляване делът на детското население и увеличаване делът на населението над 65 години. Тези процеси са по-изразени в селата.

Качество на атмосферния въздух в област Стара Загора

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух по данни на *Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2020 г. на РИОСВ – Стара Загора* са автомобилният транспорт, изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, промишлените инсталации, както и дейности с неорганизирано изпускане на вредни вещества от кариери за добив на инертни материали, трошачно – сортировъчни инсталации, зърнобази, строителни и ремонтни площадки, неблагоустроените територии в населените места.

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) в област Стара Загора се следи чрез система от пунктове за мониторинг. Предвид наличието на най–големите точкови източници на замърсяване в района на областта, същата е обезпечена с най–много автоматични измервателни станци за контрол качеството на атмосферния въздух.

За контрол качеството на атмосферния въздух на територията на област Стара Загора са разположени 5 пункта за мониторинг, а допълнително се осигурява от Мобилна автоматична станция.

■ ***Пунктове за мониторинг по общини***

1) ***Община Стара Загора***

• АИС „Зеления клин", гр. Стара Загора - градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии и от битовия сектор;

• Ръчен, гр. Стара Загора ("РИОСВ") – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии от битовия сектор.

2) ***Община Казанлък***

• OPSIS система, с. Ръжена, общ. Казанлък - градски фонов пункт, ситуиран в с. Ръжена, общ. Казанлък.

3) ***Община Гълъбово***

• АИС гр. Гълъбово – промишлен/градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса "Марица изток" и емисии от битовия сектор;

• Ръчен, гр. Гълъбово ("Гълъбово") – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса "Марица изток" и емисии от битовия сектор.

4) ***Мобилна автоматична станция (МАС)***

Измервания с МАС се извършват по утвърден от министъра на околната среда и водите график или по искане на общини/фирми. При необходимост, извънредни ситуации, аварии и др., МАС се ситуира в рисковите точки, с оглед оценка на риска за здравето на населението при потенциално замърсяване на атмосферния въздух.

■ ***Контролирани показатели***

• АИС гр. Стара Загора - ФПЧ$_{10}$, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон, азотен оксид, сероводород; метанови и неметанови въглеводороди;

• Ръчен, гр. Стара Загора ("РИОСВ") - фини прахови частици под 2,5 микрона (ФПЧ$_{2,5}$) и бензен.

• OPSIS с. Ръжена - ФПЧ$_{10}$, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, тежки метали, хлороводород, хлор, циановодород, фосген;
• АИС гр. Гълъбово - серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид;
• Ръчен, гр. Гълъбово (“Гълъбово”) - ФПЧ$_{10}$;
• Мобилна автоматична станция (МАС) - фини прахови частици под 10μm, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, въглероден оксид, озон, прах, въглеводороди (метанови и неметанови) и шест метеорологични параметри – скорост и посока на вятъра, температура, налягане, слънчево греене, влажност.

Резултати от контрола на качеството на атмосферния въздух

Пунктове за мониторинг с концентрация над СГН:

► През 2020 г. средногодишната норма от 40 μg/m^3 по показател ФПЧ10 не е превишена в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ - Стара Загора.

► В пункт Ръжена не са констатирани превишения на СГН норма за олово, никел, кадмий и арсен през 2020 г.

През 2020 г. е завишена СГН за бензо/а/пирен (ПАВ) на 1,69 ng/m3. Основен фактор, допринасящ за превишението на СГН е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период, когато са отчетени и по-големия брой високи концентрации.

► СГН по показател бензен не е превишена през 2020 г. при пункт за ръчно пробонабиране РИОСВ - Стара Загора. Сравнени с регистрирани стойности от 2019 г. и 2018 г., резултатите за 2020 г. не показват значителна промяна.

- **Пунктове за мониторинг с концентрация над ПС на СЧН, СДН или ПДКм.е.**

В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател ФПЧ$_{10}$ е 35, съгласно *Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух*. За 2019 г. този брой не е превишен в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ - Стара Загора. Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / ФПЧ$_{10}$/ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Гълъбово.

► АИС Стара Загора – през 2020 г. са регистрирани 4 превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ$_{10}$. През 2019 г. регистрираните превишения по същия показател са 2. Налице е тенденция към качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух в гр. Стара Загора.

► OPSIS с. Ръжена - брой регистрирани превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ$_{10}$ през 2020 г. – 15. В сравнение с 2019 г., когато регистрираните превишения са 25, в годишен аспект е налице намаляване на замърсяването по този показател за района. Основна причина за превишението е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период.

► Ръчен пункт Гълъбово - регистрираните превишения на ПС на СДН по показател ФПЧ$_{10}$ за 2020 г. са 0, докато през 2019 г. са 2. Пунктът е разположен в застроената част на гр. Гълъбово и отчита емисиите от битовия сектор и промишлеността. През 2020 г. е налице съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / ФПЧ$_{10}$/ с разрешения брой превишения в годишен аспект, както и значително намаляване на замърсяването по този показател за агломерацията.

Анализът и оценката на данните от пунктовете за мониторинг за превишенията по показател ФПЧ$_{10}$ показва следното:

пункт за мониторинг	брой превишения за 2018 г.	брой превишения за 2019 г.	брой превишения за 2020 г.
АИС „Зеления клин", гр. Стара Загора	6	2	4
OPSIS система, с. Ръжена	29	25	15
Ръчен Гълъбово	12	2	0

Оценката на основните екологични проблеми по отношение на качеството на атмосферния въздух в отделните РОУКАВ показва:

- Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / $ФПЧ_{10}$/ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Гълъбово. За 2020 г., 2019 г., и 2018 г. по показателя е постигнато съответствие във всички РОУКАВ на територията на РИОСВ-Стара Загора;
- От началото на 2013 г. до края на 2020 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в гр. Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух по този показател;
- АИС **в гр. Гълъбово:** В годишен аспект, лимитирания брой превишения по показател серен диоксид е 24 броя за СЧН и 3 броя за СДН, съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. За 2020 г. ПС на СЧН е превишена 28 пъти, а ПС на СДН – 12 пъти. През 2019 г. ПС на СЧН е превишена с 95 пъти, а ПС на СДН – 10 пъти.

Превишения на праговите стойности на регламентираните норми по показател серен диоксид за 2018 г., 2019 г. и 2020 г.

Брой превишения на среднодеионощната норма по показател серен диоксид за 2018 г., 2019 г. и 2020 г.

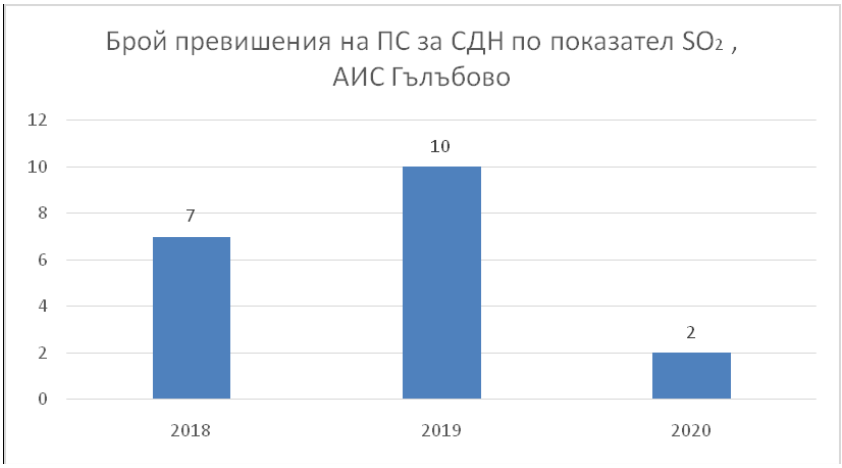

В РОУКАВ Гълъбово въпреки положените усилия и вземането на навременни и адекватни мерки през годината, все още не е постигнато съответствие по показател серен диоксид. Причина за превишаване на ПС на регламентираните норми по този показател е фактът, че на сравнително малка територия са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи в страната от комплекса «Марица изток», работещи на гориво лигнитни въглища.

Качеството на атмосферния въздух в отделните РОУКАВ показва:

✓ Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / $ФПЧ_{10}$/ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Гълъбово.

✓ От 2013 г. до края на 2020 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в гр. Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване качеството на атмосферния въздух по този показател.

✓ Все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитираните брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово.

► Регламентираните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в Старозагорски регион са общините: Стара Загора, Гълъбово и Раднево, които имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества.

През 2020 г. е проведено заседание на Програмния съвет за качество на атмосферния въздух в общините Стара Загора, Гълъбово и Раднево.

Влияние на качеството на атмосферния въздух
върху човешкото здраве

Според условна класификация на групите фактори, считани като рискови за здравето на хората, факторите на външната среда и природо-климатичните условия са със 17 – 20% значение за здравето на населението.

Информацията от мониторинга на КАВ намира приложение основно при оценката на здравния риск за експонираното население. Резултатите от проведени изследвания доказват на-личието на повишена чувствителност на биологично детерминирани рискови групи от населението към въздействието на замърсителите във въздуха. Това може да се наблюдава при ниски дози с продължителна експозиция. Обикновено се засягат определени системи на човеш-кия организъм: дихателна, сърдечносъдова, имунна и нервна системи, както и отделни органи – бъбреци, слезка, черен дроб и др. ***В резултат на това въздействие се наблюдава***

увеличаване броя на заболяванията на дихателната система, като най-голям е относителният дял на острите бронхити и пневмониите.

На потенциалния вреден ефект на атмосферните замърсители са изложени и най-чувствителните групи от населението – децата, възрастните хора и лицата с хронични заболявания. Особено важна е чистотата на въздуха за децата. Обемът на вдишвания от децата въздух е по-голям спрямо тяхното тегло в сравнение с възрастните. Ето защо рискът от натрупване на вредни вещества в организма е по-голям при децата, отколкото при възрастните.

Химическите вещества, намиращи се в атмосферата, се считат за замърсители, когато присъствието им е в необичайно високи концентрации и е в състояние да причини вреда на човешкото здраве и околната среда.

Обичайни замърсители на въздуха са SO_2, NO_2, CO, олово, прахови частици (PM) и летливи органични съединения (ЛОС).

За *опасни* се считат следните замърсители на въздуха: метали и металоиди (кадмий, живак, арсен), минерални фибри и прах (азбест и стъклени микрофибри), които биха могли да бъдат вдишани, неорганични газове (хлор, флуориди, цианиди, фосген), органични вещества (алдехиди, ароматни и полициклични хидровъглеводороди, диоксини) и др.

Влияние на установените на територията на област Стара Загора атмосферни замърсители върху човешкото здраве

От анализа на качеството на атмосферния въздух на територията на област Стара Загора е видно, че основните замърсители на въздуха в област Стара Загора са от групата на така наречените обичайни замърсители - серният диоксид и финитe прахови частици.

- **Серният диоксид** постъпва в организма чрез респираторната система. При високи концентрации абсорбцията му достига до 90 % в горните дихателни пътища и по-малко в по-ниските отдели на дихателната система.

При кратковременна експозиция на серен диоксид се засяга преди всичко дихателната система. Отбелязва се голямо разнообразие на индивидуална чувствителност на населението към серен диоксид, но особено чувствителни са лица болни от бронхиална астма. Действието на серния диоксид върху дихателната система като правило се съчетава с влиянието на праха. Чувствителни групи от населението към експозиция на серен диоксид са децата, възрастните, хората с астма, със сърдечно-съдови заболявания или хронични белодробни заболявания. Здравните ефекти на серния диоксид се проявяват с нарушение на дишането, белодробни заболявания, нарушение на имунната защита на белия дроб, агравация на съществуващи белодробни и сърдечносъдови заболявания. Трудно е да се отдели действието на серния диоксид от това на праха, с което се свързва също повишената честота на хоспитализации и смърт. Хора с астма са 10 пъти по-чувствителни към серния диоксид, отколкото здравите. Децата с астма са особено чувствителни, а експозицията на серен диоксид може да доведе до възпалителни белодробни заболявания.

- **Прахът** постъпва в организма предимно чрез дихателната система, при което по-едрите частици се задържат в горните дихателни пътища, а по-финитe частици (под 10 μm – $ФПЧ_{10}$) достигат до по-ниските отдели на дихателната система, като водят до увреждане на тъканите в белия дроб. Деца, възрастни и хора с хронични белодробни заболявания, грип или астма са особено чувствителни към високи стойности на $ФПЧ_{10}$.

Вредният ефект на замърсяването с прах е по-силно изразен при едновременно присъствие на серен диоксид в атмосферния въздух. Установено е тяхното синергично действие по отношение на дихателните органи и откритите лигавици. То се проявява с дразнещо действие и зависи от продължителността на експозицията. Кратковременната експозиция на 500 $\mu g/m^3$ прах и серен диоксид увеличава общата смъртност при населението, а при концентрации наполовина по-ниски се наблюдава повишаване на заболяемостта и нарушаване на белодробната функция. Продължителната експозиция на серен диоксид и

прах се проявява с повишаване на неспецифичните белодробни заболявания, предимно респираторни инфекции на горните дихателни пътища и бронхити - при значително по-ниски концентрации от (30 ÷ 150 μg/m^3), което е особенно силно проявено при деца. Най-уязвими на комбинираното въздействие на праха и серния диоксид са хронично болните от бронхиална астма и от сърдечно-съдови заболявания.

Заболеваемост на населението в област Стара Загора

Данните са от информация за регистрираните заболявания на дихателната система (брой лица) по местоживеене, предоставени от РЗОК Стара Загора

Болестите на дихателната система като относителен дял от общия брой регистрирани заболявания на територията на област Стара Загора показва устойчива тенденция: **при деца до 17 г**. е водеща причина за заболеваемост, а **при лицата на възраст над 18 г.** заема второ или трето място по честота на разпространение след болестите на органите на кръвообращението.

Заболеваемостта по обращаемост от болести на дихателната система, през 2020 г. в област Стара Загора е 41150,93128‰ (128144случая). За деца до 17 г. възраст са регистрирани 72263 случая (129378,3793на 100000 в тази възрастова група); при лицата над 18 г. са регистрирани 55881 случая (21867,29591на 100000 в тази възрастова група)

Структурата на хоспитализациите по класове болести и нозологични единици показва, че **при лицата над 18 години** с най-голяма честота са болестите на органите на кръвообращението (БОК), следвани от болести на храносмилателната система.

При лицата от 0 до 17 години с най-голяма честота са болестите на дихателната система, като значителен процент от хоспитализациите в кози клас са случаи на пневмонии.

Следователно ***отчитаме възрастов градиент в респираторната заболеваемост*** – тя е значимо по-честа при децата от 0-17 г. и намалява при възрастните от групата над 18 г., в която на първо място в структурата на заболяемостта са болестите на органите на кръвообращението.

За коректна оценка на заболеваемостта на дихателната система по общини са използвани данни за регистрирани заболявания по местоживеене от РЗОК Стара Загора.

■ ***община Гълъбово***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гълъбово е 23939,96926 на 100 000 души – 2648 регистрирани случая и е по-ниска от средната за областта.

При деца до 17 години, заболеваемостта е 80136,9863 на 100 000 в тази възрастова група и е по-ниска от средната за областта.

В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (45%), следвани от грип и пневмония – 16%.

Относителният дял на пневмониите от всички регистрирани заболявания на дихателната система е 15%. Регистрираните случаи на бронхиална астма са 4.8 % от дихателната патология при децата.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 23939,96926‰, под средното за област Стара Загора

В структурата на заболяванията на дихателната система с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (33%), следвани от острите респираторни инфекции на долните дихателни пътища – бронхит и бронхиолит – 17%. Хроничните болести на долните дихателни пътища съставляват 9,2 % (ХОББ– 8,7% , бронхиална астма – 5,8%)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гълъбово при децата и възрастни е под средната за областта.

■ ***община Стара Загора***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Стара Загора е 32240,64437‰ - 49314 регистрирани случая е съизмерима, под средната за областта, но по-висока от тази в община Гълъбово.

При децата до 17 г. заболеваемостта от болести на дихателната система е 88135,46762 ‰ и също е под средната за областта. В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (53,6%), следвани остри инфекции на долните дихателни пътища – 18,6%. Пневмониите съставляват 10,5%, а случаите на бронхиална астма – 5,9%.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 32240,64437‰ , под средното за област Стара Загора, но по-висока от тази в община Гълъбово.

В структурата на заболяванията на дихателната система с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (40,8%), следвани от острите респираторни инфекции на долните дихателни пътища – бронхит и бронхиолит – 20,9%. Хроничните болести на долните дихателни пътища съставляват 10,3 % (ХОББ – 5,2%, бронхиална астма – 5,1%)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Стара Загора при децата и възрастни е под средната за областта.

■ Извършва се и анализ на заболеваемостта на една контролна община, в която няма индустриални източници на замърсяване, избрана на случаен принцип – ***община Гурково.***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гурково е 42666,40487‰ - 2173 регистрирани случая и е под стойностите средно за областта, по-висока от тази в общини Гълъбово и Стара Загора.

При децата до 17 г. заболеваемостта от болести на дихателната система е 128000 ‰ и е над средната за областта в тази възрастова група. В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (76,5%), следвани остри инфекции на долните дихателни пътища – 11,6 %. Пневмониите съставляват 10%, а случаите на бронхиална астма – 6,3%.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 15641,15822‰ , под средното за област Стара Загора, най-ниска от трите разглеждани общини.

В структурата на заболяванията на дихателната система с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (41,3%), следвани от хроничните болести на долните дихателни пътища – 15 % (ХОББ – 8.6%, бронхиална астма – 6,4 %)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гурково при децата е над средната, при възрастни е под средната за областта.

Разглеждането на болестите на дихателната система по нозологични единици показва, че ***в детската възраст – от 0 до 17 години с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (ОИГДП),*** във всички разглеждани общини и в областта като цяло през 2020 г. както и при населението над 18 години.

На второ място като относителен дял от болестите на дихателната система при децата от 0 до 17 години по общини и за област Стара Загора са пневмониите.

При населението над 18 години на второ място като относителен дял от болестите на дихателната система са също острите бронхити и бронхиолити.

Трето място заемат хроничните заболявания на долните дихателни пътища и астма /с преобладаващ алергичен компонент, смесена астма, неуточнена астма.

Сравнителният анализ на данните по общини за заболяването ***астма при децата от 0 до 17 години*** показва, че заболеваемостта е най-ниска в община Гълъбово. В община Стара

Загора и община Гурково за ***2020 г. стойностите са малко над средните за областта.***
При населението над 18 години, сравнителният анализ между трите разглеждани общини по отношение на регистрираните случаи от астма показва най-ниска заболеваемост в община Стара Загора, следвана от община Гурково и община Гълъбово. Трите със стойности ***под средните за областта***.
Необходимо е да се отбележи, че обемът на регистрираните заболявания е в най-силна корелация с други фактори като етно-културни особености, социално-икономически статус, достъп до здравната система и др.

Препоръки за мерки, свързани с намаляване на имисионните нива на атмосферните замърсители и ограничаване на вредното им въздействие върху здравето на населението, се дават от представителите на РЗИ в Програмните съвети на общините при обсъждане на програмите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух и плановете за действие към тях. Те включват:

- подобряване системата на сметосъбиране и сметоизвозване и недопускане на изгаряне на отпадъци в контейнери;
- забрана за палене и изгаряне на отпадъци от почистването на стопански дворове и земеделски земи;
- ограничаване на емисиите на прахови частици, серен диоксид и азотни оксиди от битовото отопление, чрез газифициране на населените места;
- залесяване на общинските терени, възстановяване и поддържане на озеленителните пояси;
- оптимизиране на съществуващата транспортна схема и на трафика, обновяване на автомобилния парк от градския транспорт;
- редовно измиване на улиците, с цел намаляване на запрашеността;
- зелени училища за децата и учениците и други.

Емисиите на серен диоксид от различни горивни процеси са главен проблем за хората в цяла Европа.

Борбата за намаляване на този тип замърсяване, определена в политиката в областта на околната среда на Европейския съюз, се води чрез:

- подменяне на твърди с течни или газообразни горива;
- използване на горива с по-ниско пепелно и сярно съдържание;
- закриване на морално остарели и физически износени енергийни мощности, чиято екологизация е практически невъзможна;
- промени в структурата на енергийната база;
- преминаване към използване на възстановими и нетрадиционни ресурси за източници на енергия;

4. КАЧЕСТВО НА ВОДАТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ

Изискванията по наблюдението и контрола на водоснабдителните системи и качеството на водата за питейно-битови цели са регламентирани в:

- Закон за водите
- Закон за здравето
- Наредба№ 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ,бр. 30 от 2001 г.) (Директива 98/83/ЕС);
- Наредба№ 3 за условията и реда за проучване, проектиране утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на

минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ. бр. 88 от 2000 г.).

Съгласно изискванията на чл. 9, ал. 1 от Наредба № 9 РЗИ – Стара Загора, ВиК ЕООД – Стара Загора и Общините, които сами водоснабдяват населените места ежегодно разработват съвместни програми за мониторинг на питейните води в област Стара Загора.

РЗИ - Стара Загора извършва непрекъснато наблюдение на качеството на питейната вода, подавана за нуждите на населението в гр. Стара Загора и областта. Броят на пунктовете, честотата и вида на мониторинга са съобразени с изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Водоснабдяването на населението на Старозагорска област с вода за питейно-битови цели се осъществява в 129 Зони на водоснабдяване, от тях 7 зони на водоснабдяване се стопанисват от общинските администрации и 122 от „ВиК“ ЕООД – Стара Загора.

Няма зони на водоснабдяване, които не са обхванати с мониторинг.

Мониторинг от група А

През 2020 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 844 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 758 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 86 или 10,2 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1008 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 918 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 90 или 8,9 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1229 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 1189 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 40 или 3,3 %.

Мониторинг от група Б

През 2020 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 185 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 159 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 26 или 14,1 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 210 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 176 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 34 или 16,2 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 188 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 174 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 14 или 7,4 %.

По **физико-химични показатели:**

През 2020 г. са извършени общо 21336 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 119 изследвания са нестандартни или 0,6 %.

През 2019 г. са извършени общо 22991 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 134 изследвания са нестандартни или 0,6 %.

През 2018 г. са извършени общо 19464 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 56 изследвания са нестандартни или 0,3 %.

Отклоненията в качествата на питейната вода по ***химични показатели*** за област Стара Загора са по показател нитрати.

По **микробиологични показатели:**

През 2020 г. са извършени 3457 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място, от тях 2 анализа са нестандартни или 0,1 %.

През 2019 г. са извършени 4058 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място, от тях 8 анализа са нестандартни или 0,2 %.

През 2018 г. са извършени 4387 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място, от тях 6 анализа са нестандартни или 0,1 %.

От проведените анализи са установени следните проблеми в качеството на питейните води:

- Несъответствия по микробиологичните показатели

Най–честите отклонения са в по-малки населени места, със стара и амортизирана водопроводна мрежа, липса на пречиствателни съоръжения за механично пречистване на водата при повърхностни водоизточници, амортизирано оборудване, извършване на ремонтни дейности по водопроводната мрежа както и несъвършена технологична схема на водоснабдяването. При вземане на повторна проба не са констатирани несъответствия.

- Отклонения по показател „нитрати”

Основни причини са неправилно използване на азотни минерални торове в разрез с добрите земеделски практики, неспазване на изискванията по отношение събирането, съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството, липса на канализация и съоръжения за пречистване на фекално-битовите води в по-малките населени места. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от големи количества вода.

Възможностите за решаване на проблема са свързани преди всичко с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води с добро качество, с цел разреждане на нитратите до допустимата стойност, чрез изграждане на връзки с други зони на водоснабдяване. Утвърждаване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и спазване на режимите в тях.

По **радиологични показатели**:

През 2020 г. са изследвани 26 бр. проби по радиологични показатели, от които 3 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

През 2019 г. са изследвани 26 бр. проби по радиологични показатели, от които 1 проба не отговарят по показател „Обща алфа активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

През 2018 г. са изследвани 30 бр. проби по радиологични показатели, от които 3 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“ и 1 проба по показател „Обща бета активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора взетите последващи изследвания на допълнителни естествени радионуклиди показват, че 2 проби съответстват на нормативната база, а за 1 проба се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

<u>Мониторинг питейни води ВиК ЕООД – Стара Загора</u>

Мониторинг от група А

През 2020 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 809 проби, от които 699 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 110 или 13,6 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1088 проби, от които 899 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 189 или 17,4 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1134 проби, от които 930 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби,

нестандартни са 204 или 18,0 %.

Мониторинг от група Б

През 2020 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 255 проби, от които 212 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 43 или 16,9 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 303 проби, от които 234 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 69 или 22,8 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 305 проби, от които 251 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 54 или 17,7 %.

През 2020 г. са изследвани общ брой проби 1099, от които 943 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 156 или 14,2 %.

През 2019 г. са изследвани общ брой проби 1405, от които 1147 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 258 или 18,4 %.

През 2018 г. са изследвани общ брой проби 1439, от които 1181 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 258 или 17,9 %.

По **радиологични показатели**:

През 2016 г. са изследвани 20 бр. проби по радиологични показатели. Всички проби съответстват на нормативните изисквания.

През 2019 г. са изследвани 14 бр. проби по радиологични показатели. Всички проби съответстват на нормативните изисквания.

През 2020 г. са изследвани 35 бр. проби по радиологични показатели, от тях нестандартни са 2 проби.

Отклоненията по микробиологични показатели, които са установени в някои зони се дължат на технически проблеми – повреди в автоматичните системи за дезинфекция, кражби на оборудването. В тези случаи са отстранени повредите по апаратурата и е увеличено временно количеството на дезинфектанта, до излизане на отрицателен резултат по микробиологични показатели.

Остават отклоненията по показателя „естествен уран“ в с. Казанка. Предстои пускане в експлоатация на инсталация за намаляване съдържанието на уран в питейната вода, с което проблема ще бъде решен.

IX. ИЗВЪН ЗАЛОЖЕНИТЕ В ГОДИШНИЯ ПЛАН задачи, инспекторите от отдел ДЗК взеха участие в съвместни проверки с ОД на МВР на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Павел баня и община Раднево и ОДБХ – Стара Загора и Казанлък.

Представители на отдел „Държавен здравен контрол“, подпомогнаха дейността на отдел „Здравно-техническа експертиза“, с участие в работата на ***18 държавни приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на строежите и 3 комисия за учредяване на СОЗ (санитарно-охранителна зона).***

През 2021г. инспектори от отдел ДЗК взеха участие в съвместна комисия, за проверка готовността на ползване и обезопасяване на водните обекти (плажни комплекси) за къпане и водни спортни дейности на територията на Община Стара Загора, община Казанлък и община Павел баня, съгласно Наредба за водноспасителната дейност и обезопасяването на

водните площи.

Във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 на територията на страната,Заповеди на Министъра на здравеопазването и Заповед на Директора на РЗИ – Стара Загора, служители от отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ участват в:

- ✓ провеждане на епидемиологични проучвания на потвърдени случаи на covid-19
- ✓ работа с националната информационна система за борба с covid-19
- ✓ изготвяне на предписания за задължителна изолация и/или болнично лечение, на задължителна изолация и/или лечение в домашни условия на всички потвърдени случайна COVID-19 и предписания за поставяне под карантина на всички лица, били в близък контакт с лица с COVID-19, и връчване на предписания
- ✓ отговори на въпроси на дежурен телефон

Във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 на територията на страната и Заповеди на Министъра на здравеопазването, служители от отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ са извършили следните контролни дейности за периода **2021г**.

- проверки на Специализирани институции за предоставяне на социални услуги - домове за деца, домове за възрастни хора с увреждания, социални учебно-професионални центрове, домове за стари хора, приюти и центрове за временно настаняване.
- Проверка на магазини за търговия с химични вещества и смеси.
- Проверка на магазини за хранителни стоки и продукти на територията на гр. Стара Загора и гр. Казанлък.
- Проверка на транспортни средства със специално предназначение – санитарни автомобили за превоз на болни и автомобили за превоз на тленни останки.
- Проверка на автогари на територията на област Стара Загора.
- Проверка на големи вериги търговски магазини за хранителни стоки и стоки за бита (Лидъл, Кауфланд, СиБиЕс, Т-маркет, Метро, Технополис, Практис, и др.) на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Раднево.

- 108 проверки за спазване на въведените противоепидемични мерки на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Павел баня в къщи за гости и хотели, от тях в следствие на сигнали – 3 бр.
- проверки на големи търговски центрове тип МОЛ на територията на община Стара Загора, във връзка с получени сигнали.
- 26 проверки в градския транспорт за спазване на изискванията за носене на лични предпазни средства, във връзка с получени сигнали.
- 1 проверка в дом за стари хора във връзка с подаден сигнал.
- 23 проверки в градския транспорт за спазване на изискванията за носене на лични предпазни средства, във връзка с получени сигнали.
- 34 проверка в Детски ясли и Детски градини.

*През 2021г. във връзка с въведените противоепидемични мерки на територията на Република България и съгласно Заповед на МЗ № РД-01-686/05.08.2021г., Заповед на МВР № 8121з-1019/06.08.2021г. и Заповед на МЗХГ № РД 09-789/06.08.2021г. отдел ДЗК е участвал в извършване на съвместни проверки със служители ОД на МВР Стара Загора и ОДБХ – Стара Загора**. Само за периода от 09.08.2021г. до 30.12.2021г. са извършени общо 149***

проверки, от *които:*

- В търговски обекти – големи търговски вериги – Кауфланд, Лидъл, Била, МОЛ, общински пазари и тържища – 37 проверки
- Обекти с обществено предназначение – 22 проверки
- Нощни заведения на територията на община Стара Загора, община Павел баня и община Казанлък – 23 проверки
- Други – бензиностанции, градски транспорт – 48 проверки
- на територията на заведения за обществено хранене – 19 проверки.

X. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИ ПО ПИСМА НА МЗ:

През периода януаре - декември 2020г. в отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ са постъпили *158* писма от Министерство на здравеопазването и Главен държавен здравен инспектор при Министерство на здравеопазването. Всички постъпили преписки са разгледани в установения по процедура срок и при необходимост от отговор е изготвен в указаните срокове.

XI. СЪВМЕСТНИ ДЕЙНОСТИ С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ПАРТНЬОРСТВА

Отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ - Стара Загора работи съвместно с Регионален инспекторат на образованието, общински структури в област Стара Загора, ОДБХ – Стара Загора, ОД на МВР - Стара Загора и Казанлък.

XII. СИГНАЛИ И ЖАЛБИ

През 2021г. броят на насочените към отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ сигнали и жалби е **185**. От които 19 бр. са насочени към други институции (до ОДБХ – Стара Загора, РИОСВ – Стара Загора, община Стара Загора),, поради това, че на са били свързани с дейността на отдел Държавен здравен контрол“. От всичките получени сигнали и жалби 12 броя са основателни, а 154 броя са неоснователни.

Предприети са действия по всички постъпили през 2021г. сигнали и жалби в законоустановения срок и е изпратен отговор до жалбоподателите.

При необходимост за извършване на съвместни проверки е създадена организация съвместно с органите на ОД на МВР гр. Стара Загора, гр.Казанлък, гр. Раднево и ОДБХ – Стара Загора и Казанлък.

Извършвани са и проверки по сигнали и жалби за нарушаване на Заповедите на Министъра на здравеопазването, във връзка с въведените временни противоепидемични мерки на територията на Република България и разпространението на covid-19.

През 2021г. най-много са сигналите за нарушаване на въведените противоепидемични мерки и неспазване на Заповедите на Министъра на здравеопазването.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

През 2021 година дирекция „Лабораторни изследвания” осъществяваше дейността си в съответствие с изготвен годишен план, разчетен по тримесечия и разработен на базата на дадените от Министерство на здравеопазването указания за планиране на обема изследвания с цел обективизиране на държавния здравен контрол.

Ежеседмично се провеждаха работни съвещания, ръководени от Директора на РЗИ, на които Директор на дирекция „Лабораторни изследвания” докладва за изпълнението на

задачите и възникнали проблеми през изминалата седмица. Поставените задачи от работните съвещания се свеждат до знанието на служителите в дирекцията, чрез провеждане на последващи съвещания.

Дирекция „Лабораторни изследвания" работи съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 и БДС EN ISO/IEC 17020, като **акредитиран Лабораторен изпитвателен комплекс и Орган за контрол от вида А.** Продължиха усилията за усъвършенстване на функционираща система по качество при осъществяване на контролната лабораторна дейност гарантираща прецизност, точност, срочност на изпълнение на изпитването и пълна конфиденциалност на резултатите от изпитването, в съответствие с изискванията на международните и европейски стандарти за качество.

В акредитираните лаборатории на дирекцията са извършени следните дейности:

- Осигурено е изпълнението на изискванията за метрологична проследимост на използваните средства за измерване. Извършени са необходимите калибрирания и вътрешни проверки, съгласно утвърдените програми.
- Проведени са годишните прегледи на ръководството и вътрешните одити на ОКА и ЛИК.

➢ През м. февруари от **03-04.02.2021 г.** се проведе оценка за преакредитация от разстояние и наблюдение на дейността на място от технически оценител на Органа за контрол от вида А при РЗИ – Ст. Загора и не се констатираха несъответствия, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и Ръководство ILAC P 15:05/2020. От информацията представена в процеса на оценката и извършеното наблюдение на дейността в заявения за преакредитация обхват и направените констатации от екипа оценители, е видно, че в ОКА работят специалисти с необходимото образование, знания, опит и са компетентни да извършват контрол, и оценка на съответствието. ОКА притежава действаща и ефективна система за управление, съответстваща на изискванията за акредитация, притежава достатъчен брой технически средства и помещения за персонала извършващ контрола. Въз основа на горецитираните аргументи, екипът по оценяване удължава за срок от 4 години акредитацията на ОКА.

➢ През м. септември от **14-15.09.2021г**. се проведе оценка на място за втори планов надзор по акредитация на Лабораторен изпитвателен комплекс. След предприетите ефикасни коригиращи действия и закриване на незначителните несъответствия, констатирани при одита с представяне на обективни доказателства за съответствие, водещият оценител даде становище, че ЛИК при РЗИ – Ст. Загора е в съответствие с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018 и получава Сертификат за акредитация в срока на неговата валидност до 17.07.2023 г. В сертификата са отразени промените, във връзка с прилагане на гъвкавия обхват на ЛИК.

➢ Изградената вътрешно лабораторна система за контрол върху всички изпитвателни дейности в дирекция ЛИ е съобразена с изискванията на международните и европейски стандарти за качество.

Посредством спазване на действащите процедури в акредитациите на Дирекция „Лабораторни изследвания" като Лабораторен изпитвателен комплекс и Орган за контрол от вида А постигнахме:

- Осигуряване високо качество на лабораторната и контролната дейност;
- Осигуряване проследимост на изпитванията/измерванията, оборудването, доставката на стоки и услуги, възражения/рекламации;
- осигуряване на валидност на резултатите от изпитване
- Осигуряване на конфиденциалност при изпитванията/измерванията;
- Своевременно снабдяване с новоизлезли нормативни документи, внедряване и усъвършенстване на новите методики в лабораторната дейност.
- Своевременно откриване на несъответствията при работа;
- Непрекъснато актуализиране на цялата документация относно методите за изпитване и контрол и нормативната база.

За извършените лабораторни изследвания/ измервания в дирекцията са изготвени:

- от Лаборатория за изпитване:

- 2105 броя Протоколи в обхват на акредитация по ДЗК;
- 133 неакредитирани;
- 715 бр. акредитирани и 75 неакредитирани - ПУ:
  - от Орган за контрол:
- 7 броя Сертификати за контрол – акредитирани по ДЗК;
- 39 бр. неакредитирани протоколи – ДЗК;
- 58бр. Сертификати за контрол –ПУ.

Анализ и оценка на извършените от дирекция „Лабораторни изследвания" дейности

През **2021** година Дирекция „Лабораторни изследвания " извърши изследване на **3654** броя проби, от които **2665** проби бяха предоставени за контрол, или осъществени съвместно с дирекции „Обществено здраве" и „Надзор на заразните болести"при РЗИ или 72,9 % и **989** броя проби или 27,1% са поискани от физически или юридически лица.

На **3654** проби изследвани по различни показатели се извършиха **36996** броя изследвания. По видове изследванията се разпределят както следва:

- **физични изследвания/измервания – 632 броя** или 1,70% от общия брой изследвания;
- **химични изследвания- 28962 броя** или - 78,3% от общия брой изследвания;
- **санитарно-микробиологични изследвания – 7402 броя** или 20,0% от общия брой изследвания;

От общия брой изследвани проби **419** са нестандартни или 11,5%. Нестандартните анализи са **576** или 1,56%.

От изследваните **по здравен контрол 2665** проби нестандартни са **288** броя проби или 10,8%. От извършените по здравен контрол **36996** изследвания , нестандартни са **384** или 1,04%.

На **поискани от физически и юридически лица 989** броя проби се извършиха **6211** изследвания. Нестандартни са **138** проби или 14,0%. От извършените изследвания **221** са с отклонение по изследваните показатели или 3,56%.

Дейности свързани с обективизиране на държавния здравен контрол:

I. Мониторинг и контрол на фактори на жизнената среда

1. Мониторинг на имисионния шум в гр. Стара Загора и гр. Казанлък в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии.

Измерването на имисионния шум се извършва съгласно изискванията на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

В **планираните 27 пункта** за измерване на имисионен шум в урбанизираните територии, през месеците май, юни, септември и октомври, се осъществи измерване в гр. Казанлък и гр. Стара Загора.

Извършени са **162 измервания в 27 пункта**.

В **19 пункта** се установиха шумови нива над пределно допустимите гранични

стойности. От извършените 162 измервания **104** са с отклонение или 64,2%.

2. Насочен контрол на фактори на жизнената среда

Измервания по сигнали и последващ контрол

- **за шум** - извършени са **22** измервания в **8** обекта. Регистрирани са 10 отклонения в 5 обекта на шумови нива над пределно допустимите гранични стойности.

- **за микроклимат** - Извършени са **14** измервания по искане на дирекция „Надзор на заразните болести" за микроклимат **/t^{0}C/ в 2 обекта.** Не са установени отклонения.

3. Мониторинг на нейонизиращи лъчения (електромагнитни полета)

Мониторингът цели установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания, регламентирани в Наредба № 9 от 1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г.).

Измерват се 2 параметъра – моментната стойност плътността на мощност на ЕМП в [μW/cm^2] и средната стойност за 6 min интервал на плътността на мощност на ЕМП в [μW/cm^2], съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, публикувана в „Сборник методи за хигиенни изследвания" том IV, на НЦХМЕХ.

През 2021г., при **план 35** обекта са извършени **356** измервания в **36 обекта** на територията на всички детски, учебни и лечебни заведения, които попадат по посока на излъчване на източници на нейонизиращи лъчения в границите на хигиенно-защитните им зони и в жизнената среда на обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени в населени места на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Чирпан, както и в по-малки населени места.

Не се установиха отклонения от действащите изисквания.

*На РЗИ **гр. Сливен**, съгласно Указание на МЗ за планиране дейността на РЗИ за 2021г. са извършени **94** измервания в **11 обекта**. Не се установиха отклонения при измерванията.*

4. Мониторинг на води - Извършване на контролен мониторинг по параметрите (физико-химичи и микробиологични) от група А и група Б на води за питейно-битови цели, води от местни водоизточници, от плувни басейни и минерални води от водоизточници.

При планирани **1083 проби води** през 2021г. за лабораторен контрол, включващ води от група А и група Б за питейно-битови цели, води от местни водоизточници, води от плувни басейни, води от минерални водоизточници, са изследвани **1198 проби**. Извършени са **27260** физико-химични и микробиологични изследвания.

4.1 Води за питейно –битови цели от водопроводната мрежа на населеното място

През **2021** година са планирани **901** проби води за питейно битови цели от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване. Изследвани **по мониторингова програма са 979** проби по параметрите от група А и група Б, съгласно Наредба №9/2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и в съответствие със съвместните мониторингови програми с ВиК дружествата. Извършени са **25068** изследвания по физико-химични и микробиологични показатели.

От общия брой проби, нестандартни са **80** или 8,17%. От общия брой изследвания **80** са нестандартни или 0,32%.

По **физико-химични показатели** са извършени общо **21691 изследвания** на питейни води от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на

ведомствено водоснабдяване по параметрите от група А и група Б, от които **80 изследвания** са нестандартни по показател нитрати или 0,37%.

По **микробиологични показатели** са извършени **3302** изследвания на питейно-битови води от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване по показатели коли форми, Ешерихия коли, ентерококи, общ брой микроорганизми и сулфитредуциращи клостридии, съгласно изискванията на Наредба №9/2001г. за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели. Не се установиха отклонения.

4.1.1 Води за питейно-битови цели от водопроводната мрежа на населеното място на други РЗИ по контролен мониторинг на показатели от гр.Б

*На **РЗИ гр. Сливен,** съгл. Указание на МЗ за планиране на дейността са изследвани **13 проби** по физико-химични показатели от група Б от централни водоизточници. Извършени са **637** изследвания за олово, кадмий, никел, мед, цинк, натрий, арсен, селен, антимон, живак, алуминий, бор, цианиди, пестициди и високолетливи халогенирани въглеводороди. Няма регистрирани отклонения по изследваните показатели.*

*На **РЗИ гр. Хасково** при план **60** проби са изследвани общо **75 водни проби** по физик-химични показатели от група Б от централни водоизточници. Извършени са **3469** изследвания за олово, кадмий, никел, мед, цинк, натрий, арсен, селен, антимон, живак, хром, бор, пестициди, полицикличнш ароматни въглеводороди и високолетливи халогенирани въглеводороди. От тях са изследвани извънредно **15 проби** води от водопроводната мрежа на населеното място, във връзка с тежка авария по ВиК мрежата на гр. Хасково след пускането на помпена станция „Ябълково“, която е била временно спряна заради планов ремонт на EVN. Извършени са **436** изследвания по по горепосочените физикохимични показатели.*

Не са установени отклонения от качеството на водата за питейно-битови цели.

4.2 Води от обществени местни водоизточници

През 2021г ., при план **50** проби, са изследвани съгласно изискванията на законодателството **53** проби от обществени местни водоизточници. От тях **43** проби отговарят на нормативните изисквания. Извършени са **572** изследвания по физико-химични и **53** по микробиологични показатели, или **625** общо. **10** изследвания не отговарят на нормативните изисквания или 1,60%, от тях 7 изследвания са по показател нитрати и 3 по МБ показател колиформи.

4.3 Води от минерални водоизточници

Изследването на качествата на минералните води се извършва според изискванията на Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите обн. ДВ, бр.79/1987г., изм. ДВ, бр.70 от 10 Август 2004г. При план за 2021г **43** проби са изследвани **43** проби минерални води. Извършени са **301** изследвания по микробиологични показатели. Не са установени отклонения от изискванията на Наредба №14.

*На **РЗИ гр. Хасково** е изследвана 1 водна проба с 4 анализа по микробиологични показатели. Пробата е с отклонение по 3 показателя - общ брой микроорганизми при 22°C, общ брой микроорганизми при 37°C и колиформи.*

4.4 Води от плувни басейни, използвани за спорт и отдих

Микробиологичен и физико-химичен контрол се извършва съгласно изискванията на Инструкция №34 за хигиената на спортните обекти и екипировка ДВ бр.82/1975г. изм. ДВ бр. 25/2002г. При план **90** проби са изследвани **123** проби води от открити и закрити плувни басейни. В **10** проби са установени отклонения или 8,13%. Извършени са **1266** изследвания.

От тях по физико-химични показатели са **736** изследвания, а по по микробиологични - **605** изследвания. От извършените изследвания **16** са нестандартни или 1,26%. Отклоненията са по показатели: pH, нитрити, окисляемост и амониеви йони, общ брой микроорганизми, колиформи и E.coli.

II. Мониторинг и контрол на продукти и стоки със значение за здравето на човека

1. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

1.1 Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по микробиологични показатели

При **план 8** проби, през 2021 г. са изследвани **8** проби бутилирани натурални минерални и трапезни води по микробиологични показатели, в съответствие с изискванията на Приложение №5 на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, приета с ПМС № 178, обн. ДВ бр.68/2004 г., изм. ДВ, бр.66/2008 г. Извършени са **40** микробиологични изследвания. Не се установиха отклонения в изследваните проби.

1.2 Контрол на бутилирани натурал0,ни минерални, изворни и трапезни води по физико-химични показатели

По физико-химични показатели са анализирани **4 проби** бутилирани**,** изворни и трапезни води при планувани **4 проби** и са извършени 220 изследвания. Не се установиха отклонения по Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, приета с ПМС № 178, обн. ДВ бр.68/2004 г., изм. ДВ, бр.66/2008 г.

1.2.1. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на други РЗИ по физико-химични показатели

*Изследвани са **7** проби бутилирани минерални води на **РЗИ-Сливен,** съгл. Указание на МЗ за 2021 г. Извършени са **185** изследвания. Не се установиха отклонения.*

2. Козметични продукти

Мониторингът включва изследване на козметични продукти по микробиологични и физико-химични показатели, включително изследвания за съдържание на никел в продукти, предназначени да бъдат в пряк продължителен контакт с кожата.

2.1 Контрол по микробиологични показатели

Изследвани са **24** проби козметични продукти предназначени за деца и други и са извършени **144** микробиологични изследвания. Пробите са анализирани по показатели общ брой хетеротрофна мезофилна микрофлора, плесени и дрожди, Ешерихия коли, коагулазоположителни стафилококи, псеудомонас аеругиноза и кандида албиканс. В изследваните проби не се установиха отклонения.

2.2 Контрол по физикохимични показатели - химични съставки и съдържание на токсични (тежки) метали

2.2.1 През 2021г са изследвани **34** проби на РЗИ Стара Загора, извършени са **55** химични анализа. Пробите са изследвани по показатели посочени в Указание за дейността на РЗИ през 2021г – съдържание на водороден пероксид, съдържание на сребърен нитрат, съдържание на хлорхексидин, съдържание на формалдехид и параформалдехид, съдържание на амоняк, съдържание на тиогликолова киселина и нейните соли, съдържание на селенов дисулфид, съдържание на глутаров алдехид, съдържание на оксалова киселина нейните

естери и алкални соли, определяне на хлорати на алкални метали и съдържание на тежки метали – олово, кадмий , арсен и живак в козметични продукти предназначени за гримиране, кремове, емулсии, лосиони, гелове, масла за кожата и продукти предназначени за приложение върху устните. В изследваните проби не се установиха отклонения.

2.2.2 **Контрол на козметични продукти за съдържание на токсични метали на други РЗИ**

На ***РЗИ Хасково*** *съгласно Указание на МЗ за планиране на дейността за 2021г . са планирани* ***8*** *проби за съдържание на олово, кадмий, арсен и живак в горепосочените козметични продукти. Извършени са* ***32*** *анализа. В изследваните проби не са установени наднормени концентрации на токсични метали.*

На ***РЗИ Сливен*** *съгл. Указание на МЗ за планиране на дейността за 2021г. са изследвани* ***8*** *проби за съдържание на олово, кадмий, арсен и живак. Извършени са* ***32*** *анализа. Не са установени отклонения по изследваните показатели.*

3. Химични вещества, смеси (препарати) и изделия, в т.ч. биоциди

3.1 Контрол на битово- химични препарати (детергенти)

От **Дирекция „Обществено здраве”** са постъпили за анализ **4** броя проби при план **4** проби. Извършени са **5** анализа по показатели общо ПАВ и pH. Не са установени отклонения.

3.2 Контрол на биоциди

3.2.1 От **Дирекция „Надзор на заразните болести”** при план **380** проби са изследвани **382** проби биоциди от лечебни заведения. Извършени са **456** анализа по показатели съдържание на активен хлор, ЧАС (четвъртични амониеви съединения), ТАЕД (тетраацетилетилендиамин) водороден пероксид, натриев перборат и активен кислород. Не са установени отклонения**.**

3.2.2 От **Дирекция „ Обществено здраве” -** При план **103 проби** са изследвани **109** проби биоциди от детски заведения, от плувни басейни и други обекти. Извършени са **109** анализа по показатели активен хлор и ЧАС (четвъртични амониеви съединения), в които не са установени отклонения.

3.3 Приготвени разтвори за дезинфекция

3.3.1 Изследвани дезинфекционни разтвори по искане на дирекция НЗБ

Изследвани са **384** проби дезинфекционни разтвори при **план 380 проби**. Извършени са **384** изследвания. Установиха се **128** отклонения в изследваните проби т.е. **33,3%** по показател концентрация на работен разтвор.

3.3.2 Изследвани дезинфекционни разтвори по искане на дирекция ОЗ

Изследвани са **73** проби дезинфекционни разтвори при **план 63 проби**. Извършени са **73** изследвания. Установиха се **26** отклонения или **34,7%** по показател концентрация на работен разтвор.

4. Продукти, предназначени да бъдат в пряк продължителен контакт с кожата.

През 2021г е анализирана **1** проба с **1** изследване за съдържание никел, от продукт обеци.

1. Санитарно-микробиологичен контрол за оценка на степента на замърсяване на производствена среда, персонал и инструментариум в обектите с висока степен на риск

Микробиологичният контрол през 2021г. се осъществи съвместно с дирекция

„Обществено здраве". Изследвани са **371** проби отривки от детски и учебни заведения и от други обекти, и отпечатъци от бельо. Извършени са **1484** анализа. Установени са 10 отклонения в 10 от изследваните проби по показател общ брой микроорганизми.

Дейности по програми

по изпълнение на Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 – 2022г.

За изпълнение на Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 – 2022г., през 2021 г. бяха предприети следните дейности:

През м. март на 2021г. във връзка с информация, поискана от НЦРРЗ, изпратихме писма до кметовете на общините в област Стара Загора, за проучване на броя на детските заведения, където може да се поставят детектори за измерване на обемната активност на радон.

През м. октомври на 2021г. се изпратиха писма до кметовете на общините в областта, за проучване на желаещи за измерване на обемната активност на радон в жилищни помещетия.

Изготви се списък, който остава отворен за желаещи да се включат в измерване по Националния план.

На сайта на РЗИ – Ст. Загора се публикува информация във връзка с деня на радона 7 ноември.

Дейности по искане на физически и юридически лица

1.Физико-химичен и микробиологичен контрол на водни проби

Поискани от физически и юридически лица за изследване по физико-химични и микробиологични показатели за 2021г. са **849 броя** водни проби включващи води от водопроводната мрежа на населеното място, от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване, води от местни водоизточници, необработени сурови води от водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и води от плувни басейни. Извършени са **5985** изследвания. От тях **137** проби или 16,1% не съответстват на нормативните изисквания. **220** изследвания са с отклонения или 3,75%.

2. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по микробиологични показатели

Изследвана е **1** проба бутилирани минерални, изворни и трапезни води по **физикохичмични показатели**, съгласно изискванията на Приложение №5 на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Извършено е **1** изследване. Не са установени отклонения.

3. Санитарно-микробиологичен контрол за оценка на степента на замърсяване на производствена среда и персонал в хранителни обекти

Поискани от физически и/или юридически лица за 2021г са **82** отривки от производствени обекти, на които са извършени **140** изследвания. Установено е 1 отклонение в 1 от изследваните проби по показател общ брой микроорганизми.

4.Контрол на осветеност и микроклимат

4.1 Извършени са **67** измервания за **осветление** в **52** обекта. Не са установени отклонения.
4.2 За **микроклимат** са извършени **11** измервания в **1** обект. Не са установени отклонения.

5. Биоциди и детергенти

Изследвани са **4** проби биоциди. Извършени са **7** изследвания. Не са регистрирани отклонения.

Д-Р СТАНИМИР СТАНКОВ ..../П/....
Директор на РЗИ –Стара Загора